

ప్రాస పతనం

శ్రీశైవదేవరాయ ఆధార పానికాయము

శాస్త్రము
గము (ఆంధ్ర ప్రదేశ్ పానికాయము)

భ్య... 1303

కామేడ్ తుమ్మల

1303

సంస్కృతి గ్రంథమండలి

మద్రాసు.

ఇందులో

	పుట
గ్రంథకర్త	2
మా మాట	5
1. మూడవ రిపబ్లికు, సామ్రాజ్యవాదం బలపడుట	7
2. 1918 అన్తరం	19
3. ఫాసిస్టు ధోరణి	31
4. వివిధవర్గ లమశ్య స్పర్ధలు విజృంభించుట	43
5. ప్రజావిక్య సంఘటన	49
6. ప్రజల విక్యసంఘటన ఓటమి	57
7. యుద్ధ సన్నాహాలు	63
8. యుద్ధము—అభివృద్ధి నిరోధకులు గెలుపొందుట	71
9. దాడి—గందరగోళం	98
10. ఫ్రాన్స్ యొక్క భవిష్యత్తు	112

సోవియట్ల దేశం

“.....నూతన ప్రపంచం, మానవ పునరుద్ధరణ, నిర్మాణ నాటకం అనే శీర్షికల క్రింద ఈనాటి సోవియట్ రష్యానుగురించి తెలుసుకొనదగిన విషయాలన్నీ యివ్వబడినై.” ఆంధ్ర వారపత్రిక, మార్చి 11, 1942.
 “దీనిలో హిరేముఖర్షీ, ఇశనె, స్టెల్లాబ్రౌగార్ల వ్యాసాలున్నవి, తేనుగు తర్జుమాకూడ సాఫీగావుంది.....”

కార్మిక బులిటెన్, మార్చి 1942.

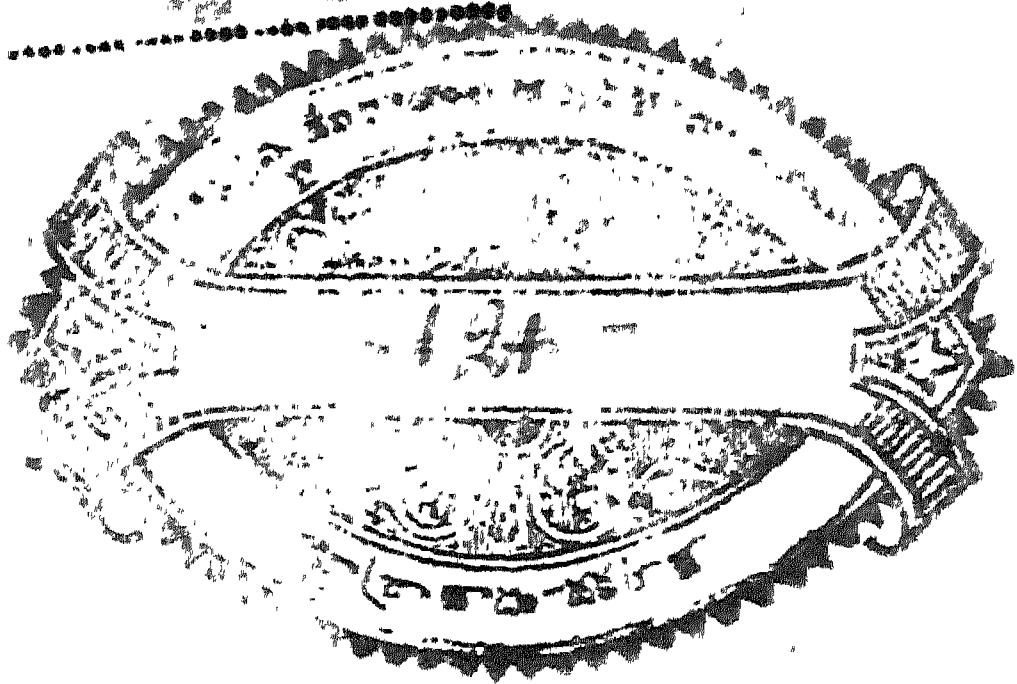
“.....అనువాదం బాగుంది. సాధారణభాషలో, కేవలం తర్జుమాచేయక అణుకరణచేస్తూ మాతృకలోని భావాలను వదలక ప్రధానవిషయాన్నింటిని చేర్చి చక్కగా వ్రాశారు.....” వాహిని, మార్చి 29, 1942.

శ్రీ కృష్ణ దేవరాయ అంధ్ర కాషానిరియము,

విభాగము

విభాగ సంఖ్య

(52)

ప్రాచీన పతనం

1303

గ్రంథకర్త

పుట్టుక 1887. విద్యాభ్యాసం ఇంగ్లండు, స్విడ్జర్లాండు, జర్మనీ, స్పెయిన్ దేశాల్లో. 1909 లో న్యాయవాదిగా జీవితాన్ని ఆరంభించాడు. పార్లమెంటులో శ్రామికుల తరపున సభ్యుడు. సోవియట్ సంయుక్తరాష్ట్రంతో మైత్రికై ఇంగ్లండులో నేర్పడని సంస్కృతిసంబంధాల సంఘానికి అధ్యక్షుడు. 1933 సెప్టెంబరులో లండనునగరంలో జరిగిన 'రెయిక్ స్టాగ్' దహనవిచారణలుకు అధ్యక్షుడుగూడాను. 1938 లో రష్యా కెళ్ళొచ్చాడు. 1936 లో మాస్కో విచారణ లప్పుడు అక్కడనుండి తన అనుభవాన్ని చిన్న పుస్తకంగా — 'జిన్నోవైవ్ విచారణ' — ప్రచురించాడు. కుటుంబజీవి. ఒక కొడుకు, ఒక్క కూతురు ఉన్నారు. ఈతని యితర రచనలు 'మాస్కోపై వెలుతురు', 'ఈ యుద్ధం వ్యాపించాలె?', 'ఫెడరల్ అపోహ', 'సోవియట్ సంయుక్త రాష్ట్రం — మన మిత్రుడు'.

మాతృక ఆంగ్లంలో 'The Fall of the French Republic' అన్న పేర లండనులో 1941 లో ప్రచురింపబడింది. వెల రు. 4.6.0.

ప్రావృ పతనం

~*~*~*~

రచన :

డి. యన్. ప్రిట్, కె. సి., యం. పి.,

అనూక్తి :

కామ్రేడ్ తుమ్మల

ప్రచురణ :

సంస్కృతి గ్రంథమండలి

వంగల్ బిల్డింగ్స్, పెరంబూరుపోస్టు,
మద్రాసు.

THE ANANDA BOOK HOUSE
SULTAN BAAG, HYDERABAD-2.

ప్రచురణ—2

వెల ఎనిమిదణాలు

ప్రథమ ముద్రణం :

ఏప్రిల్ 1942

సంపాదకులు :

కస్తూరి సూర్యప్రకాశరావు,

కొత్తపల్లి సుబ్బరామయ్య, ఎం. ఏ., ఎల్.టి.,

[అన్ని చాక్కులు గ్రంథమండలివే]

మా మాట.

సంస్కృతిగ్రంథమండలి కార్యక్రమాన్ని 1941 లో ప్రారంభించాం. కాని కొన్ని కారణాలవల్ల మా ప్రథమప్రచురణ 1942 ఫిబ్రవరిలో గాని వెలువడిందిగాదు. మా ప్రథమ ప్రచురణ వెలువడి యింకా రెండు నెలలయినా పూర్తిగాకముందే రెండో ప్రచురణకు పూనుకున్నామంటే యిది సాహసమనే అనాలి. మా ప్రథమప్రచురణలో యింకా 400 కాపీలైనా అమ్ముడుబోలేదు. అప్పుడే మరోపుస్తకాన్ని ముద్రింపిస్తున్నామంటే నిజంలో కొన్ని సాధకబాధకాల నెదుర్కొంటున్నాముగూడను. మిత్రులు పల్వరు మా గ్రంథప్రచురణలలో, గ్రంథవిక్రయంలో సాయపడ్డారు. వారందరికీ కృతజ్ఞులం. పాఠకమహాశయుల నేకులు పుస్తకాల వి. పి. పి. ద్వారా పంపమని వ్రాశారు. రు. 0-8-0 వెలగల పుస్తకానికి, సైగా రు. 0-6-0 వారిచేత ఖర్చు పెట్టించడం మా కిష్టంలేదు. మా విజయవద్దగాని, హిగిన్ బాధమ్మనై లేవే పుస్తకవిక్రయశాలలలోగాని కొనుక్కొన్న లాభదాయకం. పల్లెయులైన పాఠకులు నలుపుకులిసి వి. పి. పి. ద్వారా తెప్పించుకుంటే చౌకగా గిట్టుంది.

‘ప్రేంచి ప్రజాస్వామ్యపత్రం’ అన్న కేరతో ఆంగ్లేయభాషలో డి. యన్. ప్రిట్ గా రొక ఉద్ఘోషాన్ని వ్రాశారు. దాని అనుసరించే యీ గ్రంథం—‘ప్రానుసపత్రం’. ప్రాను 1940 జూన్ 22 న హిట్లరుకు లొంగిపోయింది. నాజీరాక్షసత్వాన్నుండి బయటపడి బ్రతికిన విజ్ఞులు కొందరు ఇంగ్లండుచేరి తమ అనుభవాలను గ్రంథరూపంగా ప్రచురించారు.

తాను స్వయంగా ప్రానుస్ పతనమప్పుడు అచ్చట లేకున్నా విషయపరిజ్ఞానాన్ని పూర్తిగా కల్గియుండడంచేత ప్రిట్ గొప్ప గ్రంథాన్ని వ్రాశారు. ఈ గ్రంథాన్ని యింత త్వరలో అనుసరించి వ్రాసి, అనయాచితంగా, ఉచితంగా మా గ్రంథ మండలికొసంగిన మిత్రులు కాప్రేడ్ తుమ్మలవారికి కృతజ్ఞులం.

జపాను మనదేశాన్ని నేడో, రేపో కబళింపనున్నదని భయపడే యీ శోజుల్లో ప్రానుస్ జర్మనుదౌష్ట్యాన్ని యేయే కారణాలచేత ఎదుర్కో లేకపోయిందని తెలుసుకోడం మనకెంతో అవసరం. జర్మనుదండయాత్రను ఇంగ్లండు ఎలా ప్రతిఘటించగల్గిందని తెలిసికోడంకన్నా ప్రానుస్ ఎలా ప్రతిఘటింపలేకపోయిందని తెలిసికోడం మనకు ప్రస్తుతపరిస్థితులలో గొప్ప ఉపకారికాగలదు. అందుచేతనే యీ గ్రంథాన్ని వెంటనే ప్రకటిస్తున్నాం. ఆంధ్రసాఠకలోకం మాకిచ్చే ఉత్సాహాన్ని బట్టే మా గ్రంథమండలి ముందుకు సాగుతుంటుంది. సంస్కర్తలైన ప్రతిఒక్కరు మాకు సాయపడ్తారని ఆశిస్తున్నాం.

ఏప్రిల్ 1, 1942

పెరంబూరు.

}

సంపాదకులు.

1. మూడవ రిపబ్లికు

ఫ్రెంచి సామ్రాజ్యవాదం బలపడుట.

1940 జూన్ మాసములో ఫ్రాన్సు విచ్ఛిన్నమయింది. అతిస్వల్పకాలంలో ఫ్రాన్సు నాజీల హస్తగతం గాడానికిగల కారణాలను యితవరకూ ఎవ్వరూ సరిగా విశదీకరించలేదు. పతనమొందిన ఫ్రాన్సును గురించి తర్జనభర్జనలు చేసేదానికంటే ఆపేరెత్తకుండా వుంటేనే మనశ్శాంతిగా యుంటుందనే వాడుక ప్రబలిపోయింది.

కాని ఫ్రాన్సును గురించి ఆలోచించడం, గత జలసేతు బంధనంవంటిదే అనుకున్నప్పటికీ ఫ్రెంచి ప్రజలు మాత్రము అదృశ్యులుగాలేదు. వారికిగూడ మనకువలెనే ఒకభవిష్యత్తు వుంది. లోగడ ఘటనలను సరిగా అవగాహన చేసికోనిదే మనం మంచి భవిష్యత్తును ఏర్పరుచుకోలేము. అందుచేత ఫ్రాన్సు పతనం జెందడానికిగల కారణాలను తెలిసికున్నప్పుడే, ఫ్రెంచి ప్రజలు తమభవిష్యత్తును సరిగానిర్మించుకోగల్గుతారు.

ఫ్రాన్సు పతనంజెందడానికి కారణాలు తెలిసికోవాలంటే ముందు పతన మొందిన ఫ్రాన్సు ఎట్టిది? ప్రస్తుత పైటెను పాలకవర్గంచేత అమ్మివేచబడినటువంటి ఫ్రెంచి రిపబ్లికు ఎలాంటిది? అంతర్వరలో నాశనం గాడానికి ఫ్రాన్సు

లోని కుళ్లు ఎట్టిది? అనే విషయాలు తెలిసికోవలసి యుంటుంది. ఇప్పుడు పతనమొందిన ఫ్రెంచిరిపబ్లిక్ 150 ఏండ్ల క్రితం, 1789 ఫ్రెంచి మహావిప్లవానంతరం ఏర్పడిన మొదటి రిపబ్లిక్కు, 1848-51 వరకువున్న రెండవ రిపబ్లిక్కు, యిదివార సత్వం వహించినట్టిది. ఇది మూడవ రిపబ్లిక్కు. ఈ రిపబ్లిక్కు త్రివర్ణ పతాకము, స్వాతంత్ర్యం, సమానత్వం, సోదరభావం అనే సూత్రాలపై ఆధారపడియుంది. ప్రతిఏడాది జూలై 14 న ప్రభుత్వ పండుగదినము.

1. ఫ్రెంచి మహావిప్లవంలో ఫ్రెంచిప్రజలు బాస్సిలిని నాశనం గావించారు. బాస్సిలి ఫ్రాన్సులోనికల్లా పెద్దజైలు. అందులో విప్లవనాయకులందరు బంధించబడ్డారు. ఫ్రెంచి మహావిప్లవకాలంలో ఫ్రెంచిప్రజలు యీజైలును హతమార్చి వారినాయకులను విడుదల గావించారు. అప్పటి నుండే ప్రతిఏడాది ఆతేదీ-బాస్సిలిని నాశనంచేసినతేదీ-ప్రభుత్వ పండుగ అయింది.

1939 జూలై 14 న గూడ యీ పండుగయొక్క 150 వ వార్షికోత్సవం జరుపబడింది. 1940 జూలైలో ఫ్రెంచి రిపబ్లిక్కు అదృశ్యమయింది. త్రివర్ణపతాకం పోయింది. ఆ పండుగ దినమే గుర్తురాలేదు. మిలటరీ అపజయాలు—సంధులు జరిగాయి.

అయితే ఫ్రాన్సు యింతత్వరలో యిలా మారిపోడానికి కారణాలేవి? లోగడకూడ అనేక మిలటరీ అపజయాలు

గల్గాయిగాని ఏ సందర్భములోనూ కూడ ఇలాంటి మార్పులు జరిగి యుండలేదు. అందుచేత సరిఅయిన కారణాలను తెలిసి కోవాలంటే మూడవ ఫ్రెంచి రిపబ్లికుయొక్క పునాది నుండిగూడ ఫ్రెంచి చరిత్రను సూక్ష్మంగా అర్థంచేసికొంటూ రావలసి యుంటుంది. ఈ మూడవ రిపబ్లికు 1870-71 ఘటనల (ఫ్రెంచి—ప్రష్యాయుద్ధము, పారిసు కమ్యూను)పైనను, కమ్యూనును నాశనంజేసినదాని పైననూ ఆధారపడి నిర్మింపబడింది. ఫ్రెంచి ప్రష్యాయుద్ధ కాలంలో ఫ్రాన్సులోని కార్మికులు, ప్రజాసామాన్యము తిరుగుబాటు జేస్తున్నారు. లూయీ నెపోలియన్ యీ ప్రజాసంరంభాన్ని అణచలేక పోయారు. ఫ్రెంచిదేశంలోనే విప్లవ భయంవలన బాహ్య శత్రువుతో బలమయిన యుద్ధము చేయలేక పోయారు. ఫ్రెంచి సామ్రాజ్యం కూలిపోయింది. ఫ్రెంచి చక్రవర్తి ఇంగ్లండుకు పారిపోయాడు. కొలదినెలలు గడచిన పిమ్మట ‘దైర్సు’ నాయకత్వం వహించిన ఫ్రెంచి తాత్కాలిక ప్రభుత్వానికి—ప్రష్యాకు మధ్య పారిసుప్రజల కోరికకు వ్యతిరేకంగా సంధి చేసుకోబడింది. ఈ తాత్కాలిక ప్రభుత్వం ఫ్రెంచి ధనికులకే ప్రాతినిధ్యం వహించింది. కాని నేషనల్ గార్డ్స్ యూనియన్లో సంఘటిత పర్చబడి, ఆయుధధారన చేతనయిన వారంతా గలసి ఒక కమ్యూనును ఎన్నుకున్నారు. సంధిజరిగిన కొలది వారాలలోనే ఒకవైపు ప్రష్యాపైన్యము ఫ్రాన్సులో చాలభాగాన్ని ఆక్రమించుకొనివున్న సమయంలో ఫ్రాన్సు తమదిగా రెండు ప్రభుత్వాలు ఎంచుకుంటున్నాయి.

‘ ధైర్సు ’ నాయకత్వము వహించిన శ్రాంతి ప్రభుత్వము వర్సెల్సులో కార్యస్థానమును ఏర్పరచుకుని, కమ్యూనిస్టు సంఘ టిత పరుపబడి సాయుధ ధారులయిన పారిసు ప్రజలను అణచుటకై బిస్మార్కుతో త్వరలో సంధికుదుర్చుకోడానికి ఆతురత్వో వుంది. 1871 మార్చి 18 వ తేదీన కమ్యూన్ ఏర్పడింది. అది ఏర్పడిన కొలది దినాలలోనే పారిసు ప్రజలు వర్సెల్సులో వున్న ‘ ధైర్సు ’ ప్రభుత్వంయొక్క సాయుధ తిరుగుబాటును ఎదుర్కోవలసి వచ్చింది. ఆవిధంగా నిజమైన రిపబ్లికును, మార్గదర్శకమైన కష్టజీవుల ప్రభుత్వాన్ని, స్థాపించ పూను కొనిన పారిసు ప్రజలు అప్పుడే అంతర్యుద్ధాన్ని ఎదుర్కోవలసి వచ్చింది. ఆ అంతర్యుద్ధము కొలది దినాలలోనే-మే 28 తేదీని-కమ్యూన్ ఓడించబడుటతో ముగిసింది. 70 దినములు మాత్రమే పాలించిన పారిసు కమ్యూను యిదివరకెన్నడూ కనివిని ఎరుంగని నూతన కష్టజీవుల ప్రభుత్వాన్ని ఏర్పరచి రానున్న విప్లవాలకు మార్గదర్శి అయింది. కార్మిక కుటుంబాలకు జేరిన ముప్పుదివేలకు తక్కువలేకుండా స్త్రీ, పురుషులు, పిల్లలూ, రక్తపాతంలో ముంచబడ్డారు. ఇలా చిత్రవధ గావింపబడిన వారేగాక యికా వేలకొలది కార్మికులు శ్రాంతి గియానాకు ఖైదీలుగా పంపబడ్డారు.

కమ్యూనిస్టు రక్తపాతంలో ముంచివేసిన జమిందారులకు మరల నూతన రాజ్యాంగవిధానాన్ని ఏర్పరచడం ఒక సమస్య అయింది. అభివృద్ధి నిరోధకులయిన యీ జమిందారులు కమ్యూనిస్టు సోషలిస్టు చైతన్యంగల పారిసు శ్రమ

జీవులను రక్షింపఁజేయుటకు, ప్రజాస్వామ్య సూత్రాలకు పూర్తి వ్యతిరేకమయిన రాజ్యాంగ విధానాన్ని ఏర్పరచడానికి నిశ్చయించుకున్నప్పటికీ, రాచరికాన్ని స్థాపించడానికి మాత్రము సహించి తేకపోయారు. అలానాల్గొండు కాలం గడిచారు. ఫ్రెంచి ప్రజాసామాన్యమొక - వ్యతిరేకతేయిదులకు కారణం. 1830 లోని ఆర్ల్యుయన్ రాజరికం 1841 ప్రజాస్వామ్య ప్రభుత్వంతో తుడుచుకుపోయింది. 1852 లోని రెండవ రాచరిక ప్రభుత్వం 1870 లో పునాదులే లేవగొట్టి బడి కమ్యూన్ ఏర్పడుటతో నాశనమయింది. కాబట్టి రాచరికాలు యీ విధంగా దాదాపు పదిఏండ్లకొకసారి ప్రజావిప్లవాలను అణచవలసి వస్తున్నది. ఆ ప్రజావిప్లవాలను తాము శాశ్వతంగా అణచి వేయలేక పోతున్నారనీ, మరల ఎప్పుడో ఒకప్పుడ విప్లవాలు వస్తాయనీగూడ బోధపడింది. ఆ కారణంగా ఫ్రాన్సులో జమిందారీపాలన స్థాపించుట అసాధ్యమనీ, ఫ్రాన్సు యికముందు ప్రజాస్వామ్య రాజ్యంగా వుండక తప్పదని అప్పుడు అధికారంలోవున్న ఫ్రెంచి జమిందారులు అందుకు ఓటుచేశారు. ఈనిర్ణయం తాత్కాలికంగానే భావించి ఫ్రాన్సులో మరల రాచరికాన్ని ఏర్పరచడానికి మంచి సమయంకొరకు చూస్తున్నారు. అప్పటి ఫ్రాన్సు అధ్యక్షుడు మార్షల్ మాక్సాహన్ రాజరికాన్ని ఏర్పరచడానికి తీవ్రప్రయత్నాలు గావించి తుదకు 1877 లో యీ ప్రయత్నం లోనే ఓడిపోయారు. అయినప్పటికీ చాలమంది జమిందారులు యీ ప్రజాస్వామ్య ప్రభుత్వం కార్మికులచే కూల

ద్రోయ బడుతుందనే భావించి ఫ్రాన్సులో ఎలాగయినా జమిందారీ పాలనకే ప్రయత్నించ సాగారు.

1875 లో ఏర్పడిన యీ ఫ్రెంచి రిపబ్లిక్ యొక్క పునాది, అంగములుగూడ చూడవలసి యుంటుంది. మొదటి (1788) ఫ్రెంచి రిపబ్లిక్కుతోగాని, రెండవ (1848) రిపబ్లిక్కుతోగాని దీనికి ఎట్టిసామ్యమూ లేదు. అప్పుడు అధికారంలో వున్న జమిందారులంతా తామలా శాశ్వతంగా ఫ్రాన్సును పరిపాలించుతూ కోటిశ్వరులుగా తయారవాలనీ, మరలా ప్రజాతిరుగుబాటుయొక్క ఛాయలుగూడ కన్పించకుండా చేయాలని నిశ్చయించుకున్నారు. ఆర్థిక జీవితమంతా తమ గుప్పెళ్లలోగల యీ ఫ్రెంచి భ్యాకంర్లముతా రాచరికాన్ని నాశనం గావించి ప్రజాస్వామ్యమనే మిషతో దోపిడి సాగించ ప్రారంభించింది. ఈ రిపబ్లిక్ యొక్క స్వభావం కొలదిమంది భాగ్యవంతుల చేతులలో సర్వాధికారమూ వుంచబడి, ప్రజాసామాన్యము రిపబ్లిక్ యొక్క ఛాయలతో సంతసపడేలాగున ఏర్పడింది.

ఫ్రెంచి రాజ్యాంగ విధానము బ్రిటను రాజ్యాంగ విధానముకంటె ఎక్కువ ప్రజాస్వామ్య చిహ్నములు గల్గి యున్నదని చెప్పవచ్చును. ఎందుచేతనంటే ఫ్రాన్సులో మంత్రివర్గమే భాధ్యత వహించినటువంటి ఫ్రెంచి శాసనసభకు నాల్గేండ్ల కొకపర్యాయం తప్పక తిరిగి ఎన్నికలు జరుగుతుంటాయి. ఈ నాలుగేండ్లకాలము ముగియక మునుపే ఈ శాసనసభను రద్దుచేయవలసినదిగా ప్రధాని శాసనసభాధ్యక్షుని

కోరుటకు వీలులేదు. బ్రిటనులో అలాకాకుండా తీరుగు బాటు దారులగు లేదా, స్వేచ్ఛాపరులగు పార్లమెంటు సభ్యులను ప్రభుత్వము బలపరచినప్పుడు యీ పార్లమెంటును రద్దుజేసి తిరిగి ఎన్నికలు జరిపించవలసిందిగా రాజుగారిని ప్రధాని కోరవచ్చును. మరలా ఎన్నికలకు నిలబడి పోటీచేసిన ఆర్థికవ్యయ ప్రమాసాలకు లోనుగావలసి వస్తుంది. అలాటప్పుడు మంత్రుల అధికారాలను హెచ్చు చేయడం, పార్లమెంటు సభ్యుల అధికారాలను తగ్గించడం జరుగుతుంటుంది.

ఫ్రాన్సులోని పార్టీలు

ఈ శతాబ్దంలో ఫ్రెంచి ఛేంబరులో దాదాపు 12 పార్టీలవరకూ వుంటూ వచ్చినాయి. ముఖ్యంగా వీటన్నింటిని అతివాదపార్టీలు, మితవాద పార్టీలు, సెంట్రలు పార్టీలని మూడు పార్టీలుగా విభజింపవచ్చు.

కొద్ది ఏండ్ల క్రితమువరకుగూడ ఫ్రెంచి కమ్యూనిస్టుపార్టీ యీ అతివాదపార్టీల ముఠాలో చేరియుండేది. మితవాద పార్టీలగుంపుతో చివరకు ఫాసిస్టులుగా మారిన రాచరికపు ముఠా వుండేది. ఫ్రెంచి బ్యాంకులకు, పెద్ద వ్యాపారస్తులకు, మఠాధిపతులకు, అన ఆర్థికంగా జీవితమంతా హస్తగతం చేసికొనివున్న ధనవంతులకు యీ మితవాద పార్టీలు ప్రాతినిధ్యం వహించేవి. సెంట్రలుపార్టీలు బ్రిటనులోని అతివాద కన్సర్వేటివు పార్టీలవలె మొదటి

వారితోగాని రెండవ వారితోగాని గలసి ప్రభుత్వాన్ని ఏర్పరుస్తుండేవి. అతివాద పార్టీలలో కొద్దికాలము వరకూగూడ బ్రిటనులోని లిబరలుపార్టీకి పోల్చుగల రాడికలు సోషలిస్టులు ప్రధానస్తానం వహించారు. ఆపార్టీకి ఇడార్డ్ హీరియట్, దలా దీరునాయకులు. చిన్నచిన్న సోషలిస్టు గ్రూపుల కలయికతో ఫ్రెంచి సోషలిస్టుపార్టీ ఈ శతాబ్దారంభములోనే బయలుదేరి 1914 వరకు జార్సు, మార్సెల్, కాచిన్, జూత్స్ గ్యూన్ డే మొదలగు వారిచే నడుపబడుతూ వచ్చింది. అప్పుడూ యిప్పుడూగూడ బ్రిటిషులేబరు పార్టీకి ఫ్రెంచి సోషలిస్టు పార్టీకి నిర్మాణములోనే యెలాంటి సంబంధమూ లేదు. వ్యక్తిగత సభ్యులమీదనే ఫ్రెంచి సోషలిస్టుపార్టీ ఆధారపడివుంది. ఫ్రెంచి కార్మిక సంఘాలు ఫ్రెంచి సోషలిస్టు పార్టీలో భాగాలు కాకపోవడమే గాకుండా రాచకీయాలలో పాత్ర వహించిడానికిగూడ వ్యతిరేకము.

ఫ్రెంచి సామ్రాజ్యాభివృద్ధి

నవీన పారిశ్రామిక దేశాలలో తప్పనిసరిగా క్రమేణా అధికారమంతా చాలకొద్దిమంది ధనికుల చేతుల లోనికి పోతుంది. వారే పరిశ్రమలకు, బాంకులకు అధికారులవుతారు. కార్మికులయొక్క, ప్రజాసామాన్యం అందరియొక్క జీవనాధారసమస్య వారిచేతులలోనే వుంటుంది. ఫ్రాన్స్ 1875 నుండి పారిశ్రామికంగా అభివృద్ధి గాజొచ్చింది. ఫ్రెంచి రిపబ్లిక్ ఏర్పడిన తర్వాత అది వలసదేశాలను కబళించ మొదలిడింది. బిస్మార్కు అనుమతితో జూల్సు ఫెర్రీ నాయకత్వం

కింద ట్యూనిస్ను ఆక్రమించుకుంది. ట్యూనిస్ను ఆక్రమించుకుంటే అప్పుడే తలయెత్తుతున్న టెటర్నీకి—ఫ్రాన్సుకు దెబ్బలాట తప్పదనే ఎత్తుతో బిస్మార్క్కు యిందుల కంగీకరించాడు. ట్యూనిస్తోపాటు చైనాకు జెండిచ టాంకింగ్ రాష్ట్రమును, ఆనామ్, కాంబోడియానుగూడ వశపర్చుకుంది. వీటితోపాటు కొచిన్ చైనా, లాస్లనుగూడ వశపర్చుకుంది. దానితో యిప్పటికైచి యిండోచైనా ఏర్పడింది. 1890 లో బ్రిటను అనుమతితో ఆఫ్రికా తూర్పు తీరానవున్న మెడగాస్కోక్ను లాక్కుంది. బ్రిటను జాంజి బారును వశపర్చుకుంది. అదేసమయంలో పశ్చిమ ఆఫ్రికాలోని ఫ్రెంచిప్రదేశము నైగరునదినుండి డాహోమే, టింబక్టు, సెనిగాల్ వరకు విస్తరించ బడింది.

జర్మనీ బలపడడం చూచి 20 శతాబ్దారంభంలో బ్రిటను, ఫ్రాన్సులు ఒడంబడికలు చేసికోసాగాయి. న్యూ ఫౌండు లాండులోని కొన్నిహక్కులను ఫ్రాన్సు వదులుకుంది. తనకు ఈజిప్టుపై ఆశలేదని చెప్పింది. దానికి బదులుగా మొరాకోలోను, ఆఫ్రికాలోని తనభాగాలలోనూ తనపెత్తనం సాగడానికి బ్రిటను అంగీకరించింది. 1907 లో ఫ్రాన్సు సయాం (యిప్పటి థాయ్‌లెండు) లోని మూడురాష్ట్రాలను వశం జేసికుంది.

ఇలా వలసదేశాలను సంపాదించడంతో ఫ్రెంచి వలసదేశ ప్రజలసంఖ్య 1876 లోని 60,00,000 నుండి 1899 లో 5,60,00,000 కు పెరిగింది. ఈ సంఖ్య 1914—18 యుద్ధా

సంతరానికి యికా పెరిగింది. గత శతాబ్దం ఆఖరుకు వలస దేశాలను అధీనంజేసుకోడంలో ప్రపంచంలో ఫ్రాన్సు రెండవ స్థానం అలంకరించింది. ఫ్రాన్సు జర్మనీకంటే నాలుగురెట్లున్నా అమెరికాకంటే ఆరురెట్లున్నా వలసదేశాలను గల్గియున్నది.

అందుచేత 1914—18 యుద్ధము ప్రారంభం కాబోయే ముందు వలసదేశాలలో పదింటి తొమ్మిదివంతులు బ్రిటను-ఫ్రాన్స్ ల అధీనంలో వున్నాయి. కాబట్టి యీ శతాబ్దారంభంలో చైనా, పర్షియా, ఒట్టోమన్ రాజ్యము (యివి కొంత వరకు వలసదేశాలనేచెప్పాలి) మినహా యికయేవిన్నీ మిగలలేదు. 1900 లకు వలసదేశ ప్రపంచమంతా వివిధ సామ్రాజ్యవాద దేశాలమధ్య పంచుకోబడింది. వీటిని తిరిగి పంచుకోవలసిన అగత్యంగూడ యేర్పడింది. అలా పంచుకోవడానికి చిన్న సామ్రాజ్యవాద దేశాలు పెద్దవాటికి లొంగై నాపోవాలి. లేదా, యుద్ధాలయినా ఆరంభంకావాలి.

మూడురాజ్యాల ఒడంబడిక

ఫ్రాన్సు వలసదేశాలను కబళించ మొదలిడి వప్పటి నుండేగూడ దినదినానికి బలపడుతూవున్న జర్మనీని ఒక కంటితో చూస్తూనేవుంది. జర్మనీని ఎదుర్కోవాలంటే తాను మిత్రరాజ్యాలను వెతకవలసి యుంటుంది. 1900 ఆరంభంలో ఫ్రాన్స్ రష్యాలోని జారుప్రభుత్వంతోనూ, 1904లో బ్రిటనుతోనూ, ఒడంబడికలు గావించుకుంది. 1904 లో రష్యా జపానుల యుద్ధం ప్రారంభమయింది. ఈ యుద్ధఫలితంగా

1905 లో రష్యాలో ప్రజావిప్లవం జరిగింది. ఆ విప్లవాన్ని నాశనంచేయడానికి బ్రిటను ఫ్రాన్సులు జారుకు చాల సాయం చేసినాయి. ఆ కారణంచేత 1907 లో యీ మూడుదేశాల (రష్యా, బ్రిటను, ఫ్రాన్స్) మధ్యఒడంబడిక (త్రై)రాజ్య సంధి) జరిగింది. జర్మనీ, ఆస్ట్రియా-హంగరీ, ఇటలీ నామ్రాజ్యాల కూటమికి వ్యతిరేకంగా యీ రష్యా, బ్రిటను, ఫ్రాన్స్ ల కూటమి త్రిపుబడింది. ఈ మూడురాజ్యాల కూటమివల్ల ఫ్రాన్స్ అధికంగా లాభం పొందిదేమిలేదుగాని మొరాకోలో మాత్రము తన ప్రాబల్యాన్ని వృద్ధిజేసికొని బలపరుచుకుంది.

ఈరెండు ముఠాలు పోటీలుపడసాగాయి. ఈ రెండు కూటమిలకు లోగడనుంచీ అనుకుంటూన్న మొరాకోపై గాక బాల్కనురాష్ట్రాల సమస్యపై ఘర్షణహెచ్చింది. జర్మనీ బాల్కన్లను, ఏషియామైనరును వశంజేసికోదలచింది. బెర్లిను-బాగ్డాడురై త్వేను స్వాధీనంజేసికో దలచింది. చిట్టచివరకు 1914 ఆగష్టు 1 తేదీని యుద్ధం (మొదటి నామ్రాజ్యవాద యుద్ధం) ఆరంభమయింది.

పాల్ రేనాడ్

ఫ్రెంచి నాయకుడు. జననం 15 అక్టోబరు 1878. పారిస్ నగరంలో న్యాయవాదిగా వుంటూవచ్చాడు. గడచిన మహాయుద్ధంలో—1914—18 లో పాల్గొన్నాడు. 1928 లో మొదటిసారి మంత్రిఅయినాడు. డలెడియర్ మంత్రివర్గంలో 1938 ఏప్రిల్ నుంచి 1940 మార్చి వరకు మంత్రిగా వున్నాడు. ఫ్రాన్సు ఆర్థిక పరిస్థితిని కొంతవరకు చక్కబెట్టాడు. హిట్లరు, ముసోలినీలను సంతృప్తిపరచు విధానాన్ని తీవ్రంగా ఖండించాడు. ఫాసిజాన్ని రూపుమాపను, యుద్ధం తీవ్రతరం చేయబడాలని పోరాడాడు. 1940 మార్చి 23 న ఫ్రెంచి ప్రధాని అయ్యాడు. ఫ్రాన్సు పతనకాలంలో పెటైన్ ప్రభృతులచే తొలగింపబడ్డాడు. తదనంతరం చంపబడ్డాడని, కారు ప్రమాదంలో చిక్కాడని, పెటైన్ చే ఖైదీనైయబడ్డాడని వదంతులేర్పడ్డాయి.

2. 1918 అనంతరం

మొదటి ప్రపంచయుద్ధంలో (1914-18) మిత్రమండలి రాజ్యాలు గెలుపొందినాయి. తనయొక్క - నౌకాబలం ముట్టడించడం (బ్లాకేడు)మూలంగానే జర్మనీపడుట తటస్థించిందని బ్రిటిషు ప్రభుత్వమూ ; కాదు—జర్మనీ ఓటమికి తనపై న్యాయే కారణమంటూ ఫ్రాన్స్ ; యివేషగావు—ఆర్థికంగానూ, పరికరాలద్వారానూ, తానింకా సప్లయచేసిన మనుష్యుల హంగువల్లనే ఓడిందని అమెరికాదేశము, ప్రగల్భాలు కొట్టసాగాయి. కాని జర్మని సేనానాయకుడగు జనరలు లుడెన్ డాక్స్ పైవాటికి వేనికీగూడ ప్రాముఖ్యత యివ్వలేదు. జర్మను పైన్యాలలోనూ, జర్మను ప్రజాసామాన్యంలోనూ బోల్షివిజం వ్యాపించుటే జర్మనుపతనానికి ప్రధాన కారణమంటూ బోల్షివిజంపై దుమ్మెత్తిపోశాడు.

జర్మను పతనానికి కారణమేదైనప్పటికీ శ్రేంచి అధికారవర్గం మాత్రం జర్మనీ శాశ్వతంగా పతనమొందిందనీ, దానియొక్క పూర్తిఫలితాలను తాననుభవించవచ్చుననీ కులుకసాగింది. శ్రేంచి సామ్రాజ్యముయొక్క విస్తీర్ణము, పలుకుబడిగూడ హెచ్చింది. ఆల్సేక్, లోరైన్ పరపీడనుండి బయటబడడమూ, జర్మనీయొక్క పశ్చిమ ఆఫ్రికా వలసదేశాలు బ్రిటను ఫ్రాన్సులమధ్య పంచుకోబడడమూ,

అంతేగాకుండా సారవంతమయిన సిరియా ప్రదేశంగాడ బుట్టోమన్ సామ్రాజ్యంనుండి పెరికివేయబడడం జరిగింది.

దీనితో ఐరోపాదేశంలో ఫ్రాన్స్ బలపడింది. ఆస్ట్రీయా—హంగరీ రాజరికం తొలగించబడింది. జర్మనీ ఆల్సేక్—లోరైన్లను ఫ్రాన్స్కేగాక యింకా కొంతపారిశ్రామిక ప్రదేశాన్ని పోలండుకు యాయవలసివచ్చింది. బెల్జియంకు 'యూపెన్ మాల్మడే' జిల్లాను యిచ్చింది. రుమేనియా బెస్సరేబియాను తీసికుంది. పోలెండు పశ్చిమయుక్రేనును, పశ్చిమ బైలోరష్యాలను లాక్కుంది.

కాబట్టి యిప్పుడు ఫ్రాన్స్ తొలితూగే రాజ్యాలు ప్రపంచంలో బ్రిటను, ఇటలీలు మాత్రమేవున్నాయి. పైకి గొప్పరాజ్యంగా కన్పించుతున్నప్పటికీ ఇటలీని ఫ్రాన్స్ లెక్కజేసేస్థితిలో లేదు. అందువల్ల ఐరోపాలో ఫ్రాన్స్ ఒక ప్రధానస్థానం ఆక్రమించిందనాలి. అయినప్పటికీ ఫ్రాన్స్కు లోన ఒకవిధమైన గుండెదడ వుంటూనే వచ్చింది. అది జనాభానుగూర్చిన సమస్య. ఫ్రాన్స్ జనసంఖ్య 4,00,00,000 వుండగా అదేకాలంలో జర్మనీ జనాభా 6,50,00,000 వుంది. ఏదోవిధంగా యీ సమస్యను పరిష్కరించాలనుకుంది. అప్పటి ఫ్రెంచి ప్రధాని మార్షల్ ఫాక్ తన సరిహద్దును రైన్ నది వరకు పెంచుకోవాలని ప్రయత్నం చేయసాగాడు. కాని అమెరికా, బ్రిటనులు దీనికి అంగీకరించలేదు. అంతేగాకుండా తీరా యుద్ధముప్రారంభించితే ఫ్రాన్స్ లో తిరిగి విప్లవం వస్తుందేమో అన్నభయం యింకా పాలకవర్గానికి పోలేదు. అందు

వల్ల ఫ్రాన్స్ మరియు పద్ధతి అవలంబించింది. సరిహద్దు రాజ్యాలగు బెల్జియం, పోలాండు, జెకోస్లావేకియా, రుమేనియా, యుగోస్లేవియాలకు ఆయుధాలు, డబ్బు అప్పుగా యిచ్చి తద్వారా వాటిని దోచుకోవడమేగాక జర్మనీని తిరిగి భాగించుటకు వీటిద్వారా ఎత్తులువేయ నారంభించింది.

ఇక వర్సెలు సంతియొక్క పెత్తనదారులు ఓడిపోయిన జర్మనీని దోచుకోవడమే కాకుండా సోవియట్ యూనియనును చుట్టుముట్టి హతమార్చడానికి పూనుకున్నారు. ఈ ఉద్దేశంవల్లనే బాల్కనురాజ్యాలను ఏర్పరచారు. ఈ పాత్రలో ఫ్రెంచి పాలకవర్గం నాయకత్వం వహించింది.

జనవరి 1923 లో ఫ్రాన్స్ రూక్ ప్రాంతాన్ని ఆక్రమించసాగింది. అప్పుడు తానున్నస్థితిలో జర్మనీ మిలిటరీ దళాలతో ఫ్రాన్స్ ను ఎదిరించలేనప్పటికీ, సర్వవ్యాపిత సమ్మెలతో సహా యితరమార్గాల ఫ్రాన్స్ ను వ్యతిరేకించింది. ఆకాలంలో జర్మనీలోని 'మార్కు' నాణెమునకు విలువలేకుండాపోయింది. జర్మనీలో విప్లవం మొలకెత్తుతూంది. ఫ్రాన్స్ లోని 'ఫ్రాంకు' నాణెయొక్క విలువగూడ తగ్గిపోయింది. ఒక్క రైన్ లాండు లోనే గాక యూరపునంతటినీ కమ్యూనిస్టు భూతము ఆవరించింది.

బ్రిటను, ఐరోపాలో ఏయితర సామ్రాజ్యయొక్క ప్రాబల్యాన్ని సహించదు. అందుచేతనే ఫ్రాన్స్ బలపడడాన్ని బ్రిటను ఒప్పుకోదు. జర్మనీలోనా విప్లవం రేకెత్తుతూవుంది. అందుచే అమెరికా బ్రిటనులు ఆలోచించి క్రమేపి బలపడు

తూర్పు ప్రాన్స్ కు వ్యతిరేకంగా జర్మను సామ్రాజ్యవాదాన్ని పునరుద్ధరించ నిశ్చయించి జర్మనీకి పూర్తిధనసాయం చేశాయి. 1924 లో జర్మనీనుండి శ్రామికులు, వెనుకకు రప్పించబడి నాయి. ఇంతకూ వివిధసామ్రాజ్యవాద ప్రభుత్వాలు ఆకాలంలో తమతమ స్పర్థలవల్ల పోటీపడజొచ్చాయి.

దీనివల్ల బ్రిటను అమెరికా ప్రభుత్వాలు శ్రామికు ప్రభుత్వంయొక్క ఎత్తులను పునాదిలోనే త్రుంచుతూవస్తున్నాయని బోధపడుతుంది. రాచకీయాలు బలాబలాలుమీదే ఆధారపడియుంటాయి. శ్రామికు సామ్రాజ్యవాద లక్షణాలను జాగ్రత్తగా పరిశీలించితే ప్రాన్స్ యొక్క బలహీనత ఎందులో వుందో సులభంగా గ్రహించవచ్చు. ఆ బలహీనత కారణంగా బ్రిటను, అమెరికాలు ప్రాన్స్ కు అరికట్టగలిగాయి. ఇక ఆ బలహీనత ఎలాంటిదో తెలిసికుందాం.

1920 లో 'బ్రిటిషు కార్మిక పరిశోధనాశాఖ' యొక్క నెలవారీ ప్రకటనలో ఒక బ్రిటిషు పరిశీలకుడు యిలా వ్రాశాడు. "ఇరువదవ శతాబ్దంలో ప్రపంచఆధిపత్యానికి అయిదు కేంద్రాలుమాత్రమే వున్నాయి. అవి అమెరికా, బ్రిటను, జర్మనీ, రష్యా, జపానులు." అతనివ్రాతలప్రకారం ప్రాన్స్ కు ప్రపంచ ఆధిపత్యానికి తావులేదనితేలింది. రష్యాలో విప్లవం జయంపొంది సోషలిస్టు ప్రభుత్వం ఏర్పడినతర్వాత ప్రపంచంలో యిక నాలుగు పెద్ద పెట్టుబడిదారీ ప్రభుత్వాలే మిగిలి వున్నాయి. ప్రాన్స్ కు యీ కూటమిలో చేర్చడానికి ఎందుకు

నియతేదంతే ఫ్రాన్సు సామ్రాజ్యవాద అభివృద్ధికి కావలసినటువంటి నవీన పారిశ్రామిక పద్ధతిని కల్గియుండలేదు. గనుక, ఫ్రాన్సుయొక్క పెద్దపెద పరిశ్రమలన్నీ గూడా బ్రిటను అమెరికాలలోని పరిశ్రమలవలె ఆధునికమైనవికావు. దానియొక్క సరఫరాలు నిర్ణీతమైనవిగా యుండేవి. కాబట్టి ఫ్రెంచి సామ్రాజ్యవాద ప్రభుత్వం తక్కిన ప్రభుత్వాలతో పోల్చి చూస్తే దోపిడిచేసే విధానంలో వెనుకబడివుందనే చెప్పాలి. ముఖ్యంగా జర్మనీకి పోల్చిచూస్తే పెట్టుబడియొక్క కేంద్రీకరణం ఫ్రాన్సులో చాల వెనుకబడేయ్యింది.

1875 నుండి 1925 వరకు ఫ్రాన్సుయొక్క ఉత్పత్తి అమెరికా జర్మనీలకు పోల్చితే చాల వెనుకబడింది. 1897 నుండి 1913 వరకు వివిధదేశాలలోని పారిశ్రామికోత్పత్తిని యీ క్రిందిజాబితా తెలియజేస్తుంది.

బ్రిటనులో పారిశ్రామిక ఉత్పత్తి	1897-1913 కు	35 %	పెరిగింది.
ఫ్రాన్సులో	"	58 %	"
జర్మనీలో	"	80 %	"
అమెరికాలో	"	100 %	"

ఈ పై విషయాలను బట్టి ఆధునిక పారిశ్రామిక దేశాల బలాలు వుంటాయి. వర్సెల్సు సంధి అనంతరం జర్మనీయొక్క పారిశ్రామికోత్పత్తి కొంత నీరసించినప్పటికీ తర్వాత ఫ్రాన్సు కంటే అధికంగా కోలుకుంది.

జర్మనీ ఫ్రాన్సుల తారతమ్యం

ఫ్రాన్సుయొక్క యాదార్థ సితిగతులను అర్థంచేసికోవా

లంటే జర్మనీతో పోల్చి యీ రెంటిబలాల తారతమ్యం చూడాలి.

(1) పారిశ్రామికోత్పత్తిలో పెంపుదల.	జర్మనీ	ఫ్రాన్స్.
1860 — 1880	78 %	65 %
1890 — 1913	148 %	79 %
1913 — 1929	13 %	38 %
(2) జనసంఖ్య	1913 లో	6,70,00,000, 4,00,00,000.
	1929 లో	6 40,00,000. 4,10,00,000.
(3) ఉక్కు ఉత్పత్తి.	1913 లో (టన్నులలో)	1,90,00,000. 50,00,000.
	1929 లో	,, 1,62,00,000. 97,00,000

అల్సేకు, లోరైన్లను పోగొట్టుకోవలసిన ఉక్కు ఉత్పత్తిలో జర్మనీ తగ్గింది. (ఫ్రాన్స్ కంటే గాదు.)

	1936 లో (టన్నులలో)	1,92,00,000.	62,00,000.
(4) ఉత్పత్తిపరిశాల ఎగుమతి.	జర్మనీ,	ఫ్రాన్స్	
1913 లో రూ	644,00,00,000.	రూ	64,40,90,000.
1929 లో	936,00,00,000.	,,	492,00,00,000.
1936 లో	576,00,00,000.	,,	124,00,00,000.

ఫ్రాన్స్ పారిశ్రామికంగా ముందడుగు వేయుటలేదు గాని ఫ్రెంచి రైతుల ఆదాయమంతా ప్రోగుచేసి బాంకులలో నిల్వజేసి తిరిగిజారు ప్రభుత్వానికో లేక యింకా యితర ప్రభుత్వాలకో పొద్దపెద్ద అప్పులు యివ్వసాగింది.

తమదేశీయ ఆదాయాలనుండి అప్పులుపెట్టిన మొత్తం 1930 లో వివిధదేశాలలో యీ క్రిందివిధంగావుంది.

ఫ్రాన్స్	—	15 %
అమెరికా	—	4 %
బ్రిటను	—	18 %

బ్రిటనుకు పెద్ద సామ్రాజ్యముంది. గొప్పవ్యాపారముంది. అందువల్ల బ్రిటనుకు యీ పెట్టుబడి ఒక లెక్కలోకి రాదు. కాబట్టి యీ విషయంలో ఫ్రాన్స్ 'మార్వాడీ' వలె వడ్డీవ్యాపారం చేస్తున్నదనాలి.

రెండువందల కుటుంబాలు

ఫ్రెంచి ప్రభుత్వము ఫ్రాన్స్‌లోని రెండువందల కుటుంబాలయొక్క స్వరూపం. కాబట్టి ఆకుటుంబాలను గూర్చి మనం విశదంగా తెలుసుకోవాలి. ఫ్రాన్స్‌లోని బాంకులన్నీ గూడ రెండువందల కుటుంబాల స్వాధీనంలో వున్నాయి. ఫ్రాన్స్‌యొక్క ఆర్థికాధికారమంతా వీరిచేతులలోనే యుంది. ఫ్రాన్స్‌కు నిజమైన పాలకులువీరే. ఫ్రెంచి బాంకులోని 40 వేల వాటాదారులలోనూ యీ రెండువందలమంది పెద్దపెద్ద వాటాదారులకే సభ్యులను ఎన్నుకోడానికి అధికారముంది. పరిశ్రమలనుండి, వ్యాపారసంస్థలనుండి ఆర్గురు సభ్యులు, బాంకులనుండి ఆర్గురు సభ్యులు ఎన్నుకోబడతారు. ఫ్రెంచి బాంకుయొక్క సర్వాధికారము ఈపండ్రెండుగురిచేతుల్లోనే యుంటుంది. ఇంకా ఎగుమతి దిగుమతులపైన, పెద్దపెద్ద పరిశ్రమలపైనగూడ ఈ పండ్రెండుగురిదే అధికారమంతాను. ఇక తక్కిన పరిశ్రమలు, ఆర్థికాధికారం, వ్యాపారం అంతా గూడ ఆ రెండువందల కుటుంబాల చేతులలోనే యుంది. ఫ్రాన్స్‌ను పరిపాలించేదే వీరు. వీరిమాటలను చలామణిచేయ నప్పుడు ప్రభుత్వాన్ని వూడబీకి వేయడం వీరిచేతులలోనే యుంది. ఇలా ఒక ప్రభుత్వం తర్వాత మరియొకదానిని వూడ

బీకివేయడం ఫ్రెంచి రాచకీయాలలో పరిపాటయింది. వీరే ఫ్రెంచి నాణెము “ఫ్రాంకు” యొక్క విలువను చిందరవందర చేస్తారు.

ఈ 200ల కుటుంబాల ప్రముఖులు తమ స్వలాభాల కోసరమని దేశీయ వ్యవహారాలను, దేశీయ టేమాన్ని కాల రుద్దివేశేవారు. ఎలాంటి అతివాదపార్టీలు అధికారానికి వచ్చినా యీ పైవారికి దాసోహమనవలసిందే. లేదంటే పూడబీకి వేయబడతామనే భయం తాండవమాడుతుండేది. వుదాహరణకు 1924 లో ఎడార్డు హీరియట్ నాయకత్వం క్రింద ఒక అతివాదపార్టీ అధికారంలోకి వచ్చింది. కాని పది నెలలు నిండకముందే ఫ్రెంచిబాంకు, యీ 200 ల కుటుంబాలు ఆ ప్రభుత్వాన్ని పెళ్ళగించివేశాయి. ఇలానే యీ కుటుంబాలు ఎన్నెన్నో చేతులు మార్చివేశాయి. ఫ్రెంచి పాలకవర్గంలోని దగా కోరుతనం మితిమీరిపోయింది.

1929 ఆర్థిక సంక్షోభం

పెట్టుబడిదారీ సమాజంలో ఆర్థికసంక్షోభాలు రమారమి పడేండ్లకొకసారి వస్తూన్నాయి. 1825 లో మొదటి ఆర్థికక్షోభ వచ్చింది. అప్పటినుండి షుమారు 10 ఏండ్ల కొకసారి యీ ఆర్థికసంక్షోభాలు దెబ్బకొడుతూనే వున్నాయి. ధరలు పూర్తిగాపడిపోవడం ; యంత్రాలయాలు మూతబడి నిరుద్యోగం హెచ్చడం ; వాటాలరేట్లు పడిపోయి బాంకులు దివాలాదీయడం ; మారకపురేటు, దేశంలోని నాణెయొక్క విలువ తారుమారవడం ; వర్తకవ్యాపారాలు, ప్రజాసా

మాన్యంయొక్క శీవిత ప్రమాణం క్షీణించిపోవడం—యిది ఆర్థిక సంక్షోభంయొక్క లక్షణాలు. ఈ సంక్షోభాలకు కారణం పెట్టుబడిదారీ సమాజంలో వృత్తిపరికరా లన్నీగూడా కొలదిమంది వ్యక్తుల లాభాలకొరకే పని చేయబడుతున్నాయి. లాభాలే ఆదర్శంగాగల పెట్టుబడిదారులు తమకు లాభాలు రావడానికి కార్మికులకు తక్కువశ్రీతాలు యివ్వవలసి యుంటుంది. అందువల్ల కార్మికులకు ప్రజాసామాన్యానికి, కొనుగోలుశక్తి చాలతక్కువగా యుంటుంది. ఉత్పత్తిఅయిన వస్తువులన్నీ అమ్ముడుబోక నిల్వవుండడంచేత పెట్టుబడిదారులు యంత్రాలను మూయడం, కొన్నికొన్ని పరిస్థితులలో వృత్తి అయిన సరకులనుగూడ నాశనం జేయడం జరుగుతుంది. అంటే పెట్టుబడిదారీ సమాజంలోని వృత్తి అవుసరాన్ని బట్టి (ఒకప్లానుప్రకారం) కాకుండా లాభంకొరకు చేస్తుంటారు గాన యిలాంటి సంక్షోభాలు ఒకదాని తర్వాత మరియొకటి రాక తప్పదు.

1929 లోని ఆర్థిక సంక్షోభం లోగడవాటికంటే చాల తీవ్రమయినదని అందరూ అంగీకరించారు. అమెరికాలో ఆరంభమయి కొలది నెలలలోనే ప్రపంచాని కంతకూ ప్రాకిపోయింది. ఒక్కసోవియట్ యూనియను మినహా తక్కిన ప్రపంచమంతా యీఆర్థిక సంక్షోభంలోపడి నలిగిపోయింది. మొదట్లో దీని ప్రభావము ఫ్రాన్సులో కనిపించకపోయినా 1931 చివరభాగములో ఫ్రాన్సులోగూడ ఆరంభమయి చాల తీవ్రరూపం దాల్చింది. ఈ ఆర్థిక సంక్షోభాన్నుండి కోలుకో

డానికి యితరదేశాలకంటే ప్రాన్సుకు ఎక్కువ వ్యవధికావలసి వచ్చింది. ప్రాన్సులో నిరుద్యోగం హెచ్చిపోవడంవల్ల యిదే అవకాశంగా తీసికొని యజమానులు కార్మికుల జీతాలు విపరీతంగా కోసివేశారు. వ్యవసాయ వస్తువుల ధరలుగూడ పూర్తిగా పడిపోయాయి. తమతమ కష్టాలనుండి బయటబడడానికి కార్మికుల, రైతులు, యింకా మధ్యతరగతి ప్రజలు మార్గాలు వెదుక నారంభించారు. దానిఫలితం 1932 లో జరిగిన ఎన్నికలలో వీరంతా అతివాద ముఠాలను బలపర్చారు. ఈబాధనుండి బయటబడే నిమిత్తం గత్యంతరంలేక ఫ్రెంచి పాలకవర్గం ఫాసిజంవైపుకు మ్రొక్గ నారంభించింది. జర్మనీలో ఫాసిజం అధికారంలోనికి వచ్చినప్పటినుండీకూడ ప్రాన్సులోగూడ ఫాసిజం మొలకెత్తింది-విజృంభించ సాగింది.

ప్రభుత్వ అంచనాల ప్రకారమే ప్రాన్సులో కార్మికుల జీతాలు 17% తగ్గించబడినాయి. నిజానికి యీ జీతాలకోత దాదాపు 30 % తగ్గించబడింది. ఈ 30% నెల జీతగాండ్ర విషయంలో కన్పించింది. వస్తువులధరలు మాత్రము 11 % నుండి 17 % వరకూ తగ్గాయి. మొత్తంమీద ప్రజాసామాన్యంయొక్క దుర్భరస్థితి మితిమీరిపోయింది. ఉత్పత్తి విషయంలోకూడ యీ ఆర్థికసంక్షోభంవల్ల ప్రాన్సు చాల దెబ్బతిన్నది.

1913 లో	ముఖ్య పరిశ్రమల ఉత్పత్తి	100	వుంటే,
1929 లో	" "	140	వుంది.
1930 లో	" "	130	"
1931 లో	" "	105	"

ఇనుము, ఉక్కు, వుత్పత్తి 1932 లో 90

1933 లో 92

1934 లో 85 వుండి.

ఇక గనులు, బట్టలమిల్లులు, తోలుపరిశ్రమ, రబ్బరు పరిశ్రమ మొదలగునవి

1932 లో 100

1933 లో 110

1934 లో 90 వుండి.

ఇంకా దివాలాతీసినవారు 9% కంటె ఎక్కువయ్యారు.
పూలు, సిల్కు పరిశ్రమలలోని వుత్పత్తిగూడ తగ్గిపోయింది.

కాబట్టి దేశంలోని నిర్మాణం అంతా యిలా తారు
మారయేటప్పుడు ఏ ఆధునిక పారిశ్రామిక దేశమయినా యీ
ఆర్థికక్షోభలనుండి బయటబడడానికి అటు ఫాసిజంవైపుకై నా
మొగ్గాలి—లేదా ప్రజాస్వామిక పద్ధతుల వైపుకన్నా
మొగ్గాలి వేరే గత్యంతరంలేదు. ఫ్రాన్సులో ఫాసిజం యెలా
ప్రబలిందో రానున్న అధ్యాయంలో చూద్దాం.

హెన్రీ ఫిలిప్ పెట్రెన్

ఫ్రెంచి సేనానాయకుడు. జననం 1850. 1878 నుంచి సైనికోద్యోగిగావున్నాడు. 1914 లో సేనానాయకుడయ్యాడు. 1916 లో వెర్డన్ ను కాపాడి ఖ్యాతిగాంచాడు. 1917 లో ఫ్రెంచి ప్రధాన సేనానాయకు డయ్యాడు. 1918 లో మార్నెల్ అయ్యాడు. 1925-26 లో ఫ్రెంచి మొరక్కోలో జరిగిన తిరుగుబాటును అతిక్రూరంగా అణచివేళాడు. 1920-30 యుద్ధసమితికి ఉపాధ్యక్షుడుగా నున్నాడు. 1936 లో జరిగిన ఫాసిస్టుకుట్రల్లో యీతనికి భాగముంది. 1940 మేలో రేనాడ్ మంత్రవర్గంలో చేరాడు. 1940 జూన్ లో ఫ్రాన్స్ పూర్తిగా హిట్లరుకు లొంగడానికి యితనుగూడా కారకుడయ్యాడు. ప్రస్తుతం జర్మను లాక్రమించని ఫ్రాన్సుకు నియంత. ప్రజాస్వామ్యాన్ని రూపుమాపాడు.

3. ఫాసిస్టు ధోరణి

కొలది ఏండ్ల క్రితంవరకూగూడ బ్రిటిషు రాచకీయ వేత్తలు, ఫాసిజం జర్మనీలోనో, లేక ఇటలీలోనో రావచ్చును గాని బ్రిటను, ఫ్రాన్స్లలో తలఎత్తుటకు ఎట్టి అవకాశమూ లేదని వాదిస్తుండేవారు. అలా వ్రాసించినవారు చాల పొరబడ్డారన్న మాట. ఈ యుద్ధము ప్రారంభమయినప్పటి నుండి, ప్రారంభించిన 9 నెలల తర్వాతవరకుగూడ వీరు ఫ్రాన్స్లో ఫాసిజంప్రబలివున్నదనే సత్యాన్ని అవగాహన చేసి కోకపోగా ఫ్రాన్స్లో జరిగే ఘటనలకన్నింటికీ ఏవో ఊహ తిరుగుడు సంజాయిషీల నీయసాగారు. ముఖ్యంగా ఒకప్రత్యేక ముఠావల్ల గాని, కొన్నిముఠాల సమ్మేళనమువల్లగాని, కొన్ని ప్రత్యేక తెగలులేక జాతులవల్లగాని ఫాసిజం స్థాపించబడదనీ, అధునిక రాజ్యాంగవిధానం—అంటే సామ్రాజ్యవాద వ్యవస్థ—ఒకానొకదశకు రాగానే ఫాసిజం వృద్ధివించక తప్పదనే విషయాన్ని మనం గ్రహించవలసి వుంటుంది. గత యిరువది ఏండ్ల నుండి పెట్టుబడిదారీ విధానంలో నడుపబడుతూన్న దేశాలన్నీగూడా సంక్షోభాలలో యిరుక్కుపోయి నానాఅవస్థలు పడుతున్నాయి. వుదాహరణకు 1932 లో ప్రతి నల్లరిలోనూ ఒక్కరూ, కొన్ని ప్రత్యేక పరిశ్రమలలో ప్రతి యిద్దరిలోనూ ఒక్కరూ నిరుద్యోగులుగా తయారయ్యారు. అలాంటి

సమాజం అభివృద్ధికరమైన దశనుండి క్షీణించే దశకు తయారయిందన్నమాట. ఆవిధంగా క్షీణించసాగిన సమాజానికి రెండే మార్గాలున్నాయి. మొదటిది సోషలిస్టు సమాజంగా నై నా మారాలి. లేదా యీ క్షీణదశలో వున్న సమాజాన్ని అదేవిధంగా అణచివుంచడానికి తీవ్రప్రయత్నాలు అయినా చేయాలి. అలాంటప్పుడు ఆ సమాజంలో లోగడ వుండినటువంటి రాచకీయస్వేచ్ఛ, వాక్సభాస్వాతంత్ర్యాలు వుండుటకు (రెండవమార్గం ప్రకారము) వీలులేదు. రెండవమార్గాన్ని అవలంబించినప్పుడు, అంటే ఫాసిజం ఏర్పడినప్పుడుగూడ లోగడ వున్నటువంటి స్వేచ్ఛ, స్వాతంత్ర్యాలు, తదితర పౌరసత్వ హక్కులు వున్నట్లయితే ప్రజాసామాన్యం దినదినానికి పెచ్చు పెరుగుతున్న తమ కష్టాలనుండి బయటబడడానికి, తమతమ సంఘాలనూ దిట్టంగా బలపర్చుకుని ప్రస్తుతం వున్న పాలక వర్గాన్ని, వారి రాజ్యాంగ విధానాన్ని తొలగించి సోషలిస్టు సమాజాన్ని నిర్మించడానికి ఎక్కువ అవకాశం లభిస్తుంది. అందుచేతనే అలాంటి క్షీణదశలోగూడ యింకా కొంతకాలం వరకయినా తమ అధికారాన్ని నిలబెట్టుకోడానికి ఆ పాలక వర్గం ప్రజా సంరంభాలను అణచివేస్తూ ఫాసిజంను అవలంబించక వేరేమార్గంలేదు. ఫాసిజం ముఖ్యంగా యీ క్రింది లక్షణాలను గల్గియుంటుంది.

1. కార్మిక చర్లము, పీడిత ప్రజాసామాన్యము తమకు దోపిడీచేసే వారితో జరిపే పోరాటాన్ని అణచివేయడం.

2. ఉత్పత్తిని హద్దులలో నడపడం, సాంకేతికంగా అభివృద్ధి చేయడం .

ని ఇతిరదేశాలనై ఆభావపదముగా వుండుటకు ప్రయత్నించు
చుండు. అంటే సాంకేతికము యుద్ధముకి ఆనుత్తరంగా వదానికి యుద్ధముకి శదు
లను ఒకజ్ఞాను ప్రకారం నడిపించుచుండు. ఎందునల్లనంటే ఫాసిజానికి
నెట్టుబడిదారి దశలో వా రనుచువింటిని ఆర్థికక్షోభలనుండి యుద్ధపదదం
చేత గాకపోగా అదికరమున్ను క్షోభకే యింకా తీవ్రతని వెలురొందుచుండు.
అందునల్ల యీ ఆర్థికక్షోభలనుండి బయటబడాలంటే ఫాసిజానికి యుద్ధము
దప్ప వేరేమార్గములేదు. యుద్ధాలనల్ల యితరపోటీదారులను ఏడింపజేసి,
వారి మార్క్సిట్లును కాజేసి, ఆర్థికక్షోభనుండి బయటబడవచ్చుననే తెలియ
పుతో యుద్ధం ఆరంభించుతుంది.—

ఫ్రాన్స్ సంపూర్ణ ప్రజాతంత్ర దేశమని, అచటి
ప్రజాతంత్ర శక్తులు ఫాసిజం తమ దేశంలో స్థావరం ఏర్పరచు
కోకుండా అడ్డుకోగల బలంకలిగి యున్నాయని, కలలుగన్న
వారంతా ఫ్రాన్సులోని వాస్తవిక పరిస్థితులను పరిశీలించితే
అచట ఫాసిజం బలపడడాన్ని గురించి ఆశ్చర్యపడ నవసరం
లేదు. ముఖ్యంగా ఫ్రాన్స్లో మధ్యతరగతి ప్రజలు ఎకు -వ.
మొత్తం జనసంఖ్యలో మూడవ వంతుకుమించి రైతాంగ
మున్నది.

బ్రిటనులో వ్యయసాయవృత్తికి చెందినటువంటి వారు
అనగా భూస్వాములు, రైతులు, న్యవసాయ కూలీలు, కవులు
దార్లు, కలిసి బ్రిటను జనాభాలో 20 వ వంతుకే తగ్గుతారు.

దీనికితోడు ఫ్రాన్స్లో చిన్నపరిశ్రమలు అధికంగా
వున్నాయి.

అందుకు నిదర్శనం యీ క్రింది లెక్కలు—

“ఫ్రాన్సులో 1926 సం॥లో వున్న 61,67,047 మొత్తం సంస్థలలో
59,88,075 సంస్థలు ఆయిదుగురు కాని యింకా తెక్కువమంది శ్రామికులను

గల్గియున్నవి. అందులో 29,81,521 సంస్థలు ఒక్కొక్కరిని మాత్రమే గర్హియున్నవి. అంతేకాకుండా, అదేకాలంలో ఫ్రాన్స్‌లో పనిగల్గియున్న వాళ్లసంఖ్య 1,78,00,000. అందులో అయిదుగురుగాని అంతకు తక్కువగాని పనివారిని గల్గియున్న సంస్థలలో 1,18,00,000 మంది వున్నారు. పెద్దపెద్ద పరిశ్రమలలో అంటే 500 గాని యింకా ఎక్కువగాని పని వాండ్రను గల్గియున్న సంస్థలలో 15,00,000 మంది వున్నారు.”

ఈ పైలెక్కలనుబట్టి వుద్యోగాలలో వున్నవారిలో కూడ అత్యధికభాగం మధ్యతరగతి క్రిందికే వస్తారు. వీటన్నింటినీబట్టి ఫ్రాన్స్ ప్రభుత్వం మధ్యతరగతి ప్రజల (పెటీ బూర్జువా) చే నిర్మింపబడియుందని అవగాహన అవుతుంది. ఈ చిన్న చిన్న పరిశ్రమలను, రైతులను దోచుకుంటూన్నది చాలభాగము గత అధ్యాయంలో వివరించబడిన ఆ 200 ల కుటుంబాలు మాత్రమే. ఫ్రాన్స్‌యొక్క ప్రజాస్వామిక మంతాగూడ వీరిగుప్పెళ్లలోనే యుంది. అమితమైనదగాకోరు తనంద్వారా సంపాదించిన డబ్బు అండతో యీ పాలకవర్గం, ‘యీ రెండువందల కుటుంబాలు’—అధికారాన్ని చలాయిస్తూ వచ్చింది.

ఫ్రాన్స్‌లో చట్టరీత్యాచూస్తే ప్రతిపౌరుడూ స్వేచ్ఛ, స్వాతంత్ర్యం, పౌరసత్వ హక్కులు వున్నవాడుగానే కన్పించు తున్నాడు. అనుభవంలో మాత్రము యీ పౌరసత్వహక్కులన్నీగూడ కొలదిమంది ధనాధ్యుల ఆర్థికప్రాబల్యంవల్ల తుడుచుకుపోతున్నాయి. కాబట్టి అత్యాధికులగు ప్రజాసామాన్యం అందరియొక్క పౌరసత్వ హక్కులూ యీవిధంగా ఆర్థిక ప్రాబల్యంవల్ల తుడుచుకు పోతున్నాయని గ్రహించినప్పుడు

పరిస్థితులు విమాదాంతంగా మారుట సహజం. ప్రజాసామాన్యం యీ దగాను గ్రహించినప్పుడు పరిస్థితులు ఆయావర్గాలను బట్టి వివిధ రకాలుగా పరిణమిస్తుంటాయి. ఫ్రాన్స్‌లో, సంఘ టిత వర్గంలో అలాంటి మాంపువచ్చింది. కాని కొన్ని ఏడ్ల వరకూ గూడ వారు యీ తప్పుడు ప్రజాస్వామిక పద్ధతిని కూకటివేళ్లతో నాశనం గావించి నిజమైన పౌరసత్వహక్కులు స్వేచ్ఛ వుండేటటువంటి సోషలిస్టు సమాజాన్నే నిర్మించుకోవాలనే నిర్ణయానికి వచ్చారు. దానికొరకు యీ పెట్టుబడిదారీ సమాజాన్ని రద్దుగావించాలను కున్నారు. దానితో పోరాడడానికి తమతమ కార్మిక సంఘాలను, యితర రాచకీయ పార్టీలను ఏర్పరచుకొని బలపర్చుకోసాగారు.

ఆర్థిక ప్రాబల్యంవల్ల తమ పౌరసత్వ హక్కులన్నీ నాశనం గావించబడుతున్నా యన్నసంగతి మధ్యతరగతిప్రజలు (పెటీబూర్జువా) తెలుసుకున్నప్పుడు వారినిర్ణయము రెండు పంథాలుగా జరుగుటకు అవకాశాలున్నాయి. పాలకవర్గము ఎల్లప్పుడు తమ పత్రికలద్వారా యింకా తమ తమ వుపన్యాసాలద్వారా మధ్యతరగతి ప్రజలహక్కులు తాను యెల్లప్పుడు రక్షిస్తానని ఎడతెగని ప్రచారం గావించుతుంది. (ఇలాంటి ప్రచారము నేటికి బ్రిటిషు పత్రికలలో కన్పించుతుంది.)

ఈ ప్రచారానికి మోసపోయి పెటీబూర్జువా వర్గం నిజంగా తమకున్న కొలదిహక్కులు పాలితవర్గం రక్షించుతుందని యెంచి వారివైపుకు మ్రొక్గవచ్చును. ఇక రెండవది. బూర్జువా ప్రజాతంత్రంయొక్క క్రుళ్లు క్రమేపీ (పాలకవర్గం

ప్రజాబీష్టలకు వ్యతిరేకంగా తమధనంయొక్క పలుకుబడిని వినియోగిస్తుంటారు గాన ఆ కుళ్లు బయటపడుతుంది.) బయటబడినప్పుడయినా రెండవ నిర్ణయము జరుగవచ్చును. ఈనిర్ణయానికి వారు రాగల్గినప్పుడు వారంతా సంఘటిత పర్చబడి కార్మిక సంఘములతో చేతులు గల్పుతారు. ఎందుచేతనంటే కార్మిక వర్గ ఆశాయాలు, మధ్యతరగతి ప్రజలు ఆశయాలు చాల వరకు ఒకటే అవడంజేసిన్నీ, బూర్జువా వర్గమునుండి తమ హక్కులను రక్షించుకోవడంలో శ్రామికవర్గం తమకు తప్పక అండగా నిలుస్తుందని నమ్ముతారు గాబట్టిన్నీ యీ నిర్ణయము జరుగుతుంది. అయితే యిలాంటి నిర్ణయము కార్మికవర్గము బాగా సంఘటిత పర్చబడి, ఐక్యంగావుండి విప్లవనాయకత్వం గల్గియున్నప్పుడు మాత్రమే జరుగుతుంది. కార్మికవర్గం అలా లేనప్పుడు ప్రజాసామాన్యంలో అధిక భాగాన్ని తనచుట్టూ చేర్చుకోలేదు. అయితే ఫ్రాన్సులో యీ ధోరణి బాగా బలపడి పాపులరు ఫ్రంటు ప్రభుత్వం ఎలా యేర్పడిందీ తర్వాత చూద్దాం.

పెట్రీబూర్జువా వర్గం పై రెండూ కాకుండా మూడవ ఫంధాగూడ త్రొక్కుటకు అవకాశముంది. ఎందువల్లనంటే చట్టరీత్యా ఆధునిక శ్రామిక రాజ్యాంగంలోగల ప్రజాస్వామి కానికి, అనుభవంలో లక్షాధికారులు తమపై విధించే నిర్బంధ విధానానికి, వున్న తారతమ్యాన్ని గ్రహించినప్పుడు ప్రజాస్వామ్యం అన్నా, పార్లమెంటరీ పద్ధతులన్నా విరక్తి, ఎడబాటుగల్గి మధ్యతరగతి ప్రజలు “ఓ భగవంతుడా మమ్ము

లను కాపాడు" అనే స్థితికి దిగజారుతాను అలా దిగజారడం నిజంగా సోషలిస్టు సమాజాన్ని స్పృహించాలని ఉబలాట పడుతున్న కార్మికోద్యమానికి విషపు మంచువంటిదే గావచ్చు. కాని మధ్యరకపు వర్గానికి రాచకీయ చైతన్యమా లేదు. సోషలిస్టు చైతన్యం అసలేలేదు. సంఘటితపర్వబడిన వర్గమా అంటే అదీగాదు. ఆవర్గాన్ని సంఘటిత పర్వశం సులభమూగాదు. అలాంటప్పుడు 'చైవమా! నీదే భారం' అన్నస్థితికి దిగజారడం ఆశ్చర్యకరమైన పనిగాదు. అలా దిగజారినప్పుడు వారు ప్రజాసామ్యమంటే దుమ్మెత్తిపోస్తూ తమ హక్కులు—వాటిని రక్షించుకునే మార్గాలు మాత్రమే వెదకుకుంటారు. ఇలాంటిస్థితిలో యీవర్గము ఫాసిస్టు ప్రచారానికి మోసపోయి వాణివలలో తగు చుకుంటుంది.

ప్రజావిక్రయ సంఘటన (ప్యాపులరు ఫ్రంట్) ప్రభుత్వం ఏర్పడకముందు ఫ్రాన్స్‌లో కేవలం యితే జరిగింది. మొదటి ప్రపంచయుద్ధము ముగిసిన పదిపండ్ల కాలంలో ఫ్రాన్స్‌లోని పెటీబూర్జువా వర్గంలోని కొంతభాగం యిలాంటిస్థితికి దిగజారింది. ఈ సదవకాశాన్ని పోగొట్టుకోకుండా, ఆరెండు వందల కుటుంబాలు యీ ముఠాకు ఫాసిజం నూరిపోయడం ద్వారా యేవోవో వాగ్దానాలుచేసి వాణి లోబర్చుకుంటూ వచ్చారు.

అప్పటినుండి ఫ్రాన్స్‌లో ఫాసిస్టుసంఘాలు మొలకలెత్తసాగాయి. గత 7 పండ్లలోనూ యీ సంఘాలు బలంజేకూర్చుకుంటూ వస్తూన్నాయి. ఈ సంఘాలలో ఆక్స్‌న్ ఫ్రాంకే ;

క్రాక్సుడీఫో, జూనిస్ పాట్రీయాట్, ఫ్రాంకైట్సు అనేవి ముఖ్యమైనవి. దాదాపు యీసంఘాలన్నింటికీ హిట్లరు ముస్సోలినీలతో సంబంధం వుంటూనేవచ్చింది. వాటిలో కొన్నింటికి ఇటలీ—జర్మనీలనుండి ఆర్థికసాయంగూడ లభిస్తుండేది. ఫ్రాంకైట్సు సంఘంవారు యీ విషయాన్ని దాపరికం లేకుండానే చెప్పివేశారు. మొదటి నుండేగూడ పిటైన్ ప్రభృతులు ఆక్స్ ఫ్రాంకే అను సంఘానికి చాల సానుభూతి చూపుతుండేవారు.

ఫ్రెంచి విదేశాంగనీతి.

ఈ శతాబ్దంయొక్క తొలి సంవత్సరాలలో బ్రిటను—జర్మనీలకు, జర్మనీ-రష్యాలకూ వున్న స్పర్థలనాధారం జేసి కొని ఫ్రాన్స్ రానున్న యుద్ధములో మిలటరీ విజయాలు పొందడానికి మిత్రరాజ్యాలను వెదుకనారంభించింది. ఆస్ట్రాను ప్రకారమే యుద్ధానంతరము జరిగిన వర్సెల్సు సంధిలో గెలుపొందిన రాజ్యాలు జర్మనీని పూర్తిగా అణచివేయడానికి, యుద్ధఫలితంగా నూతనంగా జనించిన సోవియట్ యూనియను నూశనంచేయడానికి వీలయేటట్లు మిత్రరాజ్యాల కూటమిని తయారుచేయ సాగాయి. కాని ఫ్రాన్స్ దేశం రూఢప్రాంతాన్ని ఆక్రమించుకోడానికి అమెరికా బ్రిటనులు అంగీకరించకపోవడం జరిగిన తర్వాత ఫ్రాన్స్ యిక తన యిచ్చ వచ్చిన మార్గాన్ని పోజాలక బ్రిటను చెప్పుచేతలలో నడువ వలసివచ్చింది. 1938 లో జరిగిన మ్యూనిక్ వ్యవహారము పై విషయాన్ని ఋజువుచేస్తుంది. కాని బ్రిటను పలుకుబడినుండి

బయటబడి తన యిచ్చవచ్చినమార్గాన్ని పోడానికి అప్పుడప్పుడు ఫ్రాన్స్ ప్రయత్నిస్తూ నేవచ్చింది. బ్రటను పలుకుబడి నుండి బయటబడడం అంటే తప్పక జర్మనీకి లొంగిపోవాలి. ఎందు చేతనంటే భౌతికరూపేణాచూస్తే జర్మనీయొక్క బలము పూర్వపు బలమంత దాదాపుగావుంది. ఫ్రాన్స్‌తో పోల్చి చూస్తే ఎక్కువ బలంగావుంది. 1929 లోనూ, తర్వాతనూ గూడ జర్మనీ ఫ్రాన్స్ విదేశాంగ మంత్రుల సంభాషణలు జరిగాయి. రైన్ లాండు బొగ్గుగనుల యజమానులు, ఫ్రెంచిలో రైన్ యినుము, బొగ్గుగనుల యజమానులును, అంతర్జాతీయ ఉక్కు పరిశ్రమలను గూర్చి ఒక ఒడంబడికకురా ప్రయత్నించారు. ఈ సందర్భాలలో ఒక్క విషయం గుర్తుంచుకోవాలి. అభివృద్ధి నిరోధక శక్తులకు వ్యతిరేకంగా జర్మను శ్రామిక వర్గాన్ని, ప్రజా సామాన్యాన్ని బలపర్చుటకు మారుగా ఫ్రెంచి ప్రభుత్వం జర్మను ఫాసిస్టుపాలకవర్గాన్నే బలపర్చుతూ వచ్చింది. జర్మనీలో హిట్లరు నియంతృత్వం ఏర్పడిన తొలి దినాల్లో యీ బలపర్చడం తగ్గినా, రానురాను జర్మను ప్రభుత్వాన్ని ఎక్కువగా బలపర్చింది. లోగడ యే జర్మను ప్రభుత్వానికిగూడ యీయ నిరాకరించిన సౌకర్యాలను గూడ హిట్లరు ప్రభుత్వానికి యీయసాగింది.

1934 నుండి యితర ఫాసిస్టు ముఠాలవలెనే ఫ్రెంచి ఫాసిస్టు ముఠాగూడ ఫ్రెంచి సోవియట్ పరస్పర సహాయపు టాడంబడికను భగ్నం చేయడానికి ప్రయత్నిస్తూ వచ్చింది. ఈ తమ ప్రయత్నాలకు కొలది ఆటంకంగా తోచినట్టి యుగో

స్టేవియా చక్రవర్తియగు అలెగ్జాండరును, ఫ్రాన్స్ విదేశాంగ మంత్రియగు బార్తోను, యీ ఫాసిస్టు ముఠా (ఇటలీ, జర్మనీల పలుకుబడి క్రిందవున్న ముఠా) హత్యగాపించింది. ఫ్రాన్స్ విదేశాంగ నీతిలో ఫాసిస్టుల కనుకూల ప్రయత్నాలు స్వామి ద్రోహియగు సోషలిస్టు లావల్ ప్రధానిగావున్న కాలంలో తీవ్రతర మయ్యాయి. ఫ్రాంకో సోవియట్ పరస్పర సహాయపు టొడంబడికను ఫ్రెంచి పార్లమెంటుచే ఆమోదింప చేయుటకు యితడు నెలల పర్యంతమూ వాయిదావేస్తూ వచ్చాడు. 1935 లో ముస్సోలినీ అభిసేనియాపై యుద్ధానికి బహిరంగం గానే సన్నాహాలుచేస్తున్న సమయంలో ఈ లావలు—ముస్సోలినీ, రామ్సే మాగ్డొనాల్డు, సర్ జాన్ సైమన్లతో--స్ట్రెస్సా కాన్ఫరెన్సును సమావేశపర్చాడు. ఆ సమావేశంలో అన్ని విషయాలపైనా చర్చలు జరిగాయి గాని అసలు విషయమయి సటువంటి అభిసేనియానుగూర్చి యెవ్వరూ నోరువిప్పలేక. అంతే గాకుండా ఆ సమావేశంలో లావలు ముస్సోలినీతో ఒక రహస్య ఒడంబడిక గావించుకున్నాడు. బ్రిటను విదేశాంగ మంత్రి ఛోర్, ఫ్రెంచి ప్రధాని లావలుగలసి అభిసేనియాలో చాలభాగం ఇటలీకి యాయడానికి ఒక ఒడంబడికను తయారుచేశారు. ఆ ఒడంబడికకుగూడ ఇటలీ సంతృప్తి జెందలేదు. మీదుమిక్కిలి యీ కుట్రల ఫలితంగా బ్రిటనులోనూ ఫ్రాన్స్లోనూగూడ ప్రజాసామాన్యం చాల అలజడి, ఆందోళన గావించడంవల్ల బ్రిటనులో ఛోర్ను మంత్రిపదవి నుండి

తొలగించారు. 1936 జనవరి నెలలో లావలుగూడ ఫ్రెంచి ప్రధానామాత్య పదవినుండి తొలగించబడ్డాడు.

ఫ్రెంచి విదేశాంగనీతిలో ఫాసిజం బలపడ్డ 3-వ దశ

ఈ దశలో చాలవరకు ఫ్రాన్స్ బ్రిటనుయొక్క సీజుటుగా పనిచేసిందనవచ్చును. 1936 మార్చి 7వ తేది హిట్లరు రైన్ లాండులో తన సైన్యాన్ని దించాడు. ఫ్రెంచి శాసన సభలకు ఎన్నికలు జరిగే దినాలు అవి. అదివరకే హిట్లరు వర్సెల్సు సంధియొక్క షరతుల నన్నింటినీ ఒకదానివెనుక మరియొకదానిని బుట్టదాఖలు చేస్తూవచ్చాడు. తాను తన విమానాధిక్యతనూ పెంచాడు. అనేక ప్రజాసంఘాల పేరిట జర్మనీలో మిలటరీ శిక్షణను యాయసాగాడు. బ్రిటను అనుమతితోనే తన నౌకాదళాన్ని గూడ అధికం చేసుకున్నాడు. హిట్లరు రైన్ లాండులో తన సైన్యాని దించినప్పుడు ఫ్రెంచి ప్రభుత్వం తన సైన్యాన్ని సంఘటితపరచి హిట్లరును ఎదుర్కోడానికి సన్నాహాలు చేయలేదు. అలా చేసియున్నట్లయితే గత్యంతరం లేక బ్రిటను ఫ్రాన్స్ ను బలపర్చవలవచ్చేది. దానితో హిట్లరు సైన్యాలు బయలుదేరిన తావుకు మరలిపోవలసి వచ్చేది. కాని ఫ్రెంచి ప్రధాని ప్లాడిన్ అలాచెయ్యక లండనుకు పరుగెత్తి వారి సలహాకోసం ప్రాధేయపడ్డాడు. జర్మనీ బలపడడాన్ని లోలోన కాంక్షించే ఆ లండను మిత్రులు ఫ్రాన్స్ జర్మనీని ఎదుర్కోడానికి వ్యతిరేకించి తామే దానికి తగిన చర్య తీసుకుంటామని చెప్పి బుజ్జగించి తిరిగి ప్లాడిన్ను యింటికి సాగనంపారు. అప్పటి బ్రిటిషు విదేశాంగ మంత్రియగు ఈడెన్

హిట్లరుకు, సమాధానాలు పంపించవలసిందిగా ఏవోవో ప్రశ్నల కట్ట పంపించాడు. హిట్లరు యీ ప్రశ్నావళికి సమాధానాలు గూడ యాయక తుడిచి పారవేశాడు. వీటన్నింటి ఫలితంగా ఫ్రాన్స్‌లో అభివృద్ధి నిరోధక ముఠాలలో చాలమంది నాజీ అనుకూలవై ఖరిని ఆవలంబించుతూ వచ్చారు.

స్పెయినుపట్ల ఫ్రాన్స్ వై ఖరి.

స్పెయిన్ ప్రజాస్వామిక ప్రభుత్వము 1936 జూలై లో ఫాసిస్టు ద్రోహులచే యెదుర్కోబడినప్పుడు బ్రిటను ఫ్రాన్స్‌లు ఫాసిస్టు అనుకూల వై ఖరియగు తటస్తతా విధానాన్ని అవలంబించుటచే ఫ్రాంకో విజయంపొంది స్పెయిన్ ప్రజాస్వామికం బ్రద్దలుచేయబడింది. తర్వాత 1938 ఘటనలు, అంటే ఆస్ట్రియాను, జెకోస్లోవేకియానూ, హిట్లరుకు అప్పజెప్పడం, మ్యూనిక్ ఒడంబడికతో ఫ్రెంచి సోవియట్ పరస్పర సహాయపు టొడంబడికగూడ రద్దయింది.

ఫ్రాన్స్‌యొక్క విదేశాంగ నీతిలో ఫాసిస్టు ధోరణ పెచ్చుపెరగడానికి కారణం యిది. మొదటనుండీ గూడ ఫ్రెంచి పాలకవరానికి, దినదినానికి బలపడుతున్న సోవియట్ యూనియన్‌ను ఆదర్శంగాపెట్టికొని తమదేశంలో అప్పటికేవర్గ పోరాటం విజృంభింపజేస్తున్న కార్మికులు విప్లవం తీసికువస్తారేమో అనే భయం తాండవమాడుచుండేది.

తర్వాత అధ్యాయంలో ఫ్రెంచి ఫాసిస్టులు దౌర్జన్యంగా అధికారం లాక్కోవాలని ప్రయత్నించడం, దానితో ప్రజా ఐక్యసంఘటన ఏర్పడినవిధానము పరిశీలిద్దాం.

4. వివిధ వర్గాలమధ్య

స్పర్ధలు విజృంభించుట

1929 ఆర్థిక క్షోభఫలితంగా ఫ్రాన్స్‌లో నిరుద్యోగం మితిమీరడం, కార్మికుల వేతనాలు పూర్తిగా కోసివేయ బడడంవల్ల కార్మికులలో అలజడి, చైతన్యము పెరిగిపోయింది. ఇక రైతాంగం (ముఖ్యంగా ద్రాక్ష పండించే రైతులు), వ్యవసాయ కూలీలుగూడ అతివాద దృక్పథానికి మ్రొగ్గ జొచ్చాయి. దీని ఫలితంగా 1932 మే నుండి యిరువదినేలల తదనంతరం వరకూగూడ అనేక రాడికలు సోషలిస్టుపార్టీలు అధికారంలోనికి వచ్చాయి. కాని యీ ప్రభుత్వాలన్నీగూడ తమ విదేశాంగ నీతిలో లండనుమీదా, స్వదేశ వ్యవహారాలలో ఫ్రెంచి లక్షాధికారులమీదా ఆధారపడక తప్పిందిగాదు.

ఫ్రాన్స్‌లోని పార్లమెంటరీ విధానానాన్ని రద్దుగావించి ఫాసిస్టు ప్రభుత్వాన్ని ఏర్పరచడానికి ఫ్రెంచి పాసిస్టులు కుట్రలు, దౌర్జన్య పద్ధతులు అవలంబింప సాగారు. కొందరు ఏజెంట్లచే దోపిడీలు, మోసకృత్యాలు చేయించి ఆతప్పులన్నీ పార్లమెంటుపై రుద్దజూచారు. 1934 ఫిబ్రవరి 6 వ తేదీన ఫ్రెంచి పాసిస్టులు పార్లమెంటు భవనం మీదకు దాడివెడలారు. “దొంగలు అంతరించాలి! దలాదీరు ప్రభుత్వము

సశించాలి ! ప్రభుత్వము రాజీనామా పెట్టాలి ! ఛాపీ (ఇతడు ఘాసిస్టు) మంత్రివర్గమే రావాలి” అనే నినాదాలతో అల్లరి ప్రారంభించారు. ఘాసిస్టులకు ప్రభుత్వానికి మధ్య పోరాటం ఆరంభమయింది. పార్లమెంటు భవనాలవద్ద వుదయం 5 గంటలనుండి రాత్రివరకూగూడ ప్రభుత్వానికి ఘాసిస్టు ముఠాకు గలాటా జరుగుతూనే యుంది. ఈ ఘాసిస్టులు రాళ్లువిసరడం, వెళ్లిపోయే గుర్రాలను మనుష్యులను బేడులతో గాయపరచడం, వచ్చేపోయే కార్లను బోల్తాలుగొట్టించి వాటికి నిప్పంటించడం మొదలగు దురంతరాలు చేయసాగారు. ఈ కర్మ, కాండ అంతా నాజీల ప్రోత్సాహంవల్లనే జరిగింది. ఈ ఘాసిస్టు దౌర్జన్యాన్ని ఎదుర్కోలేక దలాదీరు ప్రభుత్వం రాజీనామాయిచ్చి బయటకు వచ్చింది. ఈదుండగీండ్లు తమ కనుకూలమయిన ప్రభుత్వాన్ని యేర్పరచారు.

ఈవిషయ పరిస్థితులు, యీ దుండగీడుతనాలు ఫ్రెంచి కార్మికవర్గాన్ని, ప్రజాసామాన్యాన్ని కలత పరచింది. ఫ్రెంచి కార్మికులు ఫ్రాన్స్‌లో ఘాసిజానికి తావులేకుండా చేయాలనే ధృఢ నిశ్చయానికి వచ్చారు. ఫిబ్రవరి 12 వ. తేదీని సర్వవ్యాపిత సమ్మేళనాలని తీర్మానించుకున్నారు. ఈ సమ్మేళనం బలపర్చుటకు, అందులో పాల్గొనుటకూ గూడ తీర్మానించుకొన్న ఫ్రెంచి కమ్యూనిస్టుపార్టీ ఫిబ్రవరి 9 వ. తేదీని ఒక ప్రదర్శనం గావించింది. ఈ ప్రదర్శనాన్ని అటకాయించడానికి వచ్చిన ప్రభుత్వ పోలీసులకూ కమ్యూనిస్టు కార్మికులకు ఘర్షణజరిగింది. దానిఫలితంగా ఆర్థురు కాచ్చి

కులు మరణించారు, కొన్నివందల మంది గాయపడ్డారు. 1200 మంది అరెస్టుచేయబడ్డారు. ఆ మరుసటి రోజున— ఫిబ్రవరి 10 వ తేదీని—ఫ్రెంచి కమ్యూనిస్టుపార్టీ యీ క్రింది ప్రణాళికను తయారుచేసి ప్రచారం గావించింది.

“ కమ్యూనిస్టుపార్టీ నాయకత్వంక్రింద పార్టీ నగరీక్షకులలో పార్టీ నగర కార్మికులు చరిత్రాత్మకమైన ప్రదర్శనం జరిపారు. వేలకొలది సోషలిస్టు కార్మికులు యీ ప్రదర్శనంలో పాల్గొన్నారు. దీనినిబట్టి బాగా సంఘటించబడిన ఫ్రెంచి కార్మికవర్గం ఫాసీజంను రూపుమాపేడానికి కంకణం గట్టుకున్నదని అర్థమవుతుంది. వికృతసంఘటనవల్ల జరిగిన యీ పోరాటం బూర్జువావర్గాన్ని భయభ్రాంతుల చేసింది. నిన్నటి ఘటనలను తదితర ఫ్యాక్టరీలలోని కార్మికులుగూడ నేడు తెలుసుకుంటారు. వారి వారి కార్మాగారాలలో సమావేశమవుతారు. కమ్యూనిస్టులు, సోషలిస్టులు ‘కార్మిక’ సంఘాలు, తరితరసంఘాలవారు అందరూగూడ తమ ఏకైక శత్రువును ఎదుర్కోడానికి వారి వారి వికృతసంఘటనా కమిటీలను ఎన్నుకుంటారు. సోమవారం 12 వ తేదీని సర్వవ్యాపిత సమ్మె, ప్రదర్శనాలు ద్వారా ఫాసీజానికి (ఫాన్స్) తావులేకుండా చేస్తారు. దానియొక్క ఓటుమి ఫ్రెంచి కార్మికవర్గంమీద, దానికి పురోగామి—నాయకురాలు అయిన ఫ్రెంచి కమ్యూనిస్టుపార్టీయొక్క విప్లవనాయకత్వంమీద ఆధారపడియుంది.”

అదేప్రకారం ఫిబ్రవరి 12వ తేదీని బ్రహ్మాండమయిన సర్వవ్యాపిత సమ్మెజరిగింది. 45,00,900 కార్మికులు మిల్లులనుండి బయటికివచ్చివేశారు. వూరేగింపులలో 10,00,000 మంది కార్మికులు పాల్గొన్నారు. కమ్యూనిస్టులకు, సోషలిస్టులకూ చెందిన కార్మికవర్గంలోని రెండు ముఖాలవారూ పాల్గొన్నారు. పోస్టు జవానులు, బడిపంతుళ్లు, ప్రభుత్వోద్యోగులలో ఎక్కువభాగంగూడ యీ సమ్మెలో పాల్గొ

న్నారు. ఒక్క పారిస్ నగరంలోనే 1,80,000 కార్మికులు పాల్గొన్నారు. తద్వారా యీ ప్రదర్శనాలలో పాల్గొన్న వారిలోగాక ఫ్రెంచి కార్మికవర్గ మందరిలానూగూడ ఫాసిజాన్ని ఎదుర్కోడానికి తమకున్న బలము, ధైర్యము, నమ్మకము వెల్లడి అయింది. అంతకంటే ముఖ్యమయిన ఘటన యింకొకటి జరిగింది. అంతవరకూ కమ్యూనిస్టు కార్మికులనీ, సోషలిస్టు కార్మికులనీ రెండుముఠాలుగా విడబడిపోయి బలహీనంగా వున్న ఫ్రెంచి కార్మికవర్గం యిప్పుడు ఐక్యమై సంయుక్త ప్రతిఘటనా కమిటీలను ఫ్రాన్స్ నందంతటా ఏర్పరచింది. అప్పటినుండి ఫాసిస్టులకు వ్యతిరేకంగా తర్వాత నాల్గునెలలలో 22 కార్మిక ప్రదర్శనాలు, 930 బహిరంగ సభలు జరిగాయి. ప్రజాసంయుక్త సంఘటనను ఏర్పరచాలని కమ్యూనిస్టులు తీవ్రప్రయత్నం చేశారు.

జర్మనీలో హిట్లరు అధికారానికి రావడం, జర్మనీలోని కార్మికసంఘాలను, యితరసంఘాలను అణచివేయడం జరిగిన తర్వాత, యూరపునందంతటా ప్రజాసంయుక్త సంఘటనలను ఏర్పరచడానికి ప్రయత్నాలు జరిగాయి. కాని రెండవ అంతర్జాతీయ సభకు శాఖలు, బ్రిటిషు లేబరుపార్టీ నాయకత్వాన యీ నినాదానికి పూర్తివ్యతిరేకంగా పనిచేశాయి. వాటిలో ఫ్రెంచి సోషలిస్టు పార్టీగూడ ఒకటి.

ఈ సమ్మెలు, ప్రదర్శనాలు ఫ్రాన్స్ ను కదలించి వేశాయి. ప్రజాసామాన్యమంతా సంయుక్త సంఘటన వైపుకు మొగ్గజొచ్చారు. సోషలిస్టులుగూడ కమ్యూనిస్టు

లతో గలసి ఐక్యసంఘటనకు అంగీకరించారు. థాల్ మెన్ (జర్మను కమ్యూనిస్టుపార్టీ కార్యదర్శి)ను విడుదల గావించాలని తీవ్ర ఆందోళనజేశారు. 1934 జూలై 27 వ తేదీని ప్రెంచి కమ్యూనిస్టులకు—సోషలిస్టులకు ఒక ఒడంబడిక జరిగింది. ఈవిధంగా 1934 వేసవిలో 'ఐక్యసంఘటన' యేర్పడింది. దీనిద్వారా ప్రెంచి కార్మికవర్గంయొక్క బలం అధికమయింది. ఇంకొక వైపు కార్మికవర్గానికి, అప్పటికే భయభ్రాంతులగుచున్న ప్రెంచి పాలకవర్గానికి మధ్య కార్చిచ్చు రేగింది.

దేశద్రోహి లావల్

మారిస్ థోరే

ఢైంచి కమ్యూనిస్టుపార్టీ కార్యదర్శి. ఫ్రాన్స్ పతనానికి ముందు, ఢైంచి ప్రభుత్వం పారిస్ నగరాన్ని విడచి పరుగెత్తినరోజుల్లో, ఢైంచి ధనికవర్గం యితను పారిస్ నగరంలో నొక కమ్యూన్ ను స్థాపించినట్లు ఆగోపించింది. కానీ, అది అబద్ధమని తేలింది. థోరే జర్మనీకి పరుగెత్తిపోయాడని మరోవదంతి వ్యాపించింది. జర్మను నాజీలకు లొంగవద్దని ఫ్రాన్స్ లోని ఒకరహస్య బ్రాడ్ కాస్టు కేంద్రంనుండి యితను శ్రామికవర్గానికింతటికి వర్తమానాలంపాడు. ప్రజావిక్రయసంఘం టనకొరకు పోరాడినవారిలో ముఖ్యుడు.

5. ప్రజావిక్య సంఘటన

‘ప్రజావిక్య సంఘటన’ (పాపులరుప్రంటు) నినాదాన్ని ప్రారంభించిది మొదట కమ్యూనిస్టుపార్టీ. ఫ్రాన్సులోని వినాశకరమైన ఫాసిస్టు శక్తులన్నీ గుమికూడి ప్రజాసామాన్యాన్ని అమితంగా దోచుకుంటూన్న దినాలలో ఆ రెండువందల కుటుంబాలకు వ్యతిరేకంగా ప్రజావిక్య సంఘటన ఏర్పడడానికి 1934 జూలైలో ఏర్పడిన కార్మిక విక్య సంఘటన దారి చూపింది.

1934 అక్టోబరులో జరిగిన ఫ్రెంచి రాడికలు సోషలిస్టుపార్టీ సమావేశంలో ఫ్రెంచి కమ్యూనిస్టుపార్టీ కార్యదర్శి యగు మారిస్థోరే ప్రజావిక్య సంఘటనను గూర్చి గంభీరం పన్యాసం గావించాడు. మొదట రాడికలుపార్టీ వారు దానికి అంగీకరించలేదుగాని రానురాను అనేక సభలద్వారా ప్రచారము, ఆందోళన గావించిన ఫలితంగా ప్రజావిక్య సంఘటన నినాదము ప్రజావృద్ధ్యమంగా పరిణమించింది. 1907 లో స్థాపింపబడిన ‘మానవుని హక్కులసంఘము’ గూడ పాపులరు ప్రంటు నినాదానికి తన 1,80,000 మంది సంభ్యులను అండగా తెచ్చింది. 1936 ఫిబ్రవరి 10 తేదీని కమ్యూనిస్టులు, సోషలిస్టులు గలసి 1,00,000 కార్మికులను పార్లమెంటు భవనంవద్దకు గత ఏడాది, ఫాసీజంతో పోరాడి మరణించిన

కార్మికుల గౌరవార్థము ప్రదర్శనం తీసుకెళ్లారు. వీటన్నింటినిబట్టి ఫ్రాన్స్‌లో పాపులరు ఫ్రంటు ప్రభుత్వాన్ని ఏర్పరచుటకు అనుకూల వాతావరణం ఏర్పడిందని అవగాహనవుతుంది.

జూలై 14 వ తేదీ ఫ్రెంచి ప్రభుత్వానికి పండుగ దినము. ఈ ఏడాది ఆపండుగను 200 కుటుంబాలకు వ్యతిరేకంగా ప్రజాప్రదర్శనాలతో జరుపాలని నిర్ణయించ బడింది. ఆ ప్రకారమే 1935 జూలై 14 న విప్లవ చైతన్యంగల సంఘాల తరపున వేయిమంది ప్రతినిధులు, 5,00,000 ఫ్రెంచి స్త్రీ పురుషులు వెంటరాగా పారిసులోని బాస్సిలిని నుండిబ్రహ్మాండమయిన ప్రజాప్రదర్శనం జరిగింది. ఆ ప్రదర్శనానంతరం వారంతా ఫ్రెంచి ప్రజాస్వామ్యాన్ని చిరస్తాయిగా చేస్తామనీ, ఫాసిస్టు సంఘాలను నాశనంగావించి ఫ్రెంచిప్రజలచే సాధించబడిన పౌరసత్వహక్కులు, కూలీలకుతిండి, అందరికీ పని, మానవశాంతి—అభ్యుద యాలను కాపాడడానికి తామంతా ఐక్యంగా వుంటామని శపథం తీసుకున్నారు. ఆ విధంగా జూలై 14 వ తేదీ చరిత్రాత్మక దినమయింది.

ఆ కాలంలో అధికారంలోవున్న లావల్ ప్రభుత్వానికి ఫ్రెంచి ఛాంబరులోని కొన్నిపార్టీలు వ్యతిరేక కూటమిని ఏర్పరుచుకో సాగాయి. అదేసమయంలో ఫ్రాన్స్‌లోగల రాడికలు పార్టీలు, సోషలిస్టు, కమ్యూనిస్టు పార్టీలుగలసి పాపులరుఫ్రంటు ప్రణాళికను తయారుజేసి 1936 జనవరి 11 న ప్రకటించినవి. ఈ ప్రణాళికను పది సంఘాలవారుగలసి

తయారు చేసారు. అందులో సోషలిస్టు కార్మిక సంఘాలవారు కమ్యూనిస్టు కార్మిక సంఘాలవారు ముఖ్యులు.

ఆ ప్రణాళిక (1) కనీస రాజకీయకోర్కెలు, (2) కనీస ఆర్థిక కోర్కెలు అని రెండు భాగాలుగా తయారు చేయబడింది. ముఖ్యంగా యీ ప్రణాళిక ఆ రెండువందల కుటుంబాలకు, వారికి సంబంధించిన ఫాసిస్టు సంఘాలకు, ఆయుధ కార్మాగారాలవారికి పూర్తి వ్యతిరేకంగా తయారుచేయబడింది. ఇంకా లావలు ప్రభుత్వం విధించిన ఆర్థిక సూత్రాలను రద్దుచేయుటకు, రైతులు పండించే వస్తువుల ధరలకు కనీసధరలను నిర్ణయించడానికి, కార్మిక సంఘాలకు పూర్తి స్వేచ్ఛ, వారంలో తక్కువ గంటలపని, ప్రజాసామాన్యాని కంటటికీ నిజమైన పౌరసత్వ హక్కులకు ఆ ప్రణాళిక అనుకూలంగా తయారు చేయబడింది. ఇంకా యీ ప్రణాళిక ప్రజాసామాన్యంచే ఎన్నుకోబడిన పాపులరు ఫ్రంట్ కమిటీలచే, సోషలిస్టు, కమ్యూనిస్టు నినాదమైన ఐక్య సంఘటనా సూత్రంపై ఆధారపడి, తయారు చేయబడింది. ఇందులో ఫాసిజం, అభివృద్ధి నిరోధకం, యుద్ధము మొదలగు శక్తుల క్రింద నలిగిపోయే ప్రజాసామాన్యంయొక్క హక్కులన్నీ చక్కగా నిరూపించబడినాయి. ఇది ఫ్రెంచి, ప్రణాళికే అయినప్పటికీ ప్రపంచ ప్రజాసామాన్యానికే అనువర్తించేలా తయారు చేయబడింది. అదేకాలంలో స్పెయినులోనూ, చైనా ఇండియాలోనూ గూడ ప్రజాశక్తులన్నీ ఏకమై పాపులరు ఫ్రంట్ నిర్మాణానికి అనుకూలంగా తమ తమ కార్యక్రమా

లను మార్చుకుంటున్నాయి. ఒక్కమాటలో, ఆకాలంలో మానవజాతిలో అత్యధిక భాగము తామున్న పరిస్థితులను అర్థంజేసుకొని ఘాసిస్తు వాతావరణంనుండి బయటబడడానికి ఒక నూతన వుద్యమం స్థాపించిందని చెప్పవచ్చు. శాస్త్రీయ సోషలిస్టు సిద్ధాంత స్థాపకులగు మార్కుస్, ఏంగెల్సులు కార్మికులు తాముక ప్రత్యేకవర్గంగా భావించుకోవాలనీ పదేపదే చెప్పినా, ప్రత్యేక పరిస్థితులతో కార్మికులు, మధ్యతరగతి ప్రజలు తమ శత్రువును ఎదుర్కోడానికి తామిద్దరూ గలసి ఒకే కార్యక్రమాన్ని నిర్ణయించు కొనుటకు అవకాశాలు ఏర్పడుతాయి అనిగూడ ఎలుగెత్తి చాటారు. ఈ విషయాన్ని ఐరోపా దేశాలలోని లేబరుపార్టీల, సోషలిస్టుపార్టీల నాయకులు గ్రహించక తాముగూడ ఘాసిస్తులతో ఏకమై పాపులరు ఫ్రంటుకు వ్యతిరేకించ సాగారు. (ఫ్రాన్సులోనూ, స్పెయినులోనూ యీ వ్యతిరేకత చాలవరకు నశించి కార్మిక నాయకులు పాపులరుఫ్రంటు వైపుకు మొగ్గారు.)

పాపులరు ఫ్రంటుకు వ్యతిరేకించిన వారిలో సోషల్ డెమాక్రెట్లు ముఖ్యులు. ఫ్రాన్స్లోని పాపులరు ఫ్రంటు వుద్యమంయొక్క విశేషమేమంటే యీ బలహీనత నశించి ఘాసిజాన్ని ఎదిరించిడానికి కార్మికవర్గం మధ్యతరగతి ప్రజలను తనవైపుకు లాక్కోగల్గడమే. దీనిఫలితంగా 1935 లో సోషలిస్టు, కమ్యూనిస్టు కార్మికసంఘాల మొత్తం సభ్యత్వం ఒక 10,00,000 (ఆరులక్షల సోషలిస్టు కార్మికులు. నాలుగులక్షల కమ్యూనిస్టు కార్మికులు) వుంటే 1936 లో ఆసభ్యత్వము

50,00,000 కు పెరిగింది. ఏపెట్టుబడిదారీ దేశంలోగూడ కార్మికోద్యమం యింత సభ్యత్వాన్ని గల్గియుండలేదు.

మొదటి ఆధ్యాయంలోనే చెప్పినట్లు ఫ్రాన్స్ లో క్రమం తప్పకుండా నాల్గేండ్లకొక పర్యాయం ఎన్నికలు జరుగుతాయి. 1936 ఏప్రిలు, మే నెలలో జరిగిన ఎన్నికలు కార్మికులలో చీలికలు నశించి, పాపులరు ఫ్రంటు వుద్యమమంచి వుచ్చ దశలోవున్న దినాలలో జరిగాయి. ఆ ఎన్నికలలో 618 మొత్తం స్థానాలకు 378 స్థానాలు పాపులరు ఫ్రంటుకు వచ్చినాయి. లియన్ బ్లమ్ (ఫ్రెంచి సోషలిస్టు నాయకుడు) నాయకత్వాన పాపులరు ఫ్రంటు ప్రభుత్వం ఏర్పడింది. ఈ క్రొత్త ప్రభుత్వము యింకా శాసనసభా కార్యక్రమాన్ని నిర్ణయించకమునుపే ఫ్రాన్స్ లో మరలా కార్మికసమ్మెలు చెలరేగినాయి. 1930-35 మధ్య వేతనాలు 30% తగ్గించ బడినాయి. 1935 తర్వాత లావలు ప్రభుత్వం యింకా తగ్గించింది. కార్మికులు అలాంటిస్థితినుండి బయటబడడానికి మంచి అడుగుకై అంతవరకూ నిరీక్షిస్తూవచ్చారు. పోగొట్టుకోబడిన తమవేతనాల పాపులరు ఫ్రంటు ప్రభుత్వంలో నైనాను తిరిగిపెంపుదల చేయించుకోడానికి సమ్మెలు ఆరంభించారు. 1936 జూలై మొదటివారంలో పారిస్ లో సమ్మెలు ఆరంభమయి 10,00,000 కార్మికులు వాటిలో పాల్గొన్నారు. ఈ సమ్మెలు దేశమంతటా వ్యాపించుతున్నాయి. ఆ సమ్మెలలో అనేక తరగతులకు చెందినవారు—మోటారుపనివాండ్లు, విమాన యంత్రాగాల పనివారు, గనులపనివారు, బట్టల

యంత్రాల కార్మికులు, అచ్చుపనివారు, కాగితపరిశ్రమ, సిమెంటు పరిశ్రమ, నూనె యంత్రాలు, డిస్టిలర్లు మొదలుగాగల యంత్రాలమూల కార్మికులు, బిల్డింగు బ్రాంచివారు, తినుబండారాలు తయారుచేసే కార్మికులు, డ్రైవర్లు, దుకాణాలలోని గుమాస్తాలు యింకా అనేక తరగతులకు చెందిన కార్మికులు పాల్గొన్నారు. ఆ సమ్మెలన్నీ పరిశ్రమాలయాల లోపలగూర్చుండి పనిమానివేసిన సమ్మెలే. ఇటువంటిసమ్మెలు 1920 లో ఇటలీలో మినహా అంతవరకు ప్రపంచంలో మరి మెచ్చటనూ జరుగలేదు. కార్మికులు పనిమానివేశి యంత్రాలయాలలోనే కూర్చుండేవారు. రాత్రులందుగూడ బయటకు వచ్చేవారుగారు. ఫాక్టరీ కమిటీలను ఏర్పరచుకున్నారు. భోజన సదుపాయాలకుగూడ తగిన ఏర్పాటు గావించుకున్నారు. అన్నియేర్పాట్లు చాల కట్టుదిట్టంగానూ, క్రమశిక్షణతోనూ గూడియున్నాయి. కాని పనులుమాత్రమే మానివేశారు.

ఈ సమ్మెలమూలంగా యజమానులు చాల నిస్సహాయస్థితిలో పడిపోయారు. తర్వాత ఋజువయినట్లు యీ సమ్మెలవిషయంలో రాడికలు పార్టీలలో కొందరు యీ సమ్మెలలో పాల్గొన్న కార్మికులను తుపాకీగుడ్లతో ఫాక్టరీలనుండి బయటకు గెంటివేయవలసిన విధి ప్రభుత్వంపై వున్నదని ఒత్తిడిచేశారు. కాని అప్పుడే ఏర్పడిన నూతన ప్రభుత్వం యీ నిర్ణయానికి రావడానికి కలలోగూడ సాహసించలేక పోయింది. అలాంటి నిర్ణయానికి రావడంలోగల మంచిచెడు

గులు యజమానులకూ తెలుసు—అంతకంటే మిన్నగా కార్మికులకూ తెలుసు. తెలిసే మంచి అదునులో సమ్మెలు ప్రారంభించారు.

సమ్మెలను భగ్నపరచే పిరికిపందలు ఎవ్వరూ కార్మికులలో గన్నించని కారణంచేత యజమానులు లొంగిపోయారు. జూలై 7వ తేదీని యజమానులకు, కార్మికులకూ ఫ్రెంచి ప్రధాని బ్లమ్ అధ్వర్యాన ఒక ఒడంబడిక గుదిరింది. ఆ ఒడంబడికలో యజమానులు యీ క్రింది కార్మిక కోర్కెలకు అంగీకరించారు.

- (1) జీతంలో ఏవిధంగానూ కోతలేకుండా 40 గంటలపని వారమునకు.
- (2) ఏడాదికి జీతముమీద 14 దినాలు శెలవు.
- (3) నూపరుచైజు చేసేందుకుగాను కార్మికులు కమిటీలను ఎన్నుకోవచ్చు.
- (4) లావలు విధించిన వేతనాల కోతను రద్దుచేయడం ఆ కోర్కెలలో ముఖ్యమైనవి.

ఈ ఒడంబడిక గుదిరిన యింకా కొలది దినాలవరకూ గూడ సమ్మెలు జరుగుతూనే వచ్చాయి. అప్పటి పరిస్థితులను బాగా అవగాహనజేసికొని యిక సమ్మెలు ఆపివేయవలసిందని ఫ్రెంచి కమ్యూనిస్టుపార్టీ కార్యదర్శి మారిస్ థోరే ప్రకటించిన తదుపరిమాత్రమే ఆ సమ్మెలు ఆపివేయబడినాయి. ఒడంబడిక గుదిరినప్పటికి '40 గంటల వారానికి' అచ్చటచ్చట యజమానులు వ్యతిరేకిస్తూనే వచ్చారు. అలాంటప్పుడు ప్రభుత్వంగూడ జోక్యం గలుగజేసికొని ఆ నిర్ణయాన్ని అమలులో పెడుతూవచ్చింది.

పాపులరు ఫ్రంటు ప్రణాళిక ననుసరించి వ్యవసాయ వస్తువుల ధరలుగూడ నిర్ణయించబడినాయి. రైతులు దోపిడీ చేయబడకుండా కొంతవరకు అరికట్టబడింది. ఫాసిస్టు సంఘాలను అణచివేయడానికిగూడ కొంత ప్రయత్నం జరిగింది. మందుగుండు కర్మాగారాలను జాతీయపరం చేసే చట్టమొకటి చేయబడింది. ఫ్రెంచి బ్యాంకు కొంతవరకు ప్రభుత్వం ఆధిపత్యం క్రిందకు తేబడింది. మొత్తంమీద రెండు వందల కుటుంబాల హక్కులు కొంతవరకు తగ్గించబడినాయి. పాపులరు ఫ్రంటు ప్రణాళిక యీ విధంగా 1937 తొలి మాసాల వరకు అమలులో పెట్టబడుతూ వచ్చింది. కార్మికవర్గం భౌతికంగా ముందుకుపోతున్నారు. యజమానులు, అభివృద్ధి నిరోధకశక్తులు, మరల గుమిగూడి ఎదుర్కోడానికి ప్రయత్నించసాగాయి. పాపులరు ఫ్రంటును నాశనం గావించాలనే వారు శతవిధాలా ప్రయత్నాలు చేయసాగారు. అభివృద్ధి నిరోధక శక్తులకు లొంగిపోయి 1937 మార్చిలో పిరికిపంద అయిన బ్లమ్ 'పాపులరు ఫ్రంటు ప్రణాళికను అమలు జరపడంలో కొంత వ్యవధివుండాలి' అని ప్రకటించాడు. ఫ్రెంచి ఫాసిస్టులు, మిల్లుల యజమానులు, తుదకు బ్రిటిషు పాలక వర్గంచేగూడ బ్లమ్ ఒత్తిడిచేయబడుటచే ఆ ప్రకటన జరిగింది. ఈ ప్రకటనకు పాపులరు ఫ్రంటుప్రభుత్వం అంగీకరించింది. ఈ ప్రకటనతో పాపులరు ఫ్రంటు అంతరించేదినాలు వచ్చాయని గ్రహించుకోవాలి.

6. ప్రజల ఐక్య సంఘటన ఓటమి

1936 జూన్ నెలలో జరిగిన సమ్మెల ఫలితంగా ప్రైవేట్ పెట్టుబడిదారులు కార్మికుల తాత్కాలిక ఉధృతాన్ని చల్లార్చుటకు, యీ వ్యవధిలో తాము తమ శక్తులను గుమిగూర్చుకొని కార్మికులు సంపాదించిన కోర్కెల నన్నింటినీ మరలా పెరికివేయాలనే వృద్ధేశంతోనే వారికోర్కెలకు అంగీకరించారు. అప్పటినుండిగూడ కార్మికులను మరలా అణచివేయడానికి తీవ్ర ప్రయత్నాలు చేయసాగారు. బ్రిటిషు ప్రభుత్వం కాకపోయినప్పటికీ లండను బ్యాంకర్ల ఒత్తిడివలన బ్లమ్, ప్రైవేట్ నాణెము 'ఫ్రాంకు' యొక్క విలువను తగ్గించివేశాడు. ఇది మొదటి ప్రయత్నము. ఇక రెండవ ప్రయత్నము 1937 మార్చిలో బ్లమ్ ప్రకటించిన 'వ్యవధి' సూత్రము. ఈవ్యవధి తాత్కాలికంగానే వుంటుందని వారు బోధించినప్పటికీ అదేశాశ్విత వ్యవధి అయిపోయింది. ఆ 'వ్యవధి' ప్రకటన జరిగినతర్వాత ప్రజా ఐక్యసంఘటన ప్రణాళికలోని "పెట్టుబడిదారీ విధానాన్ని నాశనంగావించి సోషలిజానికి దోవదీయుటకు" అనుకూలించే కార్యక్రమం కాకపోయినా, కనీస ఆర్థిక, రాజకీయ కోర్కెలను అమలుజరపడం ఆపివేశారు. ముసలితనంలో యిచ్చు పెన్షన్లు, బాగా ధనవంతులకు రాబడి పన్ను ఎక్కువగా విధించడం, ఫాసిస్టుసంఘాలను పూర్తిగా

అణచివేయడం, సివిలు-మిలిటరీ సంస్థలలో వున్న నిరంకుశత్వాన్ని రూపుమాపడం-మొదలగు కార్యక్రమమైనా అనులుజరపడం మానివేశారు,

ప్రజా ఐక్యసంఘటన (పాపులరు ఫ్రంటు) కార్యక్రమంలో యొక్కోక్కోర్కె “విదేశాలకు పెట్టుబడిని ఎగుమతి చేయడం ఆపాలి” అని వుంది. ఈ కోర్కెకు సెనేటు సభ (పెద్దల శాసనసభ) అంగీకరించలేదు. మెజారిటీ కోర్కెల కొరకు పోరాడుటకు మారు బ్లమ్ రాజీనామాయిచ్చి బయటకువచ్చాడు. దానితో పరిస్థితులు విషాదరూపం దాల్చుట కారంభించాయి. మరల చాటమున ప్రధానిగా వచ్చాడు. అప్పటికింకా పాపులరు ఫ్రంటుకు 18 మాసముల క్రితము కంటే యెక్కువబలమే వుంది.

కాని అభివృద్ధినిరోధక శక్తులు తమ పంథాల ద్వారా పాపులరు ఫ్రంటును ఓడించడానికి పూనుకున్నాయి. కమ్యూనిస్టు, సోషలిస్టు, రాడికల్ పార్టీలలో చీలికలు తేడానికి ప్రయత్నించాయి. కమ్యూనిస్టు కార్మికసంఘాలకు— సోషలిస్టు కార్మికసంఘాలకు తమ శత్రువుతోటి పోరాటంలో ఐక్యతమాత్రమే గుదిరింది గాని ఫ్రెంచి కార్మికవర్గ మంతటికీ ఒకే కేంద్రీకృత నాయకత్వము, ఒకే సమ్మిళిత సంఘమూ ఏర్పడలేదు. మొదటినుండికూడ కమ్యూనిస్టు పార్టీ యీ ఐక్యతకొరకే పాటుపడుతూ వచ్చింది. 1939 మే 29 న యీ సమ్మేళనకు రెండు సంఘాలనుండి ఒక కమిటీ ఏర్పడి కమ్యూనిస్టు పార్టీ చే లోగడే తయారుచేయబడిన ఒక చిత్తు

గల్గిన ఒక ఫాసిస్టు కుట్రసంఘాన్ని (కాగలార్డులనేది) ఫ్రెంచి ప్రభుత్వం పట్టుకుందిగూడాను. వారిలో కొందరు అరెస్టుచేయబడినారు.

బ్రిటను ఒత్తిడి ఎక్కువగుటచేత ఛాటమ్సు ఫ్రెంచి బాంకర్ల సాయంతోరాడు. వేరే మాటలలో చెబితే, ఫాసిస్టు చేతులలో కీలుబొమ్మ అయిపోయాడనాలి. దానితో అతడు రాజీనామా యియడం, మరలా బ్లమ్ మంత్రివర్గం రావడం, కార్మికసంఘాలను పూర్తిగా అణచివేయ వలసిందిగాఫ్రెంచి బాంకర్లనుండి ఒత్తిడి హెచ్చుగావడంచేత అతనుగూడ రాజీనామా యియడం జరిగింది. వ్యవహారమంతా గందరగోళంగా మారిపోయింది.

ఈసారి దలాదీరు ప్రభుత్వం మరల వచ్చింది. ఈసారి లోగడవలె అందరూ రాడికలుపార్టీ సభ్యులతోగాక కొందరు మితవాద, సెంటరు పార్టీల వారితో గలసి ప్రభుత్వాన్ని స్థాపించాడు. ఈ దలాదీరు యిదివరకటి సోషలిస్టు దలాదీరుగాడు. ఫాసిస్టుల చేతిలో కీలుబొమ్మగా మారిపోయిన దలాదీరు. 1938 ఆగష్టులో 40 గంటల వారానికి, పాపులరు ఫ్రంటుకు వ్యతిరేకంగా అతడు గావించిన వుపన్యాసంతో దలాదీరు ముఖంపై అంతవరకూ వుంటూవచ్చిన సోషలిస్టు ముసుగు కాస్తా తొలగి అచ్చరంగుతో బయటబడ్డాడు. మరలా ఫ్రెంచి నాణెయొక్క విలువను (యిది నాల్గవ పర్యాయం) తగ్గించాడు. ఫ్రెంచి ప్రభుత్వం బ్రిటిషు ప్రభుత్వంచేతి కీలుబొమ్మగా మారిపోయింది. 1938 సెప్టెంబరు

మన జరిగిన మ్యానిక్ సమావేశంలో హిట్లరు, ముస్సోలినీ, ఛాంబర్లెనులతోగలసిదలాదీరుగూడ సూడేటన్ (1) ప్రాంతాన్ని జర్మనీకి అప్పగించడంతో ఫ్రాన్స్ లోని పీపిల్సు ఫ్రంటుకాస్తా భగ్నమయింది. అంతేగాకుండా 1938 డిశెంబరులో ఫ్రెంచి విదేశాంగమంత్రి బోనెట్ జర్మనీతో ఒక ఒడంబడిక చేసుకున్నాడు. దానితో 1935 లో జరిగిన రష్యా—ఫ్రెంచి పరస్పర సహాయపు ఒడంబడిక కాస్తారద్దయిపోయింది. 1938 అక్టోబరు 29 తేదీని జరిగిన రాడికలుపార్టీ కాంగ్రెసులో వుపన్యసిస్తూ దలాదీరు ఫ్రెంచి కార్మిక వర్గంపైన ముఖ్యంగా కమ్యూనిస్టులపైన—తన క్రోధమంతా వెల్లబుచ్చాడు. నవంబరులో జరిగిన పాపులరు ఫ్రంటుయొక్క జాతీయ సమావేశానికి రాడికలుపార్టీ ప్రతినిధులు రావడం మానివేశారు. దలాదీరు అదేమాసంలో కార్మికుల 40 గంటల వారాన్ని రద్దుగావించుతూ యికాకొన్ని అత్యవసరచర్యలు తీసుకున్నాడు. ఫ్రెంచి పెట్టుబడిదారులు తాము చెప్పిన విధంగా దాలాదీరు నడవాలనీ హెచ్చరికగూడ యిచ్చారు.

ఈ విషాద పరిస్థితులకు వ్యతిరేకంగా నవంబరు 30 తేదీని ఫ్రాన్సులో మరల కార్మికసమ్మెలు జరిగాయిగాని ఈ సారి అమానుష చర్యలతో అణచివేయ బడినాయి. ఫ్రాన్స్ లోని పాపులరుఫ్రంటు ప్రభుత్వం కాస్తా కూలద్రోయ బడింది.

(1) జెకోస్టోవేకియాలోని జర్మనులు నివసించే ప్రదేశాన్ని సూడేటన్ ప్రాంతమంటారు.

జనరల్ డిగాల్.

ప్రస్తుతం హిట్లరుకు లొంగక ఫ్రాన్స్ నుండి పారివచ్చి 'స్వతంత్ర ఫ్రెంచి ప్రజలు' అన్న పేర ఫ్రాన్స్ విముక్తికై పోరాడుచున్న వారి నాయకుడు — జనరల్ ఛార్లెస్ డిగాల్ మేరీ డిగాల్ టాంకుల యంత్రపరిజ్ఞానంలో విజ్ఞుడు. పారిస్ నగరాన్ని నాజీలచేత బడకుండా రక్షించాలని వాదించినవాడు. జననం 1890. 1911 లో నైన్యోద్యోగి అయ్యాడు. 1914 లో దెబ్బతిన్నాడు. 1916 లో జర్మనులచేత ఖైదు చేయబడ్డాడు. యుద్ధానంతరం సిరియాలో పనిచేశాడు. 1930 లోనే ఫ్రెంచి నైన్యం యొక్క మంత్రిపరికరాల నుపయోగించాలని ఉపపాదించాడు. నాటియుద్ధాల్లో టాంకుల ప్రాముఖ్యను చక్కగా గ్రహించిన ఫ్రెంచి వీరుడు యితడొక్కడే.

7. యుద్ధ సన్నాహాలు

శ్రాంతి పాపులరు ఫ్రంటు ప్రభుత్వం ఓడిపోడానికి యింకొక ప్రధానకారణం మనం గమనించవలసి యుంటుంది. అది ఫ్రాన్స్ యొక్క విదేశాంగనీతి. 1936 జూన్ లో బ్లమ్ ప్రభుత్వ మేర్పడిన రెండు నెలల లగాయితే స్పెయిను యెడల ఫ్రాన్స్ అవలంబించిన విధానాన్ని పరిశీలించి చూడాలి. ఈ ఒక్క విషయంపైనే తర్వాత జరిగిన ఘటన లన్నీ (పాపులరు ఫ్రంటు ఓడిపోవడం, విద్రోహక శక్తులు గెలుపొందడం, శాంతి భగ్నమయి, యుద్ధము రావడం) ఆధారపడి యున్నాయి.

1936 ఫిబ్రవరి నెలలో జరిగిన ఎన్నికలలో స్పెయి నులో పాపులరు ఫ్రంటు పార్టీలకు అమితమగు మెజారిటీ వచ్చింది. దానిఫలితంగా రాజకీయ ప్రభుత్వమేర్పడి అనేక మంది రాజకీయ ఖైదీలను విడుదల గావించింది. ఇంకా స్పెయిను పాపులరు ఫ్రంటు ప్రణాళికలోగల కార్యక్రమాన్ని అమలు జరుప నారంభించింది. కాని స్పెయినులోని దోపిడి గాండ్రు ఇటలీ జర్మనీ ప్రభుత్వాల సాయంతో పాపులరు ఫ్రంటును నాశనం గావించాలని కుట్రలు పన్నుతూవచ్చారు. 1936 జూలై 17 న జనరలు ఫ్రాంకో నాయకత్వం క్రింద ఫాసిస్టు ముఠావారు పాపులరు ఫ్రంటు ప్రభుత్వంపై తిరుగు

బానిస లేవదీశారు. మాడ్రిడు, బార్సిలోనా, యింకా కొన్ని ప్రాంతాలలో కార్మికులు, ప్రజాసామాన్యం ఫ్రాంకో తిరుగుబాటుదారులను చినుకగొట్టారు. స్పెయిను వుత్తరభాగాలలో మాత్రం ఫ్రాంకోవర్గంవారికి కొన్ని విజయాలు లభించాయి. ఇటలీ, జర్మనీలనుండి యీ తిరుగుబాటుదార్లకు కావలసిన ధనసాయము, ఆయుధాలు, విమానాలు, యితర పరికరాలు వచ్చిపడేవి. అంతేగాకుండా ఫ్రాంకోవర్గంవారు జయించిన స్పెయిను వుత్తరజిల్లాలలోనే సైన్యం, ఆయుధాలు వగైరా ఎక్కువగా వున్నాయి. పాపులరు ఫ్రంట్ ప్రభుత్వం యొక్క సైన్యం చాలవరకు క్రొత్తది. సరిఅయిన శిక్షణలేదు. నవీన యుద్ధపరికరాల నుపయోగించుటలో ప్రావీణ్యం గల్గియుండలేదు. ప్రభుత్వం యితర దేశాలనుండి విమానాలను, మందుసామగ్రిని, యితర యుద్ధపరికరాలను కొనవలసివచ్చింది. అంతర్జాతీయ న్యాయసూత్రం ప్రకారం స్పెయిను ప్రభుత్వం యితర దేశాలనుండి తనకు కావలసిన యుద్ధపరికరాలన్నింటినీ కొనుక్కో వచ్చును. అలాంటప్పుడు స్పెయినుకు ఆయుధాలు అమ్మే దేశాన్ని యింకే యితరదేశంగూడ అటకాయించగూడదు. జోక్యంగూడ గలుగజేసికో కూడదు. తిరుగుబాటు దార్లకు యేయితర దేశంగూడ ఆయుధాలు సైన్యాలు పంపకుండా వుండాలని స్పెయిను ప్రభుత్వం కోరుటకుగూడ హక్కువున్నది. కాబట్టి స్పెయిను ప్రజా ప్రభుత్వానికి పూర్తిగా తోడ్పడవలసినవిధి. తదితర దేశాలవారందరిపై నా వుంది. ముఖ్యంగా తనసరిహద్దు దేశమయిన స్పెయిను ఫాస్టిస్టు

లచే జయించబడి తనకు విరుద్ధమగు ప్రభుత్వమును పర్వరచ కుండా శ్రేంచిప్రభుత్వం విధిగా స్పెయినుకు కావలసిన సాయ మంతా చేయాలి. కాని తద్వ్యతిరేకము మాత్రం జరిగింది. శ్రేంచి ప్రభుత్వం స్పెయిను ప్రభుత్వానికి ఎట్టిసాయం చేయ డానికీగూడ నిరాకరించింది. అలా నిరాకరించడానికిగూడ తగిన కారణం లేకపోలేదు. ఆదినాలలో స్పెయినులో ప్రజా ప్రభుత్వాన్ని పడద్రోసి హిట్లరు—ఫాసిస్టు ప్రభుత్వాన్ని స్థాపించాలని బ్రిటిషుప్రభుత్వం దానిఅనుచరులు కోరుతుండే వారు. అందుచేత స్పెయినుకు ఎలాంటిసాయం చేయవద్దని బ్రిటిషు ప్రభుత్వం శ్రేంచిప్రభుత్వంపై ఒత్తిడిచేసింది. స్పెయిను ప్రభుత్వానికి ఎలాంటిసాయం పంపినా హిట్లరు శ్రాన్సుపై దాడివెడలే పక్షంలో తాము శ్రాన్సుకు ఏమాత్రం అండగా రాముసుమా! అని ఛాంబర్లెను, ఈడెన్లు శ్రేంచి ప్రభుత్వానికి హెచ్చరికలు యిస్తూవచ్చారు. ఈడెన్ సూచించిన ప్రకారం బ్రిటనువలెనే శ్రేంచిప్రభుత్వంగూడ తటస్తతా విధానాన్ని అవలంభించింది. బ్రిటిషు క్రేడ్ యూనియన్ కాంగ్రెసుగూడ యీ తటస్తత విధానాన్నే బలపర్చింది బ్రిటిషు లేబరుపార్టీగూడ తథాస్తు అని వూరు కుంది. రెండవ అంతర్జాతీయ మహాసభలోని సోషలిస్టు పార్టీ లన్నీ (ఒక్క సోవియట్ యూనియన్ మినహా) గూడ అదే పద్ధతిని బలపర్చాయి. సోవియట్ యూనీయను మాత్రము స్పెయిను ప్రజాప్రభుత్వానికి అమితంగా నాయంచేసింది. స్పెయిన్ పోరాటాన్నిగూర్చి స్టాలిన్ యిలా అన్నాడు.

“ఇప్పుడు స్పెయినులో జరుగుచున్న పోరాటం కేవలం స్పెయిను ప్రజలకే సంబంధించింది కాదు. ఇది ప్రపంచంలోని అభివృద్ధికరమైన, ముందుకు నడుస్తూన్న ప్రజాసామాన్యాని కంటటికీ సంబంధించిన పోరాటం”

యూరపునందంతటా, మీదుమిక్కిలి ప్రపంచ ప్రజా సామాన్య మందరు స్పెయిను ప్రజాస్వామ్యానికి సాయపడడానికి నడుముబిగించారు. అప్పుడు స్పెయినులో జరిగే పోరాటం అభివృద్ధి నిరోధకశక్తులు, ఫాసిజం, యుద్ధాలకు వ్యతిరేకంగా ప్రజలందరి ఆశయమగు ప్రజాస్వామ్యం, శాంతి ఆశయాలకే. అంటే తమందరికోసమే ఆ పోరాటం జరుగుతుందని ప్రపంచ ప్రజాసామాన్యం గ్రహించింది. ఫ్రాన్స్, బ్రిటను, అమెరికా, కెనడా, యింకా యితరదేశాలలోని వర్గచేతన్యం గల ప్రజలు స్పెయినుకు అన్నివిధాల సాయంచేశారు. వివిధ దేశాలలో కార్మికులు తాము చందాలువేసికొని స్పెయినుకు ఆర్థికసాయము, తినుబండారాలు పంపించారు. స్పెయిను ప్రజాప్రభుత్వాన్ని రక్షించుకోడానికి తమకు చేతనయినదంతా చేశారు. కాని యీ ప్రయత్నాలన్నీగూడ బ్రిటిషు-ఫ్రెంచి ప్రభుత్వాలచే అరికట్టబడుతూ వచ్చాయి.

అయితే అలాంటి తటస్తతా విధానాన్ని, (సంతృప్తి పరచే విధానాన్ని) అవలంబించుటలో బ్రిటను, ఫ్రెంచి ప్రభుత్వాల అంతరార్థమేమిటి? ఈ సంతృప్తిపరచేవిధానాన్ని అవలంబించడం ఛాంబ్లర్లను తెలివితక్కువ వల్లనా? బలహీనతవల్లనా? ధైర్యం లేకపోవడం వల్లనా? లేక, యింకే మైనా భాధ్యతలున్నాయా? హిట్లరు, ముస్సోలినీలను యీ

విధంగా బలపర్చడం ముందుకు తమకు దెబ్బయని బ్రిటిషు పాలకవర్గం గుర్తించలేదా? దూరప్రాచ్యంలో జపాను ముందుకుపోవడం బ్రిటను హక్కులకు నష్టమని వీరికి గోచరించలేదా? స్పెయినులో ఫ్రాంకోనియం తృప్తి ఏర్పడితే మధ్యధరా సముద్రంగుండా ఇండియాకు పోయే తన రహదారికి భంగమని వీరికి తెలియదా? 1936 లో హిట్లరు నౌకాబలాన్ని, సబ్మరైనులను అధికంగా నిర్మించుకొనేందుకు అంగీకరించడం తమ నౌకాబలానికి హానిలేదనా? ఈ విషయాలన్నీ తమకు తెలియకగాను. వీరందరి దృక్పథంగాడ సోవియట్ యూనియనును హతమార్చాలనే. అందుచేతనే హిట్లరును, యితర ఫాసిస్టు ప్రభుత్వాలను బలపర్చుతూ వచ్చారు. సోవియటు యూనియను తమతమ వ్యాపార రంగాలలోగాని, యింకేవిషయంలోగాని తమతో పోటీదారుగా వున్నదని గాను గాని, అచట శ్రామికప్రభుత్వ మేర్పడి దినదినానికి ఆర్థికంగా, సాంఘికంగా, నైతికంగాగూడ బలపడుతూ, తదితర దేశాల శ్రామికవర్గానికి విప్లవచైతన్యం గల్గించుచున్నదనీ, పెట్టుబడిదారీ విధానాన్ని కూలద్రోయవలసిందిగా బోధించుచున్నదనీ, తత్ఫలితంగా ప్రతిదేశంలోనూ పాపులరు ఫ్రంటు ప్రభుత్వాలు ఏర్పడుతున్నాయనీ, యీ పాపులరు ఫ్రంటులవెనుక ప్రతిదేశంలోనూ కార్మికవర్గం విప్లవానికి బాటవేసుకుంటుందని గ్రహించి అసలు సోవియట్ యూనియనునే నాశనం గావించితే ప్రమాదంపోతుందని దానివైనే తమ దృష్టిని కేంద్రీకరించారు. తమతమ అధికారాలనూ, హక్కులనూ నిలబెట్టు

కునేందుకు తామెంతటి నష్టకష్టాలకయినా ఓర్చి సోవియట్ పై యుద్ధానికి ప్రయత్నించసాగారు. వీటన్నింటి ఫలితగా మ్యూనిక్ సమావేశంతో సోవియట్ యూనియను విడబడిపోయింది. ఐరోపా యుద్ధమో, లేక ప్రపంచ యుద్ధమో తప్పని పరిస్థితులు ఏర్పడ్డాయి. పాపులరు ఫ్రంటు ప్రభుత్వాలు భగ్నమయ్యాయి.

మ్యూనిక్ సమావేశాన్ని గురించి జలియాకన్ యిలా వ్రాశాడు.

“ఇక ఫ్రాన్స్ పెద్దరాజ్యంగా వుండజాలదు. బిటిషు ప్రభుత్వం హిట్లరు, ముస్సోలినీలకు కీలుబొమ్మగా తయారయింది. స్పెయిను, హాలెండు, స్వీడన్ లు గతశతాబ్దాలలో పెద్ద రాజ్యాలుగావుండి యిప్పుడు కుంఠిపోయినట్లే యిప్పుడు ఫ్రాన్స్ గూడ మూడవరకపు దేశంగా తయారయింది. ట్యూనిసును గాని, మొరాకోనుగాని, లేక తన యితర కాలనీలనుగాని హిట్లరు, ముస్సోలినీలకు వ్యతిరేకంగా ఫ్రాన్స్ ఒంటరిగా కాపాడుకోజాలదు.”

పామిదత్తు నుడివిసట్లుగా “ఫ్రెంచి బూర్జువావర్గం తన వర్గాధికారాన్ని నిలబెట్టుకోడానికిగాను పెద్ద రాజ్యంగా వుండే ప్రాబల్యాన్ని ఆత్మహత్య గావించుకుంది.”

ఫ్రెంచి ప్రభుత్వానికి రిబ్బన్ ట్రాపుకు జరిగిన సంభాషణలనుగూర్చి లండను, బెర్లిను, బార్సిలోనా, ప్రేగు (మాస్కోలేదు) లలోని ఫ్రెంచి రాయబారులకు పంపిన లేఖలో బోనెట్ యిలా వ్రాశాడు.

“రిబ్బన్ ట్రాఫ్ యిలా నూచించాడు. రెండు యాక్సిసు కూటమిలకు ((1) జర్మనీ-ఇటలీ, (2) బ్రిటను-ఫ్రాన్స్) పరస్పర సహాయాన్ని నూచించాడు. మ్యూనికు సమావేశంలో బెర్లిను-రోము యాక్సిసు వైఖరి

బోల్షివిజానికి పూర్తి కృతి చేసి పోరాటం వైఖరిగా ఉంటుంది. జర్మనీ, స్పెయిన్ లో అవలంబించిన వైఖరిగూడ బోల్షివిజానికి కృతి చేసి మేలన్నాడు.”

ఈ పై విషయాలన్నింటినీబట్టి ఫ్రాన్స్ గూడ సోవియట్ యూనియనుకు పరస్పర విరుద్ధమైన వైఖరినే అవలంబించింది (మ్యూనికుద్వారా) సులభంగా గ్రహించవచ్చును. ఫ్రెంచి పాలకవర్గంయొక్క ఆశయం హిట్లరును ఎలాగయినా తూర్పుదిశకు (సోవియట్ యూనియనుపైకి) మరలించడం, అటు సోవియట్ యూనియనును, అటు జర్మనీనిగూడ ఓడించడం. పెట్టుబడిదారీ ప్రభుత్వాలు జర్మనీ సోవియట్ పై యుద్ధం ప్రకటించుతుందని (1935లో) ఎదురుచూస్తున్నాయి. కాని నాజీలు అందుకు తయారవడంలేదు. బ్రిటను, ఫ్రాన్స్ లు చేసిన సాయంతో నాజీలు అమితంగా బలపడినమాట వాస్తవమే. బోల్షివిజం అంటే నిప్పులు గ్రక్కేదిగూడ నిజమే. జర్మనీ యుద్ధానికి సర్వసన్నాహాలు చేసుకుందిగాని ఛాంబర్లేను, దలాదీర్లు అప్పట్లో తలంచుచున్నట్లుగా తూర్పుదిశకు మాత్రముగాదు. సోవియట్ యూనియనుయొక్క బలము నాజీలకు ఊణంగా తెలుసు. 1936 లో హిట్లరుకు, తనకూ జరిగిన సంభాషణలనుగూర్చి తాను వ్రాసిన ‘మనము-జర్మనీ’ అనే పుస్తకంలో లార్డు లండన్ డేరీ యిలా వ్రాశాడు—

“మా సంభాషణలలో హిట్లరు యీ క్రింది ఆభిప్రాయాలను వెల్లడించాడు. సోవియట్ యూనియను ఒక పెద్ద మిలిటరీ కేంద్రమే గాకుండా ఒకే ఆదర్శంయొక్క ప్రతిబింబము ఎందుకల్లనంటే రష్యా 19,00,00,000 జనసంఖ్యను గల్గియుంది. రష్యాను బ్లాక్ డెడ్వారా జయించడం సాధ్యపడదు. విమానదండలకు అలవికానటువంటి తన సరిహద్దుకు

నాల్గు—ఆరువేల మైళ్ళ దూరంలో తన పరిశ్రమలు భద్రమయిన స్థానాలలో వున్నవి. ఈ పై నాల్గు విషయాలే రష్యా యొక్క శక్తి సంపదలను నిరూపించుతాయి.

రష్యాకు ప్రపంచంలోకల్లా బలమైన సైన్యం, బలమైన ఊంతుదళం, బలమైన విమానదళం—వున్నాయి. ఈ సైన్యవిషయాలన్నీ మనం మరువ గూడదు ”

కాబట్టి సోవియట్ పై యుద్ధం ప్రకటించడానికి జర్మనీకి గుండె లేకపోయింది. కాని బ్రిటను ఫ్రాన్స్ లు అందుకు ఎదురు చూస్తూన్నాయి. ఫ్రెంచి విదేశాంగమంత్రి బోనెట్ కు జర్మను రాయబారికి జరిగిన సంభాషణలనుగూర్చి ‘ఫ్రెంచి ఎల్వోబుక్కు-’ 176 పోజ్లో యీ క్రిందివిధంగా వుంది.

“తుదకు నేను జర్మను రాయబారికి యిలా చెప్పాను. ఫ్రెంచిజాతి అంతాగూడ ప్రభుత్వానికి యిప్పుడు అండగానిల్చివుంది. ఎన్నికలు జరు పడం ఆపివేయబడుతుంది. బహిరంగసభలు, సమావేశాలు—ఆపివేయబడ తాయి. ఇతరదేశములకు సంబంధించిన ఏకాధిమైన ప్రచారముగూడ అంత మొదించబడుతుంది. కమ్యూనిస్టులంతా అరెస్టుచేయ బడతారు.”

వీటన్నింటినీబట్టి సోవియట్ యూనియన్నుపై జర్మనీ యుద్ధం ప్రకటించాలని ఫ్రెంచి పాలకవర్గానికి ఎంత ఆతుర తగా వుందీ స్పష్టపడుతుంది. వీరిలా అరులుచాచి గూర్చు న్నప్పటికీ హిట్లరు రష్యాపైకిపోడని తేటతెల్లమయింది. ఈ క్షణమో, మరుక్షణమో యుద్ధము ప్రారంభించేలా వున్నది. అయినప్పటికీ బ్రిటిషు, ఫ్రెంచి పాలకవర్గాలు సోవియట్ యూనియనుతో గురిసి శాంతికూటమిని ఏర్పరచుటకు నిరాక రించాయి.

౩. యుద్ధము-అభివృద్ధి నిరోధకులు

గెలుపొందుట

ఇంతవరకు ఫ్రాన్సులోని పాలకవర్గానికి—కార్మిక వర్గానికిపున్న సంబంధాలను తెలుసుకున్నాం. ఈ అధ్యాయంలో యుద్ధముపట్ల ఫ్రాన్సులోని యీ రెండు వర్గాలపంథా ఏమిటో చూడవలసి యుంటుంది.

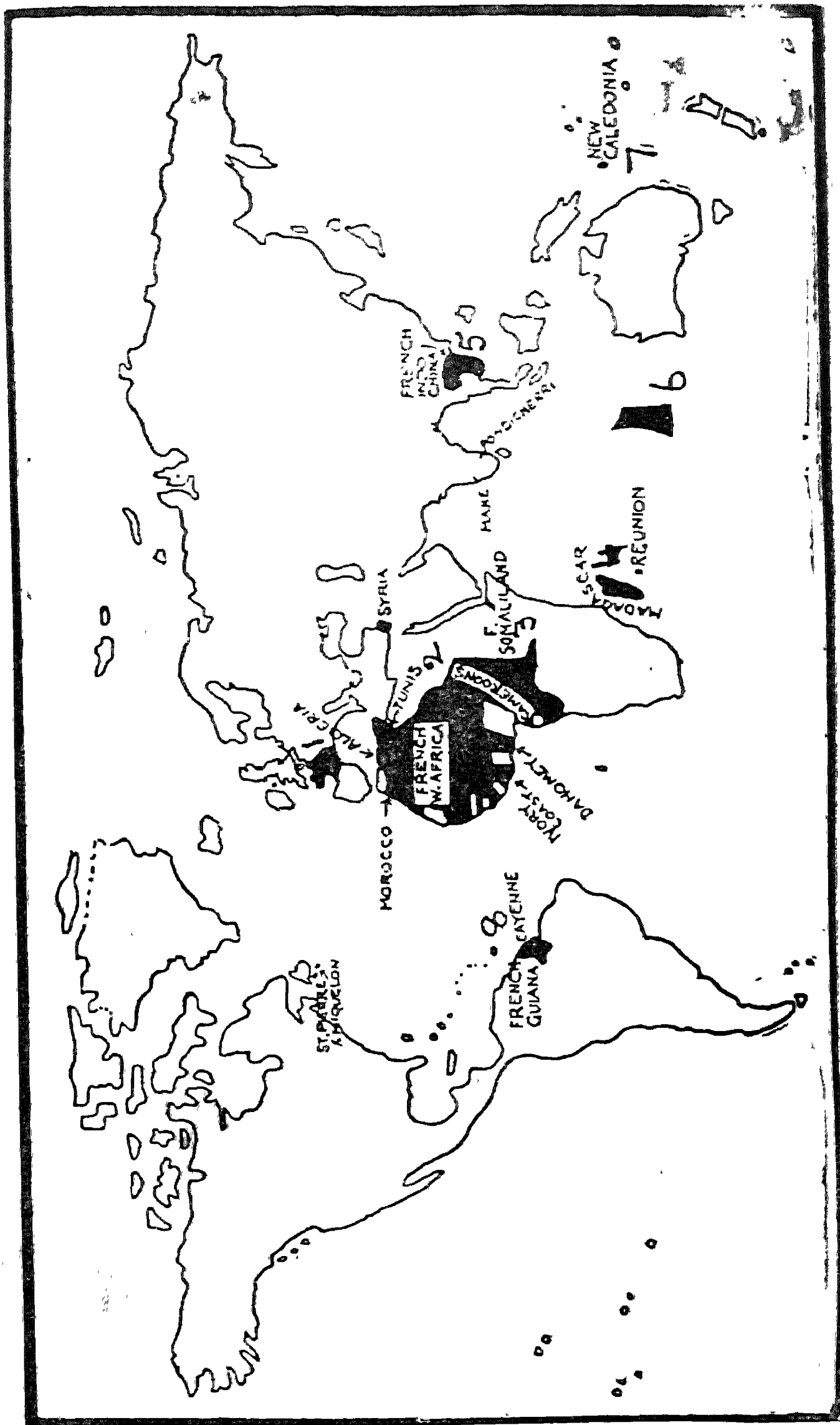
సాధారణంగా యుద్ధముయొక్క స్వభావం తెలుసుకోవడం అంత తేలికయిన విషయంగాదు. యుద్ధం ప్రారంభింపబడినవెంటనే అది దురాక్రమణకు జరిపే యుద్ధమో, లేక ఆత్మరక్షణకు జరిపేయుద్ధమో నిర్ణయించడంలో ఎలాంటి ప్రయోజనమూ వుండదు. ఇలాంటి విషయాలకు ఋజువులు, నిర్ధారణలు జేయవలసి యుంటుంది. నాజీ జర్మనీ పోలెండుపై యుద్ధం ప్రకటించిందనగానే వెంటనే జర్మనీ దురాక్రమణకు దిగిన దేశంగా కన్పించుతుంది. ఇక రెండవ విషయంచూద్దాం. బ్రిటను, ఫ్రాన్సులు జర్మనీపై యుద్ధం ప్రకటించాయి. కారణం, పోలెండు స్వాతంత్ర్యాన్ని, యితర చిన్నదేశాల స్వాతంత్ర్యాన్ని కాపాడుటకోసమన్నాయి. అయితే, హిట్లరు యిదివరకే అనేక ప్రమాణపత్రాలను, సాధి సూత్రాలను వుల్లంఘించి దురాక్రమణ జరిపాడుగదా—అప్పుడే బ్రిటను, ఫ్రాన్సులు యిందుకుచర్య తీసుకోలేదేమి? అన్నప్రశ్న బయటే

ఫ్రెంచి సామ్రాజ్యం

పక్కపుటలో నల్ల గుర్తులు పెట్టిన దేశాలన్నీ ఫ్రెంచి సామ్రాజ్యానికి చెందినవి. (1) ఫ్రాన్స్, (2) ఫ్రెంచి పశ్చిమ ఆఫ్రికా, (3) కావరూన్లు, (4) మెడగాస్కార్, (5) ఫ్రెంచి ఇండో చైనా (6) సెంట్ పాల్ దీవులు (7) న్యూ కాలిడోనియా, (8) ఫ్రెంచి గియనా.

గొప్ప వలస సామ్రాజ్యంలో కెండోదానిని ఫ్రాన్స్ కలిగుంది. ఈ సామ్రాజ్య విస్తీర్ణం 45,00,000 చదరపు మైళ్లు. ఇందులో ఎక్కువభాగం ఆఫ్రికాలో ఉన్నది. ఈ వలస రాజ్యాలకు అధినివేశ ప్రతిపత్తిలేదుగాని, తమ ప్రజానిధులను ఫ్రెంచి శాసనసభల కెన్నుకుండేవి. 1940 జూన్ లో ఫ్రెంచి ప్రజాస్వామ్యం హిట్లరుకు లొంగిపోయింది. అంతటితో ప్రజాస్వామ్య మంతరించింది.

రక తప్పుదు. జర్మనీకి వ్యతిరేకంగా జెకోస్లావేకియాను, ఇటలీకి వ్యతిరేకంగా ఆల్బేనియాను, కాపాడలేదేమి? ఇలాంటివి లక్షప్రశ్నలు బయలుదేరుతాయి. ఇవన్నీ పరిశీలించితేనే గాని, అంటే గత చరిత్రఅంతా తిరుగవేస్తేనేగాని యుద్ధానికి కారణాలు బోధపడవు. వీరెన్ని మోసపుకబుర్లు చెప్పినా సోవియట్ యూనియన్ ను హతమార్చాలని బ్రిటను, ఫ్రాన్సులు చేసిన ప్రయత్నాలన్నీ సువిదితం. స్టాలిన్ నుడివిసట్లుగా యీ నాటకం అంతా తుదకు ఆడినవారికే విషాదాంతంగా పరిణమించింది. కాబట్టి మళ్లా యుద్ధకారణాలన్నీ విశదీకరించాల్సిన అవసరంలేదు. యుద్ధము, దానియెడల ఫ్రాన్సువై ఖరీ మాత్రమే యిప్పుడు మనం చూడవలసి యుంటుంది.

యుద్ధంపట్ల వివిధ వైఖరులు

స్పెయినులో వర్గపోరాటం దినదినానికి తీవ్రతరమై తుదకు అంతర్యుద్ధంగా పరిణమించింది. కాని ఫ్రాన్సులో పాపులరుఫ్రంటు కూటమితోనే శత్రువులు బయలుదేరారు. పాపులరుఫ్రంటు ప్రభుత్వం రెండువందల కుటుంబాల ఆజ్ఞలనే శిరసావహించవలసి వచ్చింది. వర్గపోరాటంగూడ మంచి స్తాయిలోనే వుండిగాని అభివృద్ధినిరోధక శక్తులదే పైచేయిగా మారింది. యుద్ధం ప్రారంభ మవడమే తడవుగా ఫ్రెంచి పాలకవర్గం కార్మిక వర్గంమీద, ప్రజాసామాన్యంమీద ఎక్కువ ఆక్షులువిధించి అణచివేయ ప్రారంభించింది. పాపులరుఫ్రంటుకు, 40 గంటల వారానికి, విరోధులయిన ఫ్రెంచి పాలకవర్గమే యీ యుద్ధాన్ని ప్రారంభించిందనీ, యిది అభి

వృద్ధినిరోధక యుద్ధమనీ, యిందులో ప్రజాసామాన్యానికి ఎలాంటి సంబంధం వుండగూడదని ప్రజాసామన్యం తలచింది. యుద్ధముయొక్క కళ్ళెము ఆకొద్దిమంది భవిష్యుత్తుల చేతులలోనే యుంది. మొదటినుండి స్వదేశంలోనూ, పరదేశాలలోనూ ఫాసిజంతో సహకారంచేసి బలపర్చుతూ వచ్చిన అభివృద్ధినిరోధక (రియాక్షనరీ) ప్రభుత్వం యిప్పుడు ఆపరదేశ ఫాసిజంతో యుద్ధం ఆరంభించితే (ఆపరదేశ ప్రభుత్వంకంటే యింకా అవినీతికరమైనదే గావచ్చు) యీ రియాక్షనరీ ప్రభుత్వంయొక్క గుణగణాలు మారినాయా? తమ ప్రభుత్వం సామ్రాజ్యవాద ఆశయాలకు మాత్రమే యుద్ధం ఆరంభించిందనీ, ఫ్రెంచి కార్మికులు, ప్రజాసామన్యం గ్రహించారు. అందుచేతనే, 1936 నుండి 1939 వరకు స్పెయిను ప్రజలను వుడుకెత్తించిన ఆ ఆవేశంగాని, 1937 నుండి నేటివరకు అమితదీక్షతో యుద్ధం చేస్తున్న ఆ చైనా ప్రజల పట్టుదలగానీ, యుద్ధంపట్ల ఫ్రెంచి కార్మికులకూ యితర ప్రజలకు లేకపోయింది. వుండుటకు అవకాశమేలేదు.

ప్రజాహింస.

యుద్ధం ప్రారంభించబడిన మొదటినుండిగూడ ఫ్రెంచి ప్రభుత్వం యిద్దరు శత్రువులను ((1) జర్మను ఫాసిజం. (2) ఫ్రెంచి శ్రామికవర్గం) ఎదుర్కోవలసివచ్చింది. యుద్ధం ప్రారంభమయిన తొలిదినాలనుండిగూడ ఫ్రాన్స్‌లో ఒక తమాషా, ప్రచారం బయలుదేరింది. ఫ్రెంచి కార్మికవర్గమే తమకు ప్రబలశత్రువనీ, కార్మిక పోపాలనకన్నా జర్మనీ ఫాసిస్టుపాలనే

మంచిదని ఆ ప్రచారయొక్క సారాంశం. ఇలాంటి ప్రచారాన్ని ఫ్రాన్స్‌లోపున్న బ్రిటను పరిశోధకులు పెక్కుమాట్ల గమనించారు.

‘న్యూయార్కుపోస్టు’ అన్నపత్రికలో ఎడ్వర్డ్ మోరర్ యిలావ్రాశాడు.

“యుద్ధానంతరం కార్మికవిప్లవం తప్పదనే భయంవల్ల యీ యుద్ధములో తాము ఓడిపోయినప్పటికంటే జయంపొందితేనే ఎక్కువ ప్రమాదముందని శ్రేంచి ధనికులలో చాలచుంది భయపడ్డారు.”

ఫ్రాన్స్‌లో కార్మికవర్గాన్ని అణచే మొదటి ప్రయత్నాలు యుద్ధానికిపూర్వంనుండే ఆరంభించబడినాయి. ఎన్నో పర్యాయాలు అత్యవసరమయిన వంటూ కొన్ని చట్టాలు తయారుచేసి పార్లమెంటు సభ్యులకున్న అధికారాలు గూడ లాగిపారేశారు. ఫాసీజానికి మంచి బాటవేయబడుతూ యుంది. 1939 వేసంగిలోనే శ్రేంచి ఎన్నికలు జరుపుట వాయిదా వేయవలసిందిగా ఒక ప్రస్తావనవచ్చింది, ఫ్రాన్స్‌లో యిలాంటి ప్రస్తావనలు గత 50 ఏండ్లలోనూగూడ యెంతటి రియాక్షనరీ ప్రభుత్వమైనాగూడ చేయలేకపోయింది. కాని యిప్పుడు అలాంటి ప్రస్తావన అతిసులభంగా తేబడింది. దాని ఫలితంగా, 1940 వసంతఋతువులో జరుగనున్న ఎన్నికలను ఒక యేడాదికాలం పొడగించారు. ఎన్నికలకు యిలావాయిదా వేయడంకు కారణం ఎన్నికలు జరిపితే అందులో శ్రేంచి కమ్యూనిస్టు పార్టీకి అంతమైన బలం లభించుతుందను భయమేనని ఫ్రాన్స్‌లోని కొన్ని పత్రికలు అప్పుడే సూచించాయి.

ఇక రెండవప్రయత్నం.

1939 జూలై లో ఫ్రెంచి విదేశాంగమంత్రి బోనెట్ 'లాహ్యూమనైట్' అనే కమ్యూనిస్టు వార్తాపత్రికకు మేనేజింగు డైరెక్టరు, సంపాదకులలో నొకడునూ అగు లూషియాన్ సాంపెను అరెస్టుచేశాడు. కారణం యిద్దరు ప్రముఖ పత్రికా విలేఖరులు జర్మనీనుండి డబ్బుతీసుకుంటూ ఫ్రాన్స్ లో కుట్రలుచేస్తున్నారనే నేరంక్రింద అరెస్టుచేయబడ్డారు. కాని వారిద్దరిపేర్లూ మాత్రము రహస్యంగా వుంచబడినాయి. 'లాహ్యూమనైట్' పత్రికలో ఒక వ్యాసంలో లూషియాన్ సాంపె ఆ రెండు పేర్లనూ ప్రచురించినాడట. అందుచేత అరెస్టుచేశారు. డిఫెన్సులో సాంపె యిలా సాక్ష్యమిచ్చాడు. "జర్మనీనుండి డబ్బుతెప్పించుకుంటూ ఫ్రాన్స్ లో కుట్రలు పన్నుతున్నవారి ముఠా మితిమీరిపోయింది. తాను పత్రికా సంపాదకుడూ, కమ్యూనిస్టు, ఫ్రెంచిదేశస్తుడూ, అయిన కారణాలచేత అలా ప్రకటించడానికి తనకు పూర్తిఅర్హత గలదని వాదించాడు." ఫ్రెంచి ప్రజల జయజయధ్వనుల మధ్య సాంపెను వదిలివేసారు. అయినప్పటికీ యీ కేసుద్వారా కార్మికులలో చైతన్యం ఎక్కువైంది.

ఇంకొకనెల గడచినపిమ్మట మూడవప్రయత్నము జరిగింది. సోవియట్ యూనియనుకు జర్మనీకి ఆనాక్రమణ సంధి జరిగింది. యుద్ధము యిక పదిదినాలలో ప్రారంభం కానున్నది. ఇక బోనెట్, తాను లోగడ జర్మను రాయబారికి చెప్పిన ప్లానును ఆచరణలోనికి తీసుకురావడానికి మంచి అవకాశం

దొరికింది, 'లాహూయమనైట్' 'సీసోయిక్' అనే పారిసు కమ్యూనిస్టు పత్రికలను నిషేధించాడు. ఫ్రాన్స్ జర్మనీపై యుద్ధాన్ని ప్రకటించే తేదీని యింకా వెనక్కు నెట్టాలని బోనెట్, యింకా ఫ్రాన్స్లోని హిట్లరు మిత్రులు తమశాయ శక్తులా సెప్టెంబరు 1,2, తేదీల ప్రయత్నించారు. ఎలాగయి తేనేం ఫ్రాన్స్ గూడ సెప్టెంబరు 3 న యుద్ధం ప్రకటించింది. యుద్ధం ప్రకటించిన తదుపరి 9 నెలలు ఫ్రాన్స్ లో నిరంకు శత్రుత్వం చెలరేగిపోయింది. అత్యవసరమయినటువంటి అనేక చట్టాలు చేశారు. నిర్బంధసైనిక చర్యల నవలంబించారు. సెన్సారు షిప్పు అధికమయింది. వార్తలనేగాకుండా అభిప్రాయాలనుగూడ నిషేధించారు. సెన్సారు షిప్పు అంత తీవ్రంగావున్న కారణంచేత ఆ నాటి పత్రికలన్నీ కార్టూనుల తోనూ, అడ్వర్టైజుమెంటులతోనూ నిండియుండేవి. ఫ్రాన్స్ లోని యీ అంతర్విషయాలనుగూర్చి ఫ్రాన్స్ పతనమయ్యే వరకూ ఒక్కరుగూడ యే విషయాన్నిగూర్చి బయటబెట్టక మూగనోము నోచారు. ఇప్పుడిప్పుడు శ్రేంచి చరిత్రకారులు, పండితులు ఒకరితో మరియొకరు పోటీచేసుకుంటూ ఆ రహస్యాలన్నీ పుటలునింపివేస్తున్నారు. ఇలాంటి విషయాలను లోగడే తెలిపియుంటే ఎక్కువగా వుపకరించియుండేది.

యుద్ధం ప్రారంభమయిన తర్వాత ఫ్రాన్స్ లో అనేక గూడుపురానీలు జరిగాయి. ముఖ్యంగా మనం అయిదారు విషయాలను చూస్తే రియాక్ట్ నరీ ప్రభుత్వం ఎలా పనిచేస్తూ వచ్చిందీ బోధపడుతుంది. వాటిలో మొదటిది, ముఖ్యమైనదీ

ప్రభుత్వంలోని గొప్పగొప్ప ఉద్యోగాలు, యుద్ధాన్ని కొనసాగించడానికి ఏర్పరుచబడినవారూ ఎలాంటినారో చూడాలి. యమ్. డిలాన్ కిల్ అనే అతను యుద్ధానికి పూర్వపు దినా, లో దగాకోరు. జర్మను గూఢచారి అనునేరాలక్రింద ఖైదీగా వున్నాడు. యుద్ధం ఆరంభమయిన కొలది దినాలకే అతడు సరఫరా మంత్రిగా ప్రధానపదవిలో నియమింపబడ్డాడు. ఇంకా ఫాసిస్టు సంఘాలకు సంబంధించిన చాలమంది యిలాంటి భాధ్యతాయుత స్థానాలకు నియమితులయ్యారు. మొదట కమ్యూనిస్టు, తర్వాత స్వామిద్రోహి, పోలీసుల ఏజంట్లుగా తయారయిన జాక్కు జోరియట్ గొప్ప ఫాసిస్టుసంఘాన్ని ఏర్పరచాడు. అతడు యుద్ధంరాగానే, సెన్సారు షిప్పు బోర్డులో ప్రధాన స్థానం అలంకరించాడు. ఇక సైన్యంలో ఉన్న తాధికారాలన్నీ గూడ గూఢచారులవే అయినాయి. ఈ విధంగా సైన్యశాఖలలోనే ప్రధానస్థానాలను, ప్రభుత్వోద్యోగాలలోనూ ఫాసిస్టులు ముఖ్యోద్యోగులుగా రావడంవలన ఇటలీ, జర్మనీలు తమ ప్రచారాన్ని దేశంలో విరివిగా సాగించడం బహు సుఖమైంది. ఆ ప్రచారం 1940 వేసంగికి పరిపక్వరూపం దాల్చింది.

సోవియట్ పట్ల ద్వేషం.

రెండవది సోవియట్ యూనియను యెడల ప్రేమించి పాలకవర్గానికి గల ద్వేషము, సోవియట్ అంటే బ్రిటను, అమెరికాలకుగూడ యింతగానే క్రోధముందిగాని ప్రేమించి పాలకవర్గం తన క్రోధాన్ని యంకా ఎక్కువస్థానికి తీసుకెళ్లింది. ప్రేమించి పాలకవర్గం పారిస్ లోని సోవియట్ రాయ:

బారి పారిసును వదలి స్వదేశానికి పోవాలని ఒత్తిడి తీసుక వచ్చారు. కారణం సోవియట్ యూనియను అవలంబించే వైఖరికి తన ఆమోదాన్ని తెలియచేస్తూ ఒక ప్రైవేటు టెలిగ్రాము (ఫ్రెంచి సెన్సారుషిప్పు బోర్డువారు యీ టెలిగ్రామునుగూడ చదివేపంపించారు) రష్యాకు పంపించాడనే నెపము. ఫిన్లాండు అంతర్నాటకంలో ఫ్రెంచి పాలక వర్గానికి సోవియట్ యూనియనుపై గల ద్వేషం మరి బట్టబయలుయింది. సోవియట్-ఫిన్లాండు యుద్ధంలో ఫిన్లాండుకు సాయంగా 50 వేల సైన్యాన్ని పంపించుటకు ఫ్రెంచి పాలక వర్గం నిర్ణయించింది. ప్రపంచంలో బలమైన మిలిటరీ శక్తియగు ఎర్రసైన్యాన్ని ఎదుర్కోడానికి తయారయింది. కేపో మాపో నాశీలతో యుద్ధం చేయవలసివస్తుందని గ్రహించనైనా లేకపోయింది. కాని ఫ్రెంచిసేనలు ఫిన్లాండు రంగానికి బయలుదేరకముందే ఫిన్లాండు ప్రభుత్వం సోవియట్ కు పాదాక్రాంతమయింది.

సేనానాయకుల అసమర్థత-మోసం.

నిరంకుశులు, అభివృద్ధి నిరోధకులు అయిన ఫ్రెంచి సేనానాయకుల అసమర్థత మూడవది. వీరంతా 1914-18 యుద్ధాన్నే గుణపాఠంగా తీసికొని పనిచేయసాగారు. అందువల్ల వీరు గత యుద్ధకాలంలోని దుర్ఘటనలను వేటిసీ మరచిపోలేరు. క్రొత్తవి నేర్చుకున్నదిలేదు. అదే అనుభవంతో యుద్ధప్లానులు వేయసాగారు. ఫిన్లాండు యుద్ధంలో రష్యా సేనలు పారఘాటులద్వారా సైన్యాలను దింపడంచూచి వీరు

హేళనచేశారు. ఆధునిక యుద్ధాలలో వృషయోగించబడే బాంకుల, విమానాల ప్రాముఖ్యత వీరు లెక్కచేయలేదు.

యుద్ధ సన్నాహాలలోగూడ వీరి తెలివి తక్కువ గన్నించుతుంది. ఉదాహరణకు రెనాల్టు కర్మాగారాలలో శాంతి దినాలలోనే ముప్పదివేలకు తక్కువగాకుండా కార్మికులు పని చేస్తుండేవారు. అలాంటిది యుద్ధం ఆరంభమయిన పిదప యీ ఫాక్టరీలలోని (యివిటాంకులు, ట్రక్కులు ఉత్పత్తిచేసే ఫాక్టరీలు) కార్మికుల సంఖ్య అయిదువేలకులోపు వుంది.

ఇక ఫ్రాన్స్‌లో దగాకోరుతనానికి హద్దే లేకపోయింది. ప్రజలు నానాఅవస్థలు పడుతున్నారు. మరియొకవైపు గత యుద్ధంలోవలెనే యజమానులు లాభాలు గుంజుతూనే యున్నారు. ఇంకొకవైపు సరకులుగూడ జర్మనీకి ఎగుమతి చేయబడుతున్నాయి. ఆండ్రూమాట్టే 'ఫ్రెంచి కమ్యూనిస్టు డెప్యూటీల విచారణ' అనే గ్రంథంలో యిలా వ్రాశాడు—

“కార్మికులు నానాయిబ్బందులు పడుతున్నారు. చెడ్డదారిద్యాన్ని అనుభవిస్తున్నారు. కార్మికసంఘాలు నాశనంగావించబడ్డాయి. స్వేచ్ఛ కొరకు యుద్ధం అనేపేరుతో సాంఘిక చట్టాలుగూడ రద్దుచేయబడ్డాయి. కాని రైలుబండ్లనిండా ముడి యినుము ఫ్రాన్స్‌నుండి లగ్జరీబర్లు, బెల్జియంల గుండా యీ మధ్య ఎక్కడా ఆగకుండా జర్మనీకి అందించబడుతూనే యుంది.”

ఒకవైపు జర్మనీతో యుద్ధంచేస్తూనే మరియొక వైపు జర్మనీకి యీవిధంగా రైలుబండ్ల నిండా సరకులు అందించబడుతున్నాయంటే ఫ్రాన్స్‌లో ఫాసిజానికి ఎంతబలం వర్పడిందీ సులభంగా తెలుస్తుంది. అంతేగాకుండా ప్రెస్ సెన్సార్

షిప్పు 1939 సెప్టెంబరునుండి తీవ్రంగా అమలు జరుపబడతూ న్నందున దినదినానికి విజృంభిస్తూన్న యీ దగాకోరుతనం ప్రజలకు తెలియకుండా వుండడానికి, ప్రజాస్వామ్య శక్తులు విజృంభించకుండా అరికట్టడానికి బాగా తోడ్పడింది. ఈ పై విషయాలన్నింటినీబట్టి ఫ్రాన్స్‌లో నాజీలబలం అమితంగా వుందని బోధపడుతుంది.

1939 సెప్టెంబరు ఆరంభంలోనే ఫ్రెంచి కమ్యూనిస్టు పార్టీ నిషేధించబడింది. పార్టీ ఆఫీసులనన్నింటినీ సోదాలు చేసి పార్టీకి సంబంధించిన ఆస్థినంతా ప్రభుత్వం వశపర్చుకుంది. అప్పుడు ఫ్రెంచి కమ్యూనిస్టుపార్టీ మూడులక్షల సభ్యులను గల్గియుంది. (మొత్తంజనాభా నాల్గుకోట్లు) పరిమాణంలో ఫ్రెంచి సోషలిస్టుపార్టీకంటే యిదేపెద్దదిగా యుంది. పారిసు నగరప్రాంతాలలో యితరపార్టీ లన్నింటికంటే యిదే పెద్దదిగా యుంది. పారిశ్రామిక ప్రాంతాలలో యీ పార్టీ చాలమంది కార్మికులను అండగా గల్గియుంది.

ఆదినాలలో ఫ్రాన్సులో పట్టణమునిసిపలు కౌన్సిళ్ళలో చాలభాగం కమ్యూనిస్టుపార్టీ మెజారిటీలో యుంది. చాలమంది మేయర్లు కమ్యూనిస్టులు. ఇతర పట్టణాలలోగూడ చాలమంది కమ్యూనిస్టులు కౌన్సిలర్లుగా యున్నారు. అందువల్ల ప్రభుత్వం తనరెండవదాడిని (మొదటిది కమ్యూనిస్టుపార్టీని నిషేధించుట) యీ మ్యునిసిపాలిటీలపై అములు జరిపింది. మునిసిపాలిటీలలోవున్న కమ్యూనిస్టుల నందరినీ ఒకవైపు జైలులో బంధించుతూ మరొకవైపు మునిసిపాలిటీలకు

ఎన్నికలు జరపడమే అపి తన ఏజెంట్లనే పాలకులుగా నియమించింది. ఈవిధంగా లోకలుబోధులకుగూడ తమ ప్రతినిధులను పంపుకోకుండా ప్రజలను అరికట్టింది. ఈవిధంగా కొన్ని వేలమంది కమ్యూనిస్టులు తొలగించబడ్డారు. కొన్ని లక్షల ప్రజలు ఏజెంట్ల నిరంకుశపాలనకు గురిఅయ్యారు.

పదిఏండ్లక్రితము “కమ్యూనిజమే శత్రువు” అని ప్రకటించిన ఫ్రెంచి రాడికలు మంత్రి 1940 మార్చి 19 తేదీని ఫ్రెంచి సెనేటుకు తానీవిధంగా రిపోర్టు చేశాడు—

“300 కమ్యూనిస్టు మునిసిపలు కాన్సిల్లు రద్దుచేయబడ్డాయి. జిల్లాల, లేక పట్టణాల కాన్సిల్స్కు ఎన్నుకోబడ్డ మొత్తం 2778 మంది కమ్యూనిస్టులు వారిస్థానాలనుండి తొలగించబడ్డారు. కమ్యూనిస్టుస్ట్రీకి సంబంధించిన 448 ప్రజాసంస్థలపై చర్యతీసుకోబడింది. వరుసగా అయిదులక్షలు, రెండున్నరలక్షలు ప్రతులు ప్రచారంగల ‘లాహ్యూమనైట్’, ‘సిసోయర్’, అనే రెండు కమ్యూనిస్టు వార్తాపత్రికలు నిషేధించబడ్డాయి. ఇంకా 159 ఇతర చిన్నపత్రికలుగూడ నిషేధించడ మయింది. ఇక కమ్యూనిజానికి ఒక వేదికగాని, ఒక ప్రెస్సుగాని లేకుండా చేయబడింది. 629 కార్మిక సంఘాలు రద్దుగావించ బడినాయి. అని మరలా తలఎత్తకుండా వుండేందుకు జవసరచర్యలు తీసికోవడమయింది. కమ్యూనిస్టు సమావేశాల కుపయోగపడుతూన్న 11 వేల స్థలాలు సోదా చేయబడ్డాయి. కమ్యూనిస్టుల పలుకుబడిగల్గిన 675 యితర రాజకీయముతాలు నిషేధించబడినాయి. విదేశ గూఢచారుల నందరినీ యింటర్ను చేయడమో, కాన్సెన్ట్రేషన్ కాంపులకు బంపడమో జరిగింది. 1340 మార్చి 7 వ తేదీకి 3400 కమ్యూనిస్టులు అరెస్టు చేయబడ్డారు. ప్రస్తుతం 8,000 మంది కమ్యూనిస్టులను అరెస్టు చేయవలసిందిగా ఆర్డరు పంపడమయింది.”

ఈపై నివేదికనుబట్టే ఫ్రెంచి పాలకవర్గం కార్మికుల పట్ల అవలంబించిన పంథా తెలుస్తుంది. అంతకంటే విచిత్రం,

యీ దాడులు అరెస్టులు, అన్నీగూడ కమ్యూనిస్టులు, యుద్ధ వ్యతిరేకులు, హిట్లరుకు అనుకూలురు, పిరికిపందలు (డిఫీ టిస్టులు) అయినందుచే జరిగాయట. ఇంతకంటెమోసం యింకా యుంటుందా? ఎవరికళ్లు కప్పాలని యీ తప్పుడు ప్రకటన? ఏమాత్రం ఆలోచించినా యుద్ధప్రారంభపు దినాలనుండి గూడ ఫ్రెంచిపాలక వర్గమే యుద్ధవ్యతిరేక పంథాలను అవలంబించిందని, హిట్లరుకు అనుకూల పంథాలను గల్గియున్నదని, ప్రతివిషయంలోనూ ఓడిపోయే (డిఫీటిస్టు) ధోరణిని గల్గియున్నదని, సులభంగా గ్రహించవచ్చు. ఫ్రెంచి రిపబ్లిక్కును హిట్లరుకు అమ్మివేసే విధానం ఫ్రెంచి పాలకవర్గం అవలంబించింది. జర్మనీదాడినుండి చివర మనిషిలో ప్రాణముండేంత వరకుగూడ పారిసును రక్షించుతామని అధికారీత్యా ఎన్నో ప్రకటనలు గావించిన ప్రభుత్వం పారిసును రక్షించుటకు ఎందుకు తయారుగాలేదు? ప్రభుత్వానికి తెలుసు పారిసును రక్షించడానికి పూనుకుంటే కార్మికవర్గం, ప్రజాసామాన్యం ఏకమయి జర్మనీని చావగొడుతుందనీ—వెంటనే అధికారం గూడ హస్తగతంజేసి కుంటుందనీ. తెలిసే కార్మిక పాలనకన్నా హిట్లరు నాజీ రాక్షసపాలననే ఫ్రెంచి పాలకవర్గం ఆహ్వానించింది. ఈధోరణి అంతా (7 వ అధ్యాయంలో నిరూపించినట్లు) బోనెట్కు, జర్మను రాయబారికి జరిగిన సంభాషణవల్లే విశదమౌతుంది. కమ్యూనిస్టుపార్టీని, కార్మిక సంఘాలను అలా నిషేధించకుండా, కమ్యూనిస్టులను యితర ప్రజానాయకులను అరెస్టు చేయకుండావుండి, తాము ప్రకటించినట్లు

నిజంగా ప్రజాస్వామ్యం కొరకే ఫ్రెంచి పాలకవర్గము జర్మనీతో యుద్ధానికి పూనుకొనియుంటు హిట్లరు ఎన్నడో పరాజయం పొందేవాడు. ఫ్రాన్సుచరిత్రే వేరొకవిధంగా యుండేది. అంతర్జాతీయ పరిస్థితులు వేరొకరూపం దాల్చియుండేవి.

ప్రజాస్వామ్యాన్ని రూపుమాపడం,

కార్మికవర్గాన్ని అణచుటకు ఫ్రెంచి పాలకవర్గం అవలంబించిన విధానం చూచినప్పిమ్మట ఫ్రెంచిపార్లమెంటు పరిస్థితులుగూడ తెలుసుకోవాలి. కమ్యూనిస్టుపార్టీని నిషేధించిన కారణాన, కమ్యూనిస్టులు 'కార్మిక కర్షకసంఘము'ను ఒకదానిని ఏర్పరచి ఫ్రెంచి పార్లమెంటుకు ప్రతినిధులను యీ పార్టీనుండి పంపారు. ఫ్రెంచి పాలకవర్గం అలాంటి కమ్యూనిస్టు డెప్యూటీలపైన ఏవోవో కుట్రలు పన్ని 'క్రిమినలు కేసులుపెట్టి' అరెస్టుచేయడం ప్రారంభించింది (ప్రస్తుతం ఒరిస్సాలోవలె). కార్మికర్షక పార్టీనుండి ఫ్రెంచి పార్లమెంటుకు ప్రతినిధులుగా వచ్చిన యీ కమ్యూనిస్టు డెప్యూటీలు, ఫ్రెంచి ఛాంబరు రహస్యంగా సమావేశమయి యుద్ధము, శాంతి-విషమాలపైన చర్చించాలని కోరారు. అందువల్ల ప్రభుత్వం వీరిపై క్రిమినలు చర్యల నవలంబించింది. అదేసమయంలో ఇంగ్లండులోగూడ బ్రిటిషు పార్లమెంటును రహస్యంగా సమావేశ పర్చవలసిందని లాయడ్ జార్జ్ కోరినప్పుడు బ్రిటిషు పార్లమెంటు అందుల కంగీకరించింది. ఈ విషయము ఫ్రెంచి ప్రతికలలో ప్రకటించలేదు. ఫ్రెంచి కమ్యూనిస్టులకు పార్లమెంటులో ఎట్టిస్థానం లేకుండా చేయూ

లనే అనేక పన్నాగాలు పన్నుతూన్న ప్రభుత్వానికి యీ వార్త నిషేధించడంలో వింతలేదు. వారినందరిని ఫ్రెంచి ఛాంబరునుండి తొలగించడమే గాకుండా దొరికిన కమ్యూనిస్టు డెప్యూటీని ప్రతివానిని అరెస్టు గావించింది. ఈ డెప్యూటీలలో ఒకడునూ, ఫ్రెంచి కమ్యూనిస్టుపార్టీ శైక్రటరీ యగు మారి సుథోరే ఎచ్చట వున్నదీ తెలియని కారణంచేత అతడు జర్మనీలో వున్నాడని కొన్ని పత్రికలు పచ్చి అబద్ధపు వార్తలు ప్రకటించినందుకు ఆ పత్రికలకు ధనసాయంగూడ చేసింది. (ఫ్రాన్సు పతనానంతరంగూడ మారిస్ థోరే ఫ్రెంచి కార్మికుల నుద్దేశించి రహస్య రేడియో స్టేషనులనుండి రేడియో వుపన్యాసాలుగూడ గావించాడు.)

కార్మికుల సంఘాలపై దాడి.

ఇక కార్మికుల హక్కులను యేవిధంగా రద్దుజేసిందనే చివర అంశాన్నిగూర్చి తెలుసుకుందాం. యుద్ధం ఆరంభమయిన సెప్టెంబరు 3 వ తేదీ ఫ్రెంచి కార్మికులకు సెలవు దినము. కాని ఆ సెలవు తుడిచివేయ బడింది. కార్మికులు యికనుండి పనిచేయవలసినది వారానికి 72 గంటలని ఒకచట్టం చేసింది. అంటే పనిచేయవలసిన గంటలు 8% ఎక్కువ చేయబడ్డాయి. నవంబరు 11 తేదీని పాప్ స్ట్రీవర్డున్ (*) కమిటీలను ఎన్నుకోగూడదని చట్టంచేశారు. పనిచేయవలసిన గంటలు

(*) ప్రతి పారిశ్రామిక దేశంలోని ఫ్యాక్టరీలలోని శాఖోపశాఖలను పాప్స్ అంటారు. ఫ్రాన్సులో యీ పాప్స్ లకు సాంకేతిక నాయకులను యీ పాప్స్ లోని శ్రామికులు తమలోకొందరిని ఎన్నుకునేవారు. వీరిని స్ట్రీకర్స్ అంటారు. ఇతరదేశాల్లో వీరిని ఫోర్ మన్ అంటారు.

మాత్రము విపరీతంగా పెరిగాయి గాని వారివేతనాలు మాత్రము బహు స్వల్పంగా మాత్రమే పెంచారు. ఇంకా యితర డొంక తిరుగుడు మార్గాలద్వారా వేతనాలు చాల కోశివేశారు. స్త్రీలకు, పిల్లలకు జీతాలు విపరీతంగా తగ్గించారు. ప్రభుత్వపత్రికలు ప్రచురించిన లెక్కల ప్రకారమే ఫ్రాన్సులో జీవిత వ్యయపట్టిక 30 పాళ్లు (పాయింట్లు) లోగడ వున్నదానికంటే మించిపోయింది. నిజానికి యింకా హెచ్చుగానే పెరిగియుంటుంది. ఇక కమ్యూనిస్టుల పలుకుబడి క్రింద వున్న కార్మికసంఘాల సన్నింటినీ రద్దుజేశారు. ఫాసిస్టులచేతులలో కీలుబొమ్మలయిన కార్మిక సంఘాలపట్ల మాత్రము వ్యతిరేకచర్య తీసికోలేదు. కార్మికసంఘాల అఫీసర్ల స్థానాలకు ఖాళీలు ఏర్పడినప్పుడు ఆస్థానాలకు మరల ఎన్నికలు జరుపడం మానివేసి కార్మికమంత్రే ఆస్థానాలకు అఫీసర్లను నియమించేలాగున చట్టం చేయబడింది. అంటే కార్మికసంఘాల పౌరసత్వ హక్కులే నాశనం జేయబడ్డాయి. ఫ్రాన్సులో యిలాంటి చర్యలు జరగడం చూచిన తర్వాత, తాముగూడ జాగ్రత్తగా లేకపోతే యుద్ధాన్ని జయప్రదంగా సాగించడానికి అవుసర చర్యలంటూ బ్రిటిషు ప్రభుత్వంగూడ పౌరసత్వ హక్కులను తుడిచివేయ వచ్చునని కొన్ని బ్రిటిషు పత్రికలు హెచ్చరికలు యిచ్చాయి. ఈవిధంగా కార్మికసంఘాలను అణచివేయడంలో ప్రభుత్వానికి, కమ్యూనిజం అంటే భయం, ద్వేషమూగల్గిన ఫ్రెంచి సోషలిస్టుల అండలేకపోలేదు. అందుచేత తమ ప్రభుత్వం ఫ్రాన్సును హిట్లరుకు

అమ్మివేస్తున్నా ప్రెంచి కార్మికులు చూస్తూ పూరుకోవలసి వచ్చింది.

ముసుగులో మోసం.

ప్రభుత్వం కమ్యూనిస్టు డెప్యూటీలను 1940 మార్చి, ఏప్రిల్ నెలల్లో మిలిటరీ కోర్టులలో ఏవిధంగా విచారణ జరిపిందీ చూద్దాము. ఈ విచారణలు ఎలా జరిగిందీ, యాండ్రి మార్టీ వ్రాసిన 'ప్రెంచి కమ్యూనిస్టు డెప్యూటీల విచారణ' అనే గ్రంథం వెలువడేవరకూ ఎవ్వరికీ తెలియదు.

1939 అక్టోబరు మొదటి తేదీని ప్రెంచి చాంబర్లో సభ్యులయిన 44 గురు కమ్యూనిస్టు డెప్యూటీలు స్పీకరయిన ఎడ్వర్డు హీరియట్ కు ఒక లేఖ పంపారు. ఆ లేఖలో వారు 'యుద్ధము-శాంతి' విషయాలపై చర్చించుటకు పార్లమెంటును రహస్య సమావేశం జరిపించ వలసిందిగా కోరారు. ఆ కారణంచేత యీ 44 గురు అరెస్టు గావించబడ్డారు. చట్ట సమ్మతంగా చూచినాగూడ ఏ డెప్యూటీపై తన అభిప్రాయాన్ని వెలిబుచ్చినందుకుగాని, ఓటును తన యిచ్చవచ్చినరీతిని వినియోగించు కున్నాగాని, యెలాంటిచర్య తీసుకోగూడదు. ఆ చట్టాన్నే కాలదన్ని ప్రెంచి ప్రభుత్వం వీరిని అరెస్టుచేసింది. సాధారణ ఖైదీలవలెనే దాదాపు అయిదు మాసాలు జయిలులో నిర్బంధించింది. రాచకీయ ఖైదీలకు చట్ట సమ్మతంగా కలుగజేయవలసిన సౌకర్యాలనుగూడ నిరాకరించింది. తుదకు విచారణకు తీసుకురాబడ్డారు. వారిమీద యీ క్రిందినేరం మోపబడింది—

“కార్మిక కష్టకష్టాల్ని అనే గ్రూపును స్థాపించి ఛాంబరులో పాల్గొంటూ అక్టోబరు మొదటి తేదీని డెప్యూటీ ఛాంబరు అధ్యక్షునికి ఒక లేఖ పంపారనీ, ఆ లేఖలో సోవియట్ యూనియను ఆధ్వర్యాన శాంతి నేర్పించే అభిప్రాయా లున్నాయనీ, యింకా వీరు మూడవ అంతర్జాతీయ కమ్యూనిస్టు మహాసభకు భాగాలయిన పార్టీలలోచేరి ఆ నినాదాలే యిచ్చట ప్రచారం చేస్తున్నారనీ” ఆచార్జిషీటుయొక్క సారాంశము.

ప్రభుత్వం ఆరోపించిన మొదటిరెండూ నేరాలను విచారించే అవుసరమేలేదు. ఎందువల్లనంటే కార్మిక — కర్షకులపార్టీని ఏర్పరుచుకోడం వారిస్వేచ్ఛపైనే ఆధారపడి యుంది. హీరియట్ అంగీకరించినట్లే అదిన్యాయము, చట్ట సమ్మతము ఇక రెండవది, వారు పంపిన లేఖలోని అభిప్రాయాలు. 1875 నిర్మాణచట్టం 13 షరతు ప్రకారం అదిగూడ చట్టవిరుద్ధముగాదు. ఇక మూడవది, కమ్యూనిస్టు (యింటర్నేషనలు)తో వీరికి సంబంధంవుందనే నెపం ఒక్కటే.

అయితే యీ విషయంలో వీరిని నేరస్తులుగా ఎంచడానికి ఆధారం పారిసు కమ్యూనిస్టు రక్తపాతంలో ముంచిన ధైర్సు జరిపిన కేసులనుండి సంగ్రహించబడింది. పార్లమెంటరీ విచారణసంఘము ఎదుట పారిసు కమ్యూనిస్టు తాను ఓడించుటనుగూర్చి ధైర్సు యిలా చెప్పాడట—

“మూర్ఖుని-వింగిల్సుని స్థాపించి, నాయకత్వం వహించినటువంటిన్నీ, యూరపు, ఉత్తర అమెరికా, బ్రిటను కార్మికుల ప్రతినిధులను గర్హియున్నటువంటిన్నీ, కార్మిక ఆశయాలకొరకే పనిచేయునటువంటిన్నీ ఒక అంతర్జాతీయసభ వుండుట నేరము. అలాంటి అంతర్జాతీయ పార్టీతో కలపబడిన సంఘాలలో సభ్యులుగాచేరడం నేరమని భావించినవారిలో మొదటివాడను నేనే. ఈ నేరాన్ని యికనుండి క్రిమినలు చట్టాలలో క్రొత్తదిగా చేర్చవలసి యుంటుంది.”

1872 లోని యీ ధైర్సు కేసును ఆధారంగా దీసికొని మొదట దలాదీరుప్రభుత్వం, తర్వాత రేనాడ్ ప్రభుత్వం యీ కేసు విచారణ ప్రారంభించినాయి. ఎలాంటి కేసులయినా బహిరంగంగానే విచారణలు జరపాలని చట్టంలోవున్న పుటికీ ఫ్రెంచి ప్రభుత్వం వీరికేసును రహస్యంగా విచారించ పూనుకుంది. ఈ విషయంలో ఫ్రెంచిప్రభుత్వం, అంతవరకూ హిట్లరుగాని మరెవ్వరూగాని చేయనటువంటి దుర్మార్గానికి తయారయింది. ఇది యుద్ధసమయం గాబట్టి యీ కేసును రహస్యంగా విచారించవలసి వచ్చిందని న్యాయమూర్తి వాదించినా గత యేయుద్ధకాలంనాటి కేసుగూడ బహిరంగంగానే విచారించబడినాయని మనమెరుగుదుం. కేసు విచారణ సమయాలలో దగ్గరవుండిన కొలదిమంది విదేశ బారిస్టర్లలో ఒకడయిన ఇంగ్లీషున్యాయవాది 1940 మేనెల 'పౌరసత్వ హక్కులు' అనే సంచికలో ఆకేసునుగూర్చిన వివరాలు యీ క్రిందివిధంగా ప్రకటించాడు—

“ఈ కేసు విచారణ మొదట మొదట బహిరంగంగా ఆగంభించబడింది. అప్పుడు దలాదీరు, బోనెట్, హీరియట్ మొదలగు వారిని డిఫెన్సు పక్షాన సాక్షులుగా పిలువాలా? లేదా? అనే విషయంపై చర్చజరిగింది. హీరియట్ యొక్క సాక్ష్యము చాల ముఖ్యమే అయినప్పటికీ అతను ఛాంబరుకు ఆధ్యక్షుడగుటవలన అతని సాక్ష్యము వదలివేయాలనీ, 1812 చట్టరీత్యా మంత్రులసాక్ష్యం పనికిరాదనీ మొత్తంమీద ముగ్గురినీ మినహాయించారు. దానికి తోడు కేసు విచారణ ప్రారంభమయిన రోజునే దలాదీరు ప్రభుత్వం రాజీనామా యిచ్చింది. బోనెట్ విదేశాంగ మంత్రిపదవి నాడ వూడిపోయిందిగాన యిప్పుడు అతని సాక్ష్యము పనికి వస్తుంది. కాని తాను ఆరోజున కోర్టుకు హాజరుగా లేని స్థితిలో వున్నా

నని చెప్పి అతడు తప్పించుకున్నాడు. [ఆ మహాసటిదినమే బోనెట్ రాడి కలుషార్టీ సమావేశంలో వుపన్యసించాడు.] ఈ చర్చతో మొదటి సమావేశం ముగిసింది.

ఇక రెండవసమావేశం రహస్యంగా ఆరంభించబడింది. కారణం ప్రభుత్వానికి సంబంధించిన రహస్యాలు యేమైన వున్నాయనిగాదు గాని యీ విచారణలను గురించిన వివరాలు ప్రజలకు తెలిస్తే ప్రమాదం అనే భయంవల్లనే. అంతేగాకుండా యీ కేసునుగూర్చిన వార్తలను పత్రికలలో ప్రచురించనీయలేదు. మొత్తంమీద ప్రాసిక్యూషన్ తరపు సాక్ష్యాలలో యీముద్దాయాలకు మూడవ అంతజ్ఞాతీయకమ్యూనిస్టు మహాసభకు సంబంధం వుందని ఒక్క నాక్ష్యంగూడ ఋజువుచేయలేక పోయింది. అయినా సరే యీ 44 గురిలోనూ 36 గురిని అయిదేండ్లవరకూ కఠినశిక్షలు విధించింది. తత్తిమ్మవారిని యింటర్ను చేసింది. ఈ కేసు విచారణసందర్భాలలో ప్రభుత్వం, వారికి విధించవలసిన శిక్షలనుగూర్చిగాకుండా యీ విచారణకు సంబంధించిన యేవిషయాలను ప్రజలకు తెలియకుండా వుండేందుకే యెక్కువ శ్రద్ధవహించింది.”

ఈ సందర్భంలోనే ఆ 44 గురు డెప్యూటీలలో ఒక రయిన బిల్లాక్సు యిచ్చిన స్టేటుమెంటును తప్పక చూడవలసి యుంటుంది. అది యీ క్రిందివిధంగావుంది.—

“కమ్యూనిస్టు డెప్యూటీలుగానిలేక కమ్యూనిజంగాని యిచ్చట విచారించబడుటలేదు. అరెస్టుచేయబడి కోర్టులలో యీ విధంగా హేళనకు గురిఅయిన కమ్యూనిస్టు డెప్యూటీలను ఖండించగల న్యాయనూత్రం పెట్టుబడిదారుల హక్కులను రక్షించుటకే, వారిచేతనే తియారుచేయబడిన చట్టాలలో ఒక్కటి దొరకదు. మానవసమాజ చరిత్ర చూచినట్లయితే అధికారవర్గాలు తాము సృష్టించిన న్యాయనూత్రాలనే కాలదన్నిన ఘట్టాలు కన్పించుతాయి. ఫ్రాన్స్ చరిత్రలోనే అలాంటిదశలు గడచాయనీ, యింకా ప్రజాసామాన్యం విప్లవమార్గాలద్వారా యిలాంటి రాక్షసకృత్యాలను ఎప్పుడో ఒకప్పుడు తప్పక అంతమొందించుకుందనీ మేమెరుగుదుం.”

తర్వాత బిల్లాకు డ్రెంచి ప్రభుత్వంయొక్క స్వదేశ విదేశాంగ నీతులనుగూర్చి వుపన్యసించిన పిమ్మట తనపార్టీ పాలసీని యీ క్రిందివిధంగా సమర్థించాడు—

“ప్రపంచశాంతిని అంతర్జాతీయ ఫాసిజం భగ్నపరచనున్నదని చెప్పినవారిలో యీ దేశంలో మేమే మొదటివారము. ఎంతో శ్రద్ధతో హిట్లర్‌జాన్ని డ్రెంచి ప్రజలకు బట్టబయలుచేసింది మేమే. అలాంటి అవినీతికరమయిన ఫాసీజాన్ని రూపుమాపడానికి యుద్ధమే మార్గమని మేమే న్నడూ బోధించలేను. జర్మనీప్రజలకు స్వాతంత్ర్యం కావాలంటే ఆ దేశ ప్రజలపైనే ఆధారపడియుందని మేమెల్లప్పుడూ బోధించుకూపచ్చాము. అయినప్పటికీ యీ దేశంలో ఫాసిజంస్థాపించాలని ప్రయత్నించేవారికి వ్యతిరేకంగా ప్రజాశక్తులను సంఘటితపర్చుచుంది మేమే. శాంతిని, డ్రెంచి స్వాతంత్ర్యాన్ని కాపాడాలంటే యూరపులోని ప్రజాశక్తుల సన్నిహితీ కూడదీసి ఫాసీజాన్ని వ్యతిరేకించవలసిందిగానూ, లేనియెడల రానున్న యుద్ధానికి బాధ్యురాలవు నీవేననీ మేము డ్రెంచిప్రభుత్వానికి చాలకాలం క్రితంనుండి హెచ్చరికలు యిస్తూవచ్చాము.

ఈ యుద్ధాన్ని రాకుండాచేయడానికి మీరు యేమీ యిష్టము చూపనందున మేమీ యుద్ధానికి గర్భశత్రువులము. ఈ యుద్ధం ప్రపంచానికంతటికీ ప్రాకే అవకాశాలున్నాయి. ఎందువల్లనంటే మీరు శాంతి, చిన్నదేశాల స్వాతంత్ర్యంకంటే పెట్టుబడిదారీ వర్గహక్కులను రక్షించుకోవడమే విధిగా తలంచారు గాబట్టి దానిఫలితమే నేడు యూరపునకంతా ప్రాకుచున్న యీ యుద్ధం. అసలు పెట్టుబడిదారీ పరిపాలనే యుద్ధాలకు కారణం. సోషలిస్టుపార్టీవారి అండవున్నది గాబట్టి తాము చిరకాలమూ యీ విధంగా ప్రజలను మోసగించవచ్చునని పెట్టుబడిదారులు తలంచుచుండవచ్చు. మేము అంతర్జాతీయవాదులము. మేమే నిజమైన అంతర్జాతీయ వాదులము. జాతులు, మతములు, రంగులు వేరైనప్పటికీ కష్టజీవులందరూ మా సోదరులు. ఇంగ్లండులోని గిగుల, నావికా, యంత్రాల పనివారు, ఎస్సెన్‌లోని లోహపుపనివారు, హాంబర్గులోని నౌకానిర్మాణాల కూలీలు, ప్రేగు కార్మికులు, పోలెండురైతులు, అరేబియా ప్రజలు,

చైనా కూలీలు, రష్యాలోని స్వతంత్ర కార్మిక కర్షకులు, యింకా యింకా యితరదేశాల కష్టజీవుల ఆశయాలకు మా ఆశయాలకు భేదం ఏమాత్రము లేదు.”

తదుపరి కారల్ లిబ్నెక్టు 1914-18 యుద్ధకాలంలో జర్మనీ ప్రభుత్వంచే అరెస్టు చేయబడినప్పుడు యిచ్చిన వాఙ్మూలం, జార్జి డిమిట్రాఫ్ 1933 లో యిచ్చిన వాఙ్మూలం (స్టేట్ మెంటును) జ్ఞప్తికి దెచ్చుకొని బిల్లాక్సు ఉద్రేకంతో తన ఉపన్యాసాన్ని యీ క్రింది మాటలతో ముగించాడు—

“హిట్లరుకు బానిసలుగాగాని, ఛాంబలెనుకు కీలుబొమ్మలుగాగాని, ముసోలినీకి నౌకర్లుగాగాని వుండడానికి మేమంగీకరించం.

ఫ్రెంచి ప్రజలంటే సంపూర్ణ విశ్వాసముంది. ఫ్రెంచి ప్రజలను నాశనం చేయదలంచుకున్న శత్రువులబారినుండి వారిని రక్షించడానికే మేము కోరుతాము. ప్రజలను-తమకు శాంతి, తిండి, స్వాతంత్ర్యాల కోసమే పోరాడవలసిందిగా కమ్యూనిస్టులమైన మేము కోరుతాము.

మేము కమ్యూనిస్టులమన్న సంగతి నిజము. ఆత్మ త్యాగానికైనా ఓర్చి ఫ్రెంచి రిపబ్లిక్కును రక్షించిన, కార్మికోద్ధరణకే పోరాడి మరణించినటువంటి ఆ కమ్యూనిస్టులకు వారసుల మయినందుకు మేము గర్వపడతాము. కారల్ మార్కుస్ “వారు స్వర్గాన్నే పూగించి వేశారు” అన్నాడు.

కమ్యూనిజం అంటే శాంతి, మానవాభ్యుదయం, శాస్త్రము, కళలు వృద్ధి జేందడం, యింకా మానవ నాగరికతే వికసించడమన్నమాట. మేము ఫ్రెంచి జాతివారమగుటవల్ల సంతోషంగానూ, బలంగానూ, స్వతంత్రంగానూ వున్న ఫ్రెంచిదేశాన్ని చూడాలనే మేము హృదయపూర్వకంగా కోరుతాం. మేము అంతర్జాతీయ వాదుల మవడంవల్ల ఏదేశంలోని కార్మిక వర్గం గెలుపొందినా ఆ గెలుపు మాదిగానే భావిస్తాం.

దోపిడి విధానాన్నుండి, యుద్ధాలనుండి రక్షించేటటువంటి ప్రపంచ

విప్లవం చేసిన పనులలో మొదటిది రష్యాలో సోషలిజం స్థాపించడమేనని మేము నమ్ముతాం.

1793, 1830, 1848, 1871, 1934 ఫిబ్రవరి, 1936 మే కాలాలనాటి ఫ్రాన్సుదేశంలో మాకు సంపూర్ణ విశ్వాసముంది "

1940 ఏప్రిలు 3 వ తేదీతో యీ కేసు అంతమయింది. ఆరుదినములు పిమ్మట ఫ్రాన్సులో కొత్తచట్టము ఒకటి తయారు చేయబడింది. ఫ్రెంచి దేశస్తులు ఎవరైనా, బహిరంగంగాగాని రహస్యంగాగాని, యుద్ధ ప్రయత్నాలకు ఆటంకం గల్గించే చర్యలు చేసినా, అలాంటి ప్రచారంచేసినా, అంటే కమ్యూనిస్టు ప్రచారంగాని, హిట్లరుకు అనుకూల ప్రచారంగాని చేసినట్లయితే పురిశిక్ష విధించ బడుతుందని ఆ చట్టంయొక్క సారాంశం. మరియొక చట్టముగూడ చేయబడింది. దానిప్రకారము కమ్యూనిస్టు ప్రచారానికి పనికివచ్చు పనిముట్లు తయారు చేస్తున్నా, నిల్వవుంచినా, యితరులకు పంచుతున్నాగూడ పురిశిక్ష విధించబడుతుంది. ఈ చట్టముల ప్రకారం ఎవరివద్దయినా ఒకచిన్న కమ్యూనిస్టు కరపత్రమున్నట్లయితే ప్రభుత్వం అతనికి పురిశిక్ష విధించుతుంది.

బ్రిటనులో ఏదైనా కర్మాగారాలలో కమ్యూనిస్టు కరపత్రములు పంచితే అతనిని ఉద్యోగంనుంచి తొలగిస్తారు. (డిస్మిసు చేస్తారు.) అది 'కాపాడబడిన స్థలం' అయితే జరిమానా వేయడమో శిక్షవిధించడమో జరుగుతుంది. బ్రిటనులో ఎవరైననూ కమ్యూనిస్టు కాగితాలను గల్గియుండడం (అలాంటి కాగితాలను పోలీసులుచూచి దిగ్భ్రమ జెంద

వచ్చునేమోగాని) నేరంకాదు. అలాంటిదాన్ని ఫ్రాన్సులో వురిశేక్షకు గురిచేస్తారు.

కార్మికుల జీతాలను గూర్చిగాని, వారి స్థితిగతులను గూర్చిగాని, తినుబండారపు వస్తువుల ధరలను గూర్చిగాని, యజమానులు గుంజే అధిక లాభాలనుగూర్చి భోగట్టా తీసుకోవడంగూడ పైచట్టములో “తయారు చేస్తున్నా” అనే క్లాజుకు వర్తిస్తుంది. ఆ చట్టము అంత క్రూరమయింది గాబట్టే బ్రిటనులోగూడ ఆచట్టానికి వెంటనే అసమ్మతి తెలుపబడింది. బెర్నార్డుషా, హెచ్. జి. వెల్సు, ఇ. యమ్. ఫార్స్టర్ మున్నగు ప్రముఖులు మొత్తం 25 గురు యీ క్రింది ప్లేట్ మెంటును పత్రికలకు పంపించారు—

“ఫ్రెంచి పాఠకవర్గం, కమ్యూనిస్టు ప్రచారం చేసినందుకు వురిశేక్ష విధించబడుతుంది’ అనిచేసిన చట్టానికి మేము తీవ్ర అసమ్మతిని తెలియజేస్తున్నాం. తాము ఏ ఆశయాలకు యీ యుద్ధాన్ని సాగించుతున్నామని చెప్పుచున్నారో ఆ ఆశయాలకు—తామవలంబించే నిర్బంధ విధానాలకు యిదివరకేవున్న అభిప్రాయాన్ని మరలా యీ ప్రయత్నాలద్వారా అధికం జేయడంవల్ల ప్రయోజనంలేదు. ఈ నాజీజంగాని, యీ క్రూర నిరంకుశత్వంగాని ప్రపంచాన్ని రక్షించలేవనే మానిర్యం. ఈ చట్టము బ్రిటిషు ప్రజలను ఎంతగా ఆందోళన పరుస్తోందో ఫ్రెంచి ప్రభుత్వం గ్రహించాలని మేము కోరుచున్నాము. ఈ చట్టాన్ని రద్దుగావించేందుకు బ్రిటిషు ప్రభుత్వం ఫ్రెంచి ప్రభుత్వంపై ఎక్కువ ఒత్తిడి చేయాలనిగూడ మా కోరిక.”

కాబట్టి గత కొద్దియేండ్ల ఫ్రాన్సుచరిత్ర చూచినప్పుడు ఫ్రెంచి ప్రభుత్వం అవలంబించిన యీ నిరంకుశత్వం కార్మికుల, ప్రజలందరియొక్క పౌరసత్వహక్కులు యెంత నిర్బం

ధంగా అణచివేసిందీ చూచినప్పుడు, ఫ్రాన్సు ఓడిపోయిందంటే ఆశ్చర్యం గలుగవలసిన అవసరంలేదు. మొదటినుండి గూడ దలాదీగ-బోనెట్ ప్రభుత్వం బ్రిటిషు రాజకీయవేత్తలను, ఫ్రాన్సులోని పరిస్థితులన్నీ చాల సక్రమంగా వున్నాయని చెప్పుతూ, కళ్లుగప్పుతూ వచ్చింది. ఫ్రాన్సులోని యీ కుళ్లుచంతా యేమోతమూ బయటకు కన్పించనీయకుండా వుండడంలో దలాదీరు ప్రభుత్వం అందెవేసిన చేయి అని పించుకుంది.

ఫ్రాన్సుదేశం మొదటినుండిగూడ సైన్యాన్ని సమీకరణ చేయలేదు. ఫ్రెంచి సైనికుల స్థితిగతులు చాల అన్యాయంగావుండేవి. తన విదేశాంగనీతి బ్రిటను, ఫ్రాన్సులు ఐరోపా నాయకత్వం వహించాలనీ, సోవియట్మీద జర్మనీచే యుద్ధం ఆరంభింప జేయాలనీ వుండేది. ఫిన్లండు విషయంలో సోవియట్పై చర్యతీసుకోడానికి 'నానాజాతి సమితి' ని సమావేశ పర్చాలని దలాదీరుగూడ ఛాంబర్లెనుతో తాళం వేశాడు. ఫిబ్రవరిలో తాను జర్మనీని ఎదుర్కోవలసి వస్తుందనే విషయాన్నే మరచిపోయి ఎర్రసైన్యాన్నే ఎదుర్కోడానికి లక్ష (ఆంగ్లో-ఫ్రెంచి సైన్యాన్ని) ఫిన్లండుకు పంపడానికి నిర్ణయించుకున్నాడు.

కాని యింతలో జర్మనీ నారేవే, డెన్మార్కులను కబళించి వేసింది. ఈ ఘటనలవల్ల ఇంగ్లండులో ఛాంబర్లెను ప్రభుత్వం పడిపోయింది. ఫిన్లండు ఘటనలవల్ల దలాదీరు ప్రభుత్వం అస్తమించింది. ఇక ఫ్రాన్సులో అభివృద్ధి నిరోధక

శక్తులు గుమికూడి ఆలోచించ సాగాయి. కాని ప్రాన్సును అప్పుడే హిట్లరుకు అమ్మివేయడానికిగాని, హిట్లరుతో రాయ బారాలు జరిపేముఠాకు ప్రెంచి అధికారాన్ని అప్పగించడానికిగాని పరిస్థితులు యింకా పక్కంగాలేదు. మరలా రేనాడ్ ప్రభుత్వం సింహాసన మలంకరించింది. దలాదీరుగూడ యీ ప్రభుత్వంలో యుద్ధమంత్రిగా వున్నాడు.

~~~~~

లియన్ బ్లమ్

9. దాడి - గందరగోళం

1940 మే 10 న తేదీ వుదయం 3 గంటలవేళ జర్మను విమానాలు, కాల్బలము నెదర్లేండ్సు, బెల్జియం, లగ్జంబర్గుల మీద దాడిజరిపాయి. ఈ దాడికి గురియిన దేశాలు మిత్రమండలి సాయంకోరినాయి. మిత్రమండలి వాటికి సాయము చేస్తానని లోగడే ప్రకటించింది. మే 7, 8 తేదీ లలో బ్రిటిషు పార్లమెంటులో నాచ్యేదేశంపై వచ్చిన చర్చ ఫలితంగా 10 వ తేదీని ఛాంబర్లేను రాజీనామా యాయడం జరిగింది. కొలదిగంటలలోనే హాలెండులో చాలభాగము జర్మనీ సేనలు ఆక్రమించాయి. మే 14 తేదీని డచ్చి సర్వ సైన్యాధ్యక్షుడగు జనరలు వింకెల్ హెల్సు లొంగిపోయాడు. ఈలోగా బెల్జియములో బ్రిటను, ఫ్రెంచి, బెల్జియం సేనల కూటమిని ఓడించుతూ జర్మనుసేనలు ముందుకు వచ్చుకొని పోతున్నాయి.

మే 18 న ఫ్రాన్స్లో రేనాడ్ విదేశాంగ మంత్రిగా వచ్చాడు. దలాదీరు ప్రభుత్వం 22 నెలలు పాలించి ఫ్రెంచి ఛాంబరులోని వ్యతిరేక అభిప్రాయాల మూలంగా మార్చి 20 నే రాజీనామా యిచ్చిందని గుర్తుంచుకోవాలి.] లోగడ ఆర్థికమంత్రిగా వున్న పాల్ రేనాడ్ యిప్పుడు ప్రధానమంత్రి, విదేశాంగమంత్రి అయ్యాడు. కొన్ని నెలలు న్యాయశాఖా మంత్రిగావున్న బోనెట్ యిప్పుడు ప్రభుత్వంలో లేకుండానే

పోయాడు. కాని రేనాడ్ కు ఛాంబరులో బలం లేక పోయింది. బలం చేకూర్చుకోడానికి అతినాదముఠాలనో లేక మితవాదముఠాలలో దగ్గరకు తీసికోవలసివచ్చింది. ఆ కారణంచేత రేనాడ్ మితవాదముఠాల సాయమే కోరాడు. తాత్కాలికంగా అతనిని ఉపయోగించుకొని తర్వాత పూడబీకవచ్చుననే తలంపుతో మితవాదులు రేనాడ్ ను బలపర్చారు. మిత్రమండలి రాజ్యాలు రేనాడ్ నాజీలకు గర్భశత్రువనే తలంపుతో అతనిని ప్రధానిగా బలపర్చాయి. ఏమైనప్పటికీ నాజీలపలుకుబడి రేనాడ్ పై బడక తప్పిందిగాదు. అతనిభార్య పంచమదళానికి చెందినది. డబ్బు సంపాదించుటలో మిక్కిలి తెలివితేటలు గల్గినటువంటిది. రానురాను ఆమె నాజీ గూఢచారులలో ముఖ్యపాత్రవహించింది. ఈమె రేనాడ్ ను పూర్తిగా మార్చివేయగల్గింది. దానితో, విషమపరిస్థితులలో రేనాడ్ క్రొత్తశక్తులను దగ్గరకుదీయ ప్రారంభించాడు. 84 ఏండ్ల ముసలివాడైన మార్షలుపిటేన్ వైస్ ప్రీమియరు, దేశాంగామంత్రిగా నియమింపబడ్డాడు. 76 ఏండ్ల వృద్ధుడు జనరలు వేంగాడును మే 20 న గామెలిన్ స్థానే సర్వసైన్యాధ్యక్షుడుగా నియమించారు.

బలహీనంగావున్న చోట్ల ఫ్రెంచి సేనలను వెనుకకు తరిమి జర్మనీసేనలు ఫ్రెంచి సరిహద్దులనుదాటి లోన ప్రవేశించినాయి. పరిస్థితులు తీవ్రరూపం దాల్చినాయి. మే 21 తేదీని రేనాడ్ సెనేటులో యిలాఅన్నాడు — “మ్యూస్ పై నున్న వంతెనలను మనసేనలు పడగొట్టలేదు. ఇదిక్షమింపరాని

తప్పు.” ఈ విధంగా ఫ్రెంచి సైన్యాధ్యక్షులు జర్మనీ సేనలకు అన్నివిధాలా సాయంచేశారు. వం తెనలను పడగొట్టకపోవడం, యింకా రహస్యాలను జర్మనీసేనలకు అందించడం మొదలగు పనులు అతిసుఖవుగా జరిగాయి.

1916 లో ‘వెర్డన్ రక్షకుడు’ అని వచ్చినపేరుతో పిటేన్ పైకి వచ్చాడు. అతడు పాపులరు ఫ్రంటు ప్రభుత్వానికి, బ్రిటను పాలసీకిగూడ వ్యతిరేకియని చాలమందికి తెలుసు. ఫ్రాన్స్ లోని రెండువందల కుటుంబాలచే పోషింపబడే రాచకీయవేత్త అని చెప్పవచ్చు. పిటేన్ దృష్టిలో ప్రజాస్వామ్య సూత్రాలను నాశనంచేయడమే ముఖ్యం.

ఇక వేగాండు కమ్యూనిజానికి శత్రువని లోకవిదితం. 1920 లోనే ఎర్రసైన్యాన్ని ఎదుర్కోడానికని పోలెండు సైన్యాలకు ప్లానులు యిస్తుండేవాడు. వేగాండు యొక్క సిద్ధాంతం బయటినాజీజాన్ని ఓడించడంకంటే యింట్లోని కమ్యూనిజాన్ని ఓడించడమే ప్రధాననిషయం.

విషమపరిస్థితులలో రేనాడ్ యిలాంటి శక్తులను చేరదీశాడు. అదేసమయంలో ఫ్రెంచిబాంకుకు ఏజంటయిన బడ్కోయిన్ గూడ ప్రభుత్వముతాలలోకి లాగబడ్డాడు. 1937 మే లో పాపులరు ఫ్రంటు ప్రణాళికను అమలు జరపడంలో కొంత “వ్యవధి” కావాలని బ్లం చే పార్లమెంటులో ప్రకటించ జేయుటకు యితడే కారకుడు. ఇటలీ ఫాసిస్టులు యితనిని అమితంగా పొగడుతుండేవారు. బోనెట్ కు—ముస్సోలినీకి మధ్య యీ బడ్కోయిన్ ద్వారా అనేక రాయబారాలు జరిగినాయి. నాజీ

లకు యితనికి దగ్గరసంబంధంవుంది. జర్మనీదాడి తీవ్రతమగు తున్న సమయంలో యితడు జర్మనీకి లొంగిపోవడమే మంచి దని రేనాడుకు మాడమ్ డిఫార్ట్సు (రేనాడ్ భార్య) ద్వారా బోధచేయడం ప్రారంభించాడు.

మే 25 న పదిహేనుగురు ఫ్రెంచి జనరల్లను తమ స్థానాలనుండి డిస్మిసుచేశారు. ఈలోగా బ్రిటనుకుగాని, ఫ్రాన్స్కుగాని తెలియజేయకుండానే బెల్జియం పై న్యాయ యుద్ధం మూడవలియపాల్డు చక్రవర్తి జర్మనీకి లొంగిపోయాడు. మే 28 తేదీని రేనాడ్, లియపాల్డు చర్యను ఖండించుతూ రేడియో పుపన్యాసం గావించాడు.

మే ఆఖరున పారిసులో ఫ్రాన్స్ పక్షాన రేనాడ్, పిటేన్, వేగాండ్, డార్లన్, బడోయిన్లు, బ్రిటనుతరపున చర్చిలు, అట్లీ, సర్ జాన్ డిల్లులు సమావేశమయారు. ఆ సమావేశ ఫలితంగా మిత్రమండలి ప్రభుత్వాలు జయం లభించే వరకూగూడ కలసి పోరాడుటకు నిశ్చయించుకున్నారు. ఈ విధంగా బ్రిటను, ఫ్రాన్స్ ల మధ్య సంధిజరిగింది.

ఈలోగా స్లాండ్రులో బ్రిటిషు-ఫ్రెంచి సేనలు జర్మనీ సేనలచే ముట్టడించబడినాయి. జర్మన్లు బొలోన్, కలేలను పట్టుకున్నారు. ఇక డన్ కర్కుపై నే అంతా అధారపడియుంటుంది. జూన్ మొదటితేదీలలోనే బ్రిటిషు నావికాదళం, పౌరుల చిన్నచిన్నబోటుల సాయంవల్ల బ్రిటిషు సైన్యంలో అధికభాగము రక్షించుకోబడింది. జూన్ మొదటితేదీ నుండి నాల్గవతేదీవరకూ డన్ కర్కు క్రమేణా ఖాళీచేయబడింది.

జూన్ అయిదవతేదీని 120 మైళ్ల పొడవున ఎక్కువ డివిజన్లతో జర్మనులు కొత్తదాడి ప్రారంభించారు. జూన్ 6 న రేనాడ్ పాత యుద్ధకమిటీని మార్చి కొత్తదానిని ఏర్పరచాడు. జర్మనుసేనలు క్రమేణా ముందుకు సాగిపోతున్నాయి. పారిసుమీదకు ఒత్తిడివచ్చింది. మంత్రులు పారిసును ఖాళీ చేయడం ఆరంభించారు. జూన్ 9 న పారిసునుండి బోర్డోయొక్క ఫ్రెంచి ప్రభుత్వం మారింది. అచ్చట పారిసును రక్షించుటకు పూనుకోవద్దనే నిర్ణయం జరిగింది. కారణం కమ్యూనిస్టు విప్లవం వస్తుందన్న భయంమాత్రమే. “పారిసులో మారిసు ధోరే కార్మికప్రభుత్వాన్ని ఏర్పరచాడట” అనే వదంతి బోర్డోయోలో వ్యాపించిపోయింది. ఈ వదంతికి యెట్టి ఆధారమూ గూడ లేదునిజంగా. రేనాడ్, తమకు సాయం చేయవలసిందని అమెరికా అధ్యక్షునికి వార్తనంపాడు. దానికి సమాధానం జూన్ 15 తేదీని బోర్డోయో ప్రభుత్వానికి వచ్చింది. ఫ్రాన్స్ కు పరికరాల సాయమంతా చేయబడుతుందిగాని కాంగ్రెసు అంగీకారంలేకుండా మిలిటరీ సాయంచేయుటకు వీలులేదని రూజువెల్టు తెలియపర్చాడు.

ఫ్రాన్స్ జర్మనీతో ప్రత్యేకసంధి ఎక్కడ చేసుకుంటుందోననే భయంచేత, అలా ప్రత్యేకసంధి చేసికోవద్దని కోరడానికిగాను ఛర్చిలు ఫ్రాన్స్ కు ఎగిరివెల్లాడు. తదుపరి కొన్నిదినాలకు ఫ్రెంచి ప్రభుత్వం జర్మనీతో ప్రత్యేక సంధి చేసుకునేలోపున ఫ్రెంచి నౌకాదళమంతటినీ సురక్షితంగా బ్రిటిషు దీవులలోకి చేర్చినట్లయితే, ఆసంధికి తామంగీకరించుతామని బ్రిటిషు

ప్రభుత్వం ఫ్రెంచి ప్రభుత్వానికి జవాబుపంపింది. జూన్ 12 నుండి మార్షలుపిటేన్, వేగాన్డ్ యికా పీరి అనుచరులు గలసి జర్మనీతో ఒడంబడికకు ప్రయత్నించుతున్నారని కూడా అయింది. ఒకవైపు జర్మనీసేనలు ముందుకు పోతూనే ఉన్నాయి. జూన్ 16 తేదీని ఫ్రెంచి మంత్రివర్గం రెండుమార్లు సమావేశమయింది. 17 వ తేదీ వేకువనే ప్రధాని రేనాడ్ రాజీనామా పెట్టడం జరిగింది. మార్షలు పిటేన్, ఛాటమ్స్, వేగాన్డ్, బడ్కోయిన్లతో నూతన మంత్రివర్గాన్ని ఏర్పరచాడు. కొలదిగంటలలోనే, జూన్ 17 న పిటేన్ యుద్ధవిరామాన్ని గూర్చి ఫ్రెంచి ప్రజలకు యీ క్రింది విధంగా రేడియో వ్యవస్థాసం గావించాడు—

“మనం యుద్ధంచేయడం ఆపివేయాలన చెప్పడానికి విచారం వేస్తున్నది. యుద్ధాన్ని ఆపవలసిందని, పరిస్పర చెరుధ్యాలను తొలగించుకోడానికి మాతో కలసి సంతకాలు చేయవలసిందేగా మనవిరోధులకు వార్త పంపించాను.”

వీటన్నింటినీబట్టి ఫ్రాన్స్ లోని స్పెయిను రాయబారి ద్వారా జర్మనీతో లోగడనుండే రాయబారాలు జరుగుతున్నాయని వెల్లడిఅయిపోయింది. సంధిప్రయత్నాలు జరుగుతున్నా జర్మనీసేనలు ముందుకుపోతూనే ఉన్నాయి. ఎట్లకేలకు జూన్ 21 తేదీని 1918 నవంబరు 11 న సంధిజరిగిన రైలుబండిలోనే ఫ్రెంచి ప్రభుత్వానికి జర్మనీకి, జూన్ 25 తేదీని ఫ్రెంచి ప్రభుత్వానికి—ఇటలీకి, ఒడంబడికలపై సంతకాలు జరిగాయి—ఫ్రాన్స్ పతనం పూర్తిఅయింది.

జర్మనీకి ఫ్రెంచి ప్రభుత్వానికి జరిగిన సంధిషరతులను గూర్చి బ్రిటిషు ప్రధాని ఛర్చిలు యిలా ప్రకటించాడు—

“బ్రిటను ప్రభుత్వం విచారంతోనూ, ఆశ్చర్యంతోనూ యీ షరతులను వినడమయింది. ప్రజాస్వామ్య నూత్రాలచే నడుపబడు యెట్టి ఫ్రెంచి ప్రభుత్వముగూడ అలాంటి షరతులకు అంగీకరించియుండదు.”

ఇలాంటి విచారకరమైన ఘట్టాలు జరుగుచున్నప్పుడు ఫ్రెంచిప్రజల స్థితిగతులనుగూడ మనమాలోచించ వలసి యుంటుంది. ఫ్రెంచి పార్లమెంటరీ విధానం సక్రమంగా జరుగుతుండి, ఫ్రాన్స్ లో అలాంటి సెన్సారుషిప్పు లేకుండా వున్నట్లయితే ఫ్రాన్స్ యిట్టిషరతులకు అంగీకరించి యుండేదేనా? అని హోర్ బెలీషా అడిగినప్రశ్నకు ఛర్చిలు సమాధానమిస్తూ అట్టిపరిస్థితులలో బ్రిటిష్ పార్లమెంటు వేరొక విధంగా యుండేదనిచెప్పాడు.

అభిప్రాయాలను వెలిబుచ్చుకొనేందుకుగూడ చట్టరీత్యా అవకాశాలను అణచివేశారు. గాబట్టి ఆ దినాలలో ఫ్రెంచిప్రజల అభిప్రాయాలు, స్థితిగతులు ఏమిటోగూడ తెలిసికోవడం కష్టమే. జూన్ మొదటిదినాలలో ఫ్రెంచి కమ్యూనిస్టుపార్టీ రహస్యంగా ఒక ప్రకటనగావించి ఫ్రాన్స్ లో అన్నిప్రాంతాలలోనూ పంచింది. బ్రిటనులోమాత్రము అది సంధిషరతులపై సంతకములు జరిగేవరకూగూడ ప్రకటించబడలేదు. ఆప్రకటనలోని విషయాలకు కమ్యూనిజానికి శత్రువులు సయితము అంగీకరిస్తారని నానమ్మకం. ఆ ప్రకటన యీ క్రిందివిధంగాయుంది—

“ఢైంచి ప్రజలు విషాదాంతమైన దినాలు గడపు తున్నారు. కమ్యూనిస్టుపార్టీ యిలాంటి ఉపద్రవాలు రాకుండా చేయాలని ఎంత ప్రయత్నించినా అవి ఢైంచిప్రజలను ఎదుర్కున్నాయి. ఫ్రాన్సులో విదేశస్థులను వచ్చిపడింది. యుద్ధాన్ని బయలుదేరదీసి, ప్రజలను భీభత్సం పొల్పించి, కోట్లకొద్ది కార్మిక కష్టకులను రణరంగంలో గోరిల దాపుకు చేర్చి, యిప్పుడు ఢైంచి సామ్రాజ్యవాదులు ప్రజలకు తెలియకుండా హిట్లరుకు లొంగిపోడానికి ప్రయత్నించుచున్నారు. ఫ్రాన్సు యొక ఒక జాతిగానూ, ఒక స్వతంత్ర దేశంగానూ వుండదనే ప్రమాదాన్ని ఎదుర్కుంటున్నది.....”

ఢైంచి పాలకవర్గంయొక్క దివాలా కోరుతనం, వాళ్ళ పరిపాలన, దగా, రాచకీయవాదులు, అసమర్థులయిన సేనానాయకులు,—యిలాంటి విషయాలన్నీ కళ్లకుగట్టిపట్లు గన్పించు తున్నాయి. ఢైంచి పాలకుల, సామ్రాజ్యవాదుల దివాలా కోరుతనమే అభివృద్ధి నిరోధకులయిన జర్మను ఫాసిస్టు శక్తులనుమేపి, యిప్పుడు ఆశక్తులు ఆధికారానికి రావడానికి త్రోవ యిచ్చింది. ఈదివాలాకోరు తనాన్ని ఋజువు చేయడానికి ఆ కరపత్రం అనేక వుదాహరణలను యిచ్చింది. ఢైంచి ప్రజల కోర్కెలకు వ్యతిరేకంగా, శాంతి ఆశయాన్ని గంగలోగల్పి లావల్, ప్లాండిన్, దలాదీర్, బోనెట్, బ్లమ్, ప్రభుత్వాలు ప్రపంచ అభివృద్ధి నిరోధక శక్తులను తగురీత్యా బలపర్చారని వ్రాసింది. పై ప్రకటనలోనే యికా యిలావుంది

“లావలు ప్రభుత్వము ‘రోముషరతులు’ అంగీకరించి అబిసీనియాను కబళించి వేయడానికి శ్వేచ్ఛ యిచ్చింది. ఇప్పుడు ఫాసిస్టు ఇటలీ ఫ్రాన్సుపై దాడిచేయడానికిగూడ మార్గమేర్పరచింది.”

“ఫ్లాండిన్ ప్రభుత్వము రైన్ నదికి పశ్చిమదిశను జర్మనీ వారు మిలటరీ చర్యలు అవలంబించుతుంటే మానంవహించి జర్మను సామ్రాజ్యవాదాన్ని బలపర్చింది. బ్లమ్ ప్రభుత్వం తటస్థ విధానం అనే ఘాతకచర్య అవలంబించి పెరెసీన్ సరిహద్దుల (స్పెయిన్) కు ప్రమాదాన్ని దెచ్చింది. ఇక దలా దీరు ప్రభుత్వం జకోస్లోవేకియాను జర్మనీకి యిచ్చివేసింది. ఆ విధంగా జెకోస్లోవేకియాకుపున్న 40 డివిజన్ల సేనలకుగల 1600 విమానాలు, 600 టాంకులు, యింకా యితర ఆయుధాలను, యిప్పుడు ఫ్రెంచి సోల్జర్లను చిత్రవధ గావించడానికి అర్పించింది. ఇక బోనెట్ వగైరాలు సోవియట్ ఫ్రాంకో పరస్పర సహాయపు టాడంబడికను క్రమం తప్పకుండా నాశనం జేశారు. వీరే—యీ పైవారంతాగూడ—యీ సామ్రాజ్యవాద యుద్ధానికి ప్రధానకారకులు.”

ఫ్రెంచి పాలకవర్గంతోపాటు ఫ్రెంచి రాడికలు, సోషలిస్టుపార్టీలు యింకా-యితర దుష్టశక్తులుగూడ దివాలా కోరుతనాన్ని ప్రదర్శించారు. కాగ్నిక్ వర్గానికి, ఫ్రెంచి ప్రజలకు తీరని ద్రోహం చేశారు. పాపులరుఫ్రంటును భగ్నం గావించారు. దుష్టశక్తుల పాలసీని ‘కుక్క-వెంటనేతోక’ అన్నట్లుగా సమర్థించి ప్రస్తుత యుద్ధానికి వీరుగూడ సమాన బాధ్యత వహించారు. సోవియట్ యూనియను యెడల ఫ్రెంచి ప్రభుత్వం న్యాయమైన మార్గం అవలంబించి యున్నట్లయితే శాంతిని కాపాడడానికే వుద్దేశించబడిన సోవియట్ ప్రస్తావనల ఫ్రెంచి ప్రభుత్వము అంగీకరించి యున్నట్లయితే ఫ్రాన్స్

యిలాంటి విషాదకరమయిన ఘట్టానికే వచ్చియుండేది గాదు. ఈ దివాళాకోరుతనం శ్రేంచి సేనానాయకులలోగూడ అంత గానే యుంది. శ్రేంచి సేనానాయకులకు యుద్ధాలపట్ల పూర్వ అభిప్రాయాలే వున్నాయి. ఆధునిక మిలిటరీ టెక్నిక్కు సూత్రాలను వారు లక్ష్యం చేయలేదు. ఎనిమిదేండ్ల కాలంలో అధికభాగం యుద్ధమంత్రులుగా వున్నటువంటి దలాదీరు అందుకు పూర్తి బాధ్యుడు.

“ప్రాన్సును నిజంగా కాపాడ దలంచుకున్నట్లయితే చిట్టచివర ఎనిమిది మాసములలో నయిన పూర్తిసన్నాహాలు చేసియుండ వచ్చును. కాని ఈ ఎనిమిది మాసాలలోనూగూడ యీ సామ్రాజ్యవాద పాలకులు తమ వర్తనాభావే ప్రాధాన్యంగా దీసికొన్నారు. జర్మను నైన్యాలతో యుద్ధము చేయలేదుగాని స్వదేశంలోని పీడిత ప్రజలపై మాత్రం యుద్ధము చేశారు. తాము కమ్యూనిస్టులనో, లేక ఆపార్టీ సానుభూతిపరులనో సాకుతో మంచి తెలివి తేటలుగల, ప్రవీణులయిన కార్మికుల నందరినీ యుద్ధ పరికరాలను తృప్తిచేసే కార్మాగారాలనుండి తరిమివేళి యుద్ధప్రయత్నాలను నాశనం గావించారు. ప్రజలందరి స్వాతంత్ర్యాన్ని, శ్రేంచిదేశం యొక్క స్వాతంత్ర్యాన్నే రక్షించడము తమవిధిగా ఎంచుకున్న ధీరులందరిపై తమ నిరంకుశ నిర్బంధవిధానం అమలుజరిపి ప్రభుత్వకాఖిలోని గొప్ప గొప్ప వుద్యోగాలను జర్మనీ సామ్రాజ్యవాదయొక్క ఏజంట్లైన కాగలార్డుకు అప్పగించారు. శ్రేంచి జాతిలో మరుకుతనంగల్గిన, పురోగామి అయిన, ధైర్య సాహసాలతో పోరాడగల్గినటువంటి కమ్యూనిస్టులను అణచి వేయడం, లేకుండా చేయడమే, తమ విధానంగా శ్రేంచి పాలకవర్గం ఎంచినందున శ్రేంచి ప్రజలయొక్క, శ్రేంచి నైస్యంయొక్క ధైర్యాన్ని నీతిని నాశనంచేశారు. ప్రాన్సు రక్షణలను కొంచెపరచారు. తద్వారా మిలిటరీ అపజాయాలకుదారీదీశారు.”

ఇలాంటి విషమదశనుండి ప్రాన్సును కాపాడాలంటే మనం యీ క్రింది కోర్కెలతో పోరాడాలి. సాంఘిక, ఆర్థిక,

రాచకీయ విధానాలలోనూ, మిలిటరీ, యింకా నిర్మాణ(ఆర్గనైజేషను) విషయాలలోనూ మనం చాలా తీవ్రచర్యల నవలంబించాలి. దేశంలోని డబ్బును, అన్ని యితర సాధనాలను గూడ ప్రజల రక్షణకే వినియోగపడేలాగు చూడాలి. ప్రథమంగా, కమ్యూనిస్టులను వేటాడే విధానాన్ని అంతమొందింపజేసి మరలా పౌరసత్వహక్కులు లభించేవరకూ పోరాడాలి. భాగ్యతాయుత స్థానాలనుండి జర్మనీ ఏజంట్లయిన కాగులార్డులను వెంటనే తొలగించేట్లు చూడాలి. ఇంకా ద్రోహులను, వినాశకారులను, గూఢచారులందరినీ నిర్దాక్షిణ్యంగా నశింప జేయాలి.

తుదకు ఆ కరపత్రంలోనే ఫ్రెంచి ప్రజల నుద్దేశించి యీ క్రింది విధంగా వుంది—

“ఫ్రెంచి పాలకవర్గం, మనదేశాన్ని నాశనం చేయడానికి తయారుగావున్నది. ఫ్రాన్సుదేశాన్ని తన బానిసదేశంగా జేసికోవాలనే జర్మనీ ప్లాను నేడు అక్షరాల ఆమలులోనికి రానుంటే, మనపాలకవర్గం వారి పెట్టుబడిని, వారి హక్కులను, వర్గాధికారాన్ని నిలబెట్టుకునేందుకే ప్రయత్నించుతుంది. మనదేశంయొక్క స్వాతంత్ర్యాన్ని, మనదేశ ప్రజలహక్కులను బలిచేయడానికి సిద్ధంగావుంది. జర్మనీతో చేయిగలిపి మనప్రజలను జర్మను తుపాకులచేగూడ కాల్పించ దలంచుకున్నారు. ఈ పాలకవర్గం, ఈ సోషలిస్టులూ, మనకు నిజమయిన విరోధులు. వారి పరిపాలన మనదేశాన్ని నిర్ణీతపద్ధతులద్వారా హత్య గావించుతూ వుంది. ఫ్రెంచి కమ్యూనిస్టులమయిన మేము పెట్టుబడిదారీ విధానానికి వ్యతిరేకంగా, వలసదేశ ప్రజలను దోచుకుంటూ బానిసత్వంలోవుంచే విధానానికి వ్యతిరేకంగా ఎల్లప్పుడూ పోరాడుతూనే వచ్చాము. ఇతర ప్రజలయెడల, ముఖ్యంగా జర్మనీ ప్రజలయెడల ఫ్రెంచి బూర్జువావర్గం అవలంబించిన సామ్రాజ్యవాద దోపిడీ విధానానికి మేమెల్లప్పుడూ వ్యతిరేకంగా పోరాడాము. అదే

విధంగా మన దేశ ప్రజలు విదేశ సామ్రాజ్యవాదానికి బానిసలుగా వుండడానికి మనం కృతరేకించాలి. మనపక్షానగల న్యాయము, హక్కులు, బలాలతో మన శత్రువుతో పోరాడాలి. తప్పక పోరాడుతాము. ఫ్రెంచి ప్రజలు, కార్మికులు విదేశబానిసలుగా ఎన్నటికీ వుండజాలరు.

లోగడ అన్ని పరిస్థితులలోవలెనే పరిక్షాసమయం, కష్టకాలము, చావుబతుకుల సమయం, అయిన యిప్పుడుగూడ ఫ్రెంచి కమ్యూనిస్టుల మయిన మేము ఫ్రెంచి ప్రజలనే అంటిపెట్టుకొని యుంటాము. వారి క్షేమమే మా క్షేమం. ఫ్రెంచి ప్రజలయందు, వారి బలమందు, అసలు ఫ్రెంచి జాతీయంపే మాకు సంపూర్ణ విశ్వాసముంది. మనప్రజలు నాశనం గారు. స్వేచ్ఛావాదులయిన మన ఫ్రెంచి ప్రజలను యీ దోపిడిగాండ్రు, అభివృద్ధి నిరోధకులు, యింకా దాడిచేసినవారు గూడ ఏమీ చేయజాలరు.”

పై కరపత్రంలోని భావాలే ఫ్రెంచి ప్రజలలో అధిక భాగంయొక్క అభిప్రాయాలు. 1940 డిసెంబరు 20 తేదీని ‘డైలీటెలిగ్రాఫ్’ పత్రికలో యీదిగువ ప్రకటన వెలువడింది.

“ఫ్రాన్సులో రాచకీయ చైతన్యం నీరుగారిపోయింది. రచాన్యంగా నైవృత్తికి యింకనూ నిలబడి పనిచేస్తున్నట్టిది ఒక్క కమ్యూనిస్టుపార్టీ మాత్రమే. గత ఒక్కమాసంలోనే వారిలో వెయ్యిమందికి మించి అరెస్టు చేయబడ్డారు. దేశాభిమానులయిన ప్రజలందరికీ వారు జగ్మనీకి కృతరేక చర్యలు, ప్లానులను గురించిన కరపత్రాలను పంపుతూనే యున్నారు.”

హిట్లరుతో ఒడంబడిక గుదిరిన తర్వాత ఫ్రెంచిపాలక వర్గంయొక్క స్థితిగతులెలా యున్నాయో చూడపలసి యుంటుంది. ఇకవారు చేయదలచిందేమిటి? ఫ్రెంచి రిపబ్లికును నాశనం గావించి, ప్రజాస్వామ్య సూత్రాలు కించిత్తయినా లేనటువంటి నూతన రాజ్యాంగ విధానాన్ని ప్రవేశ పెట్టాలని ఎదురుచూస్తున్నారు. ఫాసిస్టు పరిపాలనను ఏర్పరచనున్నారు. దీనికి లావలు ప్రధానపాత్ర వహించాడు. జూన్ 23 తేదీని

లావలు వైస్ ప్రెమియరుగా నియమించ బడినాడు. జూలై మొదటి తేదీని ఫ్రెంచి ప్రభుత్వం విషీకి మార్చబడింది. జూలై 9 న లావలు యికముందు ఫ్రాన్సు పాలనా విధానాన్ని గురించి బోధించాడు. ఆనాడే యీక్రింది తీర్మానము ఫ్రెంచి సెనేటులో 225-1 ఓట్లతోనూ, డెప్యూటీ ఛాంబరులో 395-3 ఓట్లతోనూ ఆమోదింపబడింది. ఈ సమావేశాలకు 2/3 వంతుకు తక్కువమంది సభ్యులే హాజరయ్యారు. ఆ తీర్మానము ప్రకారము ఫ్రాన్సులో నూతన రాజ్యాంగ విధానాన్ని ప్రవేశపెట్టుటకు మార్షలు పిటైనుకు సర్వాధికారం యియడ మయింది. ఆ తీర్మానము జూలై 10 తేదీని జరిగిన జాతీయ శాసనసభా సమావేశంలో 569-80 ఓట్లతో ప్యాసయింది. దీనిని విశదీకరిస్తూ 'స్పీకర్' అయిన హేరియట్ యిక పార్లమెంటుకు యెలాంటి అధికారమూ వుండదనీ, ప్రభుత్వం పార్లమెంటుకు బాధ్యత వహించనవుననం లేదని తెలియ జేశాడు. అదేరోజున ఫ్రాన్సును అమ్మివేసిన విధానానికి వ్యతిరేకంగా వ్రాసిన వార్తాహరులను అరెస్టు చేశారు. ఆ మరుసటిదినము తానుచేసిన రేడియో ప్రసంగంలో పిటైన్ అంతర్జాతీయ సోషలిజాన్ని, అంతర్జాతీయ కాపిటలిజాన్ని తీవ్రంగా ఖండించుతూ వుపన్యసించాడు.

జూలై 12 తేదీని పిటైన్ మూడు క్రొత్తచట్టాలను తయారుచేశాడు. వాటిప్రకారం మంత్రులను నియమించడం, తీసివేయడం, చట్టాలను తయారుచేయడం, వాటిని అమలులో పెట్టించడం, సివిలు, మిలిటరీ యింకా యితర అధికారాలను

వహించడంలో అతడే అధికారి. సైన్యమంతా అతని చెప్పు చేతలలోనే యుంటుంది. ఫ్రెంచి సెనేటును, ఛాంబరును రద్దుగావించి తనయిచ్చవచ్చినప్పుడు మాత్రమే వాటిని తిరిగి సమావేశపర్చవచ్చును. పైవిధంగా యింకా ఎన్నో డిక్రీలను అమలుజరిపించాడు. ఫ్రెంచికార్మిక సంఘాలను, అఫీషియలు సంఘాలుగా, (అంటే పిటెన్ ప్రభుత్వంతో సహకారముచేసే సంఘాలుగా) మార్చివేశాడు. నాజీలను శత్రువులుగా భావించేవారికి వ్యతిరేకంగా అనేక చట్టాలు తయారు చేశాడు.

మొత్తంమీద ఫ్రెంచిరిపబ్లికును అమ్మివేయడమయింది. ప్రజాస్వామ్య సూత్రాలను హత్యచేశారు. కార్మిక సంఘాలను, ఫ్రెంచి మహావిప్లవంయొక్క పేరునుగూడ లేకుండా చేశారు. ఇలాంటి దుష్టశక్తులపై చరిత్రకోరచూపు చూస్తూనే యుంటుంది.

10. ఫ్రాన్స్ యొక్క భవిష్యత్తు

ఇక ఫ్రాన్స్ యొక్క, ఫ్రెంచి ప్రజల యొక్క భవిష్యత్తే మిటి ? ఫ్రెంచి ప్రజల యొక్క భవిష్యత్తు ఫ్రెంచి విదేశాంగ నీతిపైగాని, లేక యితరదేశాల ఒత్తిడిపైగాని ఆధారపడలేదు. చరిత్రముందుకు పోతూన్నకొందీ దినదినానికి విజృంభించు తూన్న ఆంతరంగిక శక్తుల ఘర్షణపైనే ఫ్రెంచి ప్రజల భవిష్యత్తు ఆధారపడియుంది. ఫ్రెంచి ప్రజల భవిష్యత్తును గూర్చి తెలిసికోవాలంటే మూడు పశ్నలకు సమాధానాలు తెలిసికోవలసియుంటుంది. మొదటిది ప్రస్తుతం ఫ్రాన్స్ లోని పరిస్థితుల నిజానిజాలు ఎట్టివి ? అంటే ఫ్రెంచి బూర్జువావర్గానికి కార్మిక వర్గానికి ఎలాంటి సంబంధముంది ? ఈ వర్గాల యొక్క బలా బలాలు ఎలావున్నాయి ? రెండవది హిట్లరు, పాసిజం యూరపు ఖండంలో ప్రవేశపెట్టినటువంటి ఆర్థికవ్యవస్థ యిలాగే కొనసాగితే ఫ్రాన్స్ యొక్క భవిష్యత్తు ఎలామారుతుంది ? మూడవది అలాంటి ఆర్థికవ్యవస్థ ఎలా పరిణమించుతుంది ?

ఫ్రెంచి పాలకవర్గం ఏవ్యక్తులకు వ్యతిరేకంగా ఫ్రాన్స్ ను అమ్మివేసిందో గుర్తుంచుకొన్నప్పుడు ప్రస్తుత పరిస్థితి యొక్క నిజానిజాలు సులభంగా బోధపడతాయి. చరిత్ర యొక్క యీదశలో (యీ సామ్రాజ్యవాదవ్యవస్థలో) పాలకవర్గాలు వివిధ సామ్రాజ్యవాద దేశాలమధ్య జరిగే యుద్ధాలకన్నా తమ తమ దేశాలలో వివిధవర్గాలమధ్య జరిగే పోరాటంలోనే తమ

దృష్టిని కేంద్రీకరించుతాయి. వివిధసామ్రాజ్యవాద దేశాల మధ్య యుద్ధాలు జరుగుతున్న యీ కాలంలో ఫ్రెంచి పాలక వర్గానికివలెనే యేదేశపాలకవర్గమైనా తమ బూర్జువా అధికారాలను నిలబెట్టుకొనేందుకు జాతీయ (దేశీయ) హక్కులను బలిచేయడం ఒకటిరెండు శతాబ్దాల పూర్వంకంటే యిప్పుడు పరిపాటిఅయింది. ఫ్రెంచి కార్మికవర్గాన్ని పూర్తిగా అణచి వేసి ఫ్రాన్స్‌లో తమవర్గాధికారాని నిలబెట్టుకునేందుకే హిట్లరు విధించిన షరతులకన్నింటికీ గత్యంతరంలేక ఫ్రెంచి పాలక వర్గం అంగీకరించింది.

పైకి ఎంత డాబు సరిగాకన్పించినా, యే ప్రభుత్వమైనప్పటికీ ప్రజాసామాన్యానికి గడగడలాడుతుంటుంది. ఎప్పటికప్పుడు తనబలాన్ని, ప్రజాసామాన్యంయొక్క బలాన్ని అంచనావేసికొనే తనదేశీయ, విదేశీయవిధానాలను [పాలసీలను] నిర్ణయించుకుంటుంది. ఏదోవిధంగా ప్రజాసామాన్యాన్ని తమ అధీనంలో వుంచుకోవాలని చూస్తుంది. ఈ పై విషయాన్ని ఋజువుచేయడానికి ఎన్నివుదాహరణలనయినా యాయవచ్చును. ఫ్రెంచి విషీప్రభుత్వమూ, జర్మనీ ప్రభుత్వమూ గలసి ఫ్రెంచి కార్మికవర్గాన్ని, ప్రజాసామాన్యాన్ని అణచియుంచడానికి సరిపోయే రాజ్యాంగప్రణాళిక, చట్టాలు తయారుచేయడమే మనకు నిదర్శనం. విషీ ప్రభుత్వంపై యింకా క్రూరమైన నిబంధనలను విధించి ఫ్రెంచి రక్తాన్ని పూర్తిగా పిండివేయడానికి హిట్లరు సాహసించక పోడానికి కారణం ఫ్రెంచి పాలకవర్గంమాత్రంకాదు. గాని తద్వారా ఫ్రెంచి ప్రజలను

రెచ్చగొట్టి తామథోగతి పాలుచెందవలసి వస్తుందనే భయం మాత్రమే. ఈ విషయాన్నే ఋజువుచేసిన యింకొక ఘటన గూర్చిగూడ వ్రాస్తాను. కవి, 'లాహూయమనైట్' అనే కమ్యూనిస్టు పత్రికా సంపాదకుడూ, కమ్యూనిస్టు నాయకుడూ అయిన పాల్ వైలాన్ట్ కౌచూరియర్ 1937 లో చనిపోయాడు. పారిసు కమ్యూనిస్టులో మరణించిన ధీరుల గోరీల ప్రక్కనే యితని గోరీకూడ కట్టబడింది. ఫ్రాన్స్ పతనమొందిన ఆరునెలల పిమ్మట ఆ కమ్యూనిస్టు నాయకుని జ్ఞాపకార్థం జరిగిన వార్షికోత్సవానికి పారిసులో పెద్ద కార్మిక ప్రదర్శనం జరిగింది. ఆ గోరీవద్దకు వరుసగా నాల్గుదినములు కార్మిక స్త్రీ పురుషులు తండోపతండాలుగా వెళ్లారు. అయిదు లక్షలకుమించిన ప్రజాసామాన్యం యీ ప్రదర్శనంలో పాల్గొన్నది. ఈ జనబాహుళ్యాన్ని, వారి క్రమశిక్షణా విధానాన్ని చూచి పోలీసులు వారిని ఆపుటకు ప్రయత్నించడానికై నా సాహసించలేకపోయారు. ఆ కమ్యూనిస్టు నాయకుని గోరీ మీద కొండవలె పూదండలుపడ్డాయి. ఈ విధంగా మరల ఒక సారి కార్మికవర్గము తమ ఐక్యతను, భవిష్యత్తును తమ నమ్మకాన్ని ప్రదర్శించింది. వీటన్నింటినీబట్టి ఏ పాలకవర్గమయినా కార్మికవర్గానికిభయపడి తమ పాలసీని నిర్ణయించుకుంటుందన్న విషయం మొదటిప్రశ్నకు సమాధానం.

ఇక యూరపులో ప్రస్తుతమున్న ఆర్థికవ్యవస్థ యిలానే కొనసాగేయెడల ఫ్రాన్స్ భవిష్యత్తు ఎలావుంటుందనే రెండవ విషయానికి వద్దాం. ఈ సామ్రాజ్యవాదవ్యవస్థలో బీదతనం,

నిరుద్యోగం మొదలగునవి విజృంభించి పోయినాయి. ఇప్పుడు జరుగుతున్న యుద్ధఫలితంగా యీ సమస్యలు యుద్ధానంతరానికి వేయిరెట్లు యింకా హెచ్చగుతాయి. యుద్ధానికిపూర్వమే, అంటే శాంతిదినాలలోనే యీ సమస్యలను పరిష్కరించలేని పెట్టుబడి వారీ ప్రభుత్వాలు యుద్ధఫలితంగా యింకా ఎన్నో రెట్లు విజృంభించు యీ సమస్యలను అసలే పరిష్కరించజాలవు. అందుచేత యుద్ధానంతరం మిలిటరీ జయాలవల్ల గెలుపొందిన యేప్రభుత్వాలయినా ఓడిపోయిన దేశాలను సర్వనాశనంచేస్తాయి. (యీ పుస్తకం జర్మనీ సోవియట్ పై యుద్ధము ప్రకటించక పూర్వము వ్రాయబడిందని గుర్తుంచుకోవాలి.) తమ దేశాలలోనైనా కొంతవరకు యీ సమస్యలను పరిష్కరించుకోడానికి ఓడినదేశాలను బానిసదేశాలుగా తమకుకావలసిన ముడిపదార్థాలకు సప్లయిచేసే దేశాలుగా మాత్రం అట్టిపెట్టుతాయె. ప్రస్తుతం జర్మనీ ఫ్రాన్స్ కు పిండుచున్నట్లుగా ఓడినదేశాలను గెలుపొందినదేశాలు పిండివేస్తాయి.

ఈ పైవిషయాన్ని గ్రహించినప్పుడు అలాంటి ఆర్థిక వ్యవస్థ ఎలాపరిణమించేదీ, ఫ్రెంచిప్రజల భవిష్యత్తు ఎలావుండేదీగూడ తెలిసికోడం సులభమవుతుంది. కాబట్టి వోడిపోయిన దేశాలపై గెలుపొందినదేశాలు అలాంటి పరతులు విధించినప్పుడు కార్మికవర్గం, యితర ప్రజాసామాన్యం యింకా అధోగతిపాలవుతుంది. ఎలాంటిఒర్పు, సాహసముగల కార్మిక వర్గమైనప్పటికీ యీలాంటి నిర్బంధాలను, అవస్థలనూ ఎక్కువ కాలం భరించలేదు. యుద్ధానంతరమువరకూగూడ యే పెట్టు

బడిదారీ దేశము సోషలిస్టు ఆర్థికవిధానమును అవలంబించకపోయినట్లయితే, వేరేమాటలలో యుద్ధానంతరము వరకు గూడ యేదేశంలోనూ కార్మికవిప్లవం రాకుండా వున్నప్పుడు, యుద్ధము ముగిసిన తార్వాతయినప్పటికీ కార్మికవిప్లవాలు రాక తప్పదు. ఈ ఆర్థికక్షోభలనుండి, యీ నిరుద్యోగసమస్య, ఆకలిబాధలనుండి బయటపడాలంటే కార్మికవర్గం విప్లవం ద్వారాఅయినా సోషలిస్టు ఆర్థికవిధానాన్ని ఏర్పరచడానికి తప్పక ప్రయత్నించుతుంది. జయంపొందుతుందిగూడాను.

కాబట్టి ఫ్రెంచిప్రజల భవిష్యత్తు సోషలిస్టు ఆర్థికవ్యవస్థను ఏర్పరుచుటఅని ధైర్యంతో చెప్పవచ్చును. ఫ్రెంచి కార్మికవర్గం ప్రజాసామాన్యానికంతటికీ నాయకత్వం వహించి వారివిప్లవచైతన్యాన్ని, బలాన్ని సాహసాన్ని కొలదికాలంలోనే ప్రదర్శించుతుంది. అయితే ఫ్రెంచికార్మికవర్గం అలా ఎప్పుడుచేస్తుంది ? యూరపులోని యితరదేశాల ప్రజలు వీరిని అనుసరించుతారా ? లేదా ? అన్నదే ఆలోచించవలసిన ప్రశ్న. ప్రస్తుతం జర్మనీకి లొంగిపోయిన దేశాలలో ఫాసిస్టులకు ప్రజాసామాన్యానికి ప్రతిదినమూ జరుగుచున్న ఘర్షణలను చూస్తే త్వరలోనే నిరంకుశపాలనా విధానం అంతమొందించబడుతుందని నిష్కర్షగా చెప్పవచ్చు.

ఫ్రాన్సునుండి గుణపాఠాలు.

ఫ్రాన్స్లోజరిగిన యీ విషాద పరిస్థితులనుండి ముఖ్యంగా బ్రిటిషుప్రజలు, యితరదేశాల ప్రజలుగూడ అనేక పాఠాలను నేర్చుకోవలసియుంటుంది. మొదటిది బ్రిటిషు ప్రజలు

ఐప్పటినుండీగూడ జాగ్రత్తతో, కట్టుదిట్టాలతో వుండాలి. ఎందుచేతనంటే ఏదోఒకదశలో బ్రిటిషు పాలకవర్గంలోగూడ ఒకభాగము, ఫ్రెంచి పాలకవర్గము ఫ్రెంచిప్రజల భవిష్యత్తును నిర్ణయించినట్లు, బ్రిటిషుప్రజల భవిష్యత్తునుగూడ నిర్ణయించడానికి తయారుగావచ్చును. “బ్రిటనులో అలా జరుగనేరదు” అనేపదం సర్వసాధారణంగా బ్రిటనులో వాడబడుతూయుంది. 1940 మే నెల వరకూగూడ “ఫ్రాన్స్ లో అలా జరుగనేరదు” అనే ఫ్రెంచి ప్రజలు కలలుగన్నారన్న సంగతి బ్రిటిషు ప్రజలు మరువగూడదు. ఫ్రాన్సు పరిస్థితులు వేరు, బ్రిటను పరిస్థితులు వేరు. ఫ్రాన్స్ లో ఫాసిస్టుపాలన యేర్పడింది గాని బ్రిటనులో అవలేకనూ అలా జరుగుటకు అవకాశంలేదు-అని తలంచడం ఆత్మహత్య చేసికోవడంవంటిదే. రెండు దేశాలలోనూగూడ వర్గనిర్మాణం, ఎదురుగుంటూన్న సమస్యలు ఒకేవిధంగా వున్నాయి. ఆ సమస్యలయొక్క తీక్షణతలోమాత్రము కొంత తేడా యుండవచ్చును. ప్రపంచాన్నంతా ఆవరించినటువంటి గత కిం ఏండ్లలోని ఆర్థికక్షోభలు యీ రెండు దేశాలనుగూడ కొద్దితేడాలతో దెబ్బకొట్టినాయి. ఇప్పటి పరిస్థితులనుబట్టి బ్రిటనుకంటె ఫ్రాన్స్ ఎక్కువ జబ్బుస్థితిలోవున్నదని అనుకునే యెడల ఒకరోగి మరణించినప్పుడు రెండవరోగి బ్రతుకుతాడని వూహించడంకంటె వేరేప్రమాదం వుండబోదు. మనము యీ బ్రతికివున్నరోగికి సకాలంలో మంచిమందువేయనిపక్షాన మొదటిరోగికంటె యీ రోగి ఎక్కువ బాధతో నెమ్మదిగా చచ్చిపోవచ్చును.

ముఖ్యంగా బ్రిటిషు ప్రభుత్వంగూడ దిరదినానికి నిరంకుశవిధానాలను అవలంబించుతున్నదనే చెప్పాలి. కార్మిక సంఘాలను, యితరరాజకీయ పార్టీలను ఆణచివేస్తూవుంది. మ్యునిసిపాలిటీలను రద్దుగావించుతూంది. వారపత్రికలను నిషేధించుతూంది. పార్లమెంటులో వ్యతిరేక మూలాలు లేకుండా శుభ్రంజేయడానికి ప్రయత్నిస్తూవుంది. సెన్సారు షిప్పును ఎక్కువగా అచులుపరచి వాక్స్వాతంత్ర్యాన్ని గూడ అరికట్టివేస్తూవుంది. కాబట్టి యీ విషయాలు లన్నింటిలోనూ గూడ పురోభివృద్ధికరమైనవి గన్పించుటలేదు. శత్రువులకు వుపయోగపడే వార్తలను నిషేధించడం సమర్థించవచ్చును గాని ప్రభుత్వ మవలంబించే విధానాన్నయినా విమర్శించక పోనీయడం సజాస్వామ్యసూత్రాలను మంటగలపడమే.

స్వేచ్ఛా విమర్శన, ఆధునిక రాజకీయ డెమాక్రసీకి అవసరం. ఆది ప్రభుత్వంలోని సామర్థ్యాన్ని పెంపొందించు తుంది. పార్లమెంటులో ప్రతికక్షులను రద్దుచేయడం అంటే అసమర్థతను అలావుంచడమన్న మాట. అనేక లోపాలను నిలబెట్టడం అన్నమాట. సమయం వచ్చినప్పుడు యీ లోపాలు, యీ అసమర్థత, ఫ్రాన్సులోవలె ఫాసిజాన్ని గద్దె నెక్కించడానికి తయారుగా వుంచబడుతున్నాయన్నమాట. విమర్శలేకపోతే మంచి సమర్థతతో ప్రభుత్వం పనిచేస్తుందను కోడం భ్రమ.

నిజంగా శత్రువులకు వుపయోగించే విషయాలు తప్ప తక్కిన అభిప్రాయాలను పూర్తిగా ఆణచివేయడం అసమర్థ

తను ఎక్కువ చేస్తుంది. లంచగొండితనాన్ని, విద్రోహాన్ని కప్పిపుచ్చి ప్రోత్సహించుతుంది. పాలకవర్గ మవలంబించే నిర్బంధ విధానాన్ని ఎదుర్కోడానికి కార్మికవర్గం నిర్మించు కున్న సంఘటన, ఆయుధాలను లాగివేయడం, పాలకవర్గానికి గొప్ప అధికారాలను యాయడం, జాతీయ ప్రయత్నాన్ని బలపర్చడం గాజాలదు.

“బ్రిటనులో అలా జరుగనేరదు” అనేవారంతా యీ క్రింది విషయాలు గమనించాలి. “ఫ్రెంచి పాలకవర్గం ప్రతి పక్షపత్రికలను అణచివేశారు. కొంతకాలం తర్వాత బ్రిటనూ అలాగే చేసింది. విచారణగాని, అప్పీలుగాని లేకుండా విదేశీ శస్త్రులనేగాక దేశీయులనుగూడ ఫ్రాన్సులో ప్రభుత్వయిష్టానుసారం నిర్బంధించింది. బ్రిటనుగూడ 18 (సి) రెగ్యులేషను రీత్యా అలాగే చేసింది. ఫ్రెంచివాళ్లు సమ్మెహక్కును నిషేధించారు. పారిశ్రామిక సర్వసమీకరణం గావించారు. బ్రిటనూ అలాగే చేసింది. ధనికుల ధనాన్నిగాని, లాభాలు పొందడాన్నిగాని ముట్టకుండా బ్రిటను ఫ్రాన్సులో వలెనే వ్యవహరించింది.

వామపక్షం చెప్పినదే ఋజువైంది.

దేశద్రోహులనీ, అపాయకరమైన వ్యక్తులనీ, వామ పక్షంమీద-ముఖ్యంగా కమ్యూనిస్టులమీద-దాడి తీసింది. పూర్వం రాడికలు, లిబరలు, లేబర్ ఫార్టీలమీద యిప్పుడు కమ్యూనిస్టులమీద నిందలు అంటగట్టబడు తున్నాయి. ఇది ముఖ్యంగా ఫాసిస్టులకు మంచిఆయుధం. దీనినిగురించి ఎవ్వరూ

శ్రీకృష్ణదేవరాయాంధ్ర భాషానిలయము

సుల్తాన్ బజారు - హైదరాబాదు

ఈ దిగువ పేర్కొనబడిన తేదినాడు
కాని అంతకు పూర్వము కాని ఈ పుస్తకము
వాపసు చేయవలెను. (తిరిగి
ఈయవలెను)

మోసపోగు
పిమ్మట క
లేకులనీ,
“ సోవియట్
విషయాల
నికే వర్తి
క

కృత్రిమ
ప్రతి ఫా
స్వామ్య
ప్రభుత్వ
ప్రజాసా
కుందురు
లను ప్ర
ప్రప్తిలో
సంతోష

సంధి
ఫెంచి వ్యతి
పెట్టారు.
న్” ఒక్క
పాలకవర్గం

కొందరు
ప్రభుత్వాలని
గారు. ప్రజా
నా బిటిషు
ప్ర చర్యలను,
ప్రోత్సహించ
పభుత్వ చర్య
నవారు 1940
గల్గినందులకు

~*~@~*~

శ్రీ కృష్ణ దేవరాయ ఆంధ్ర భాషానిలయము
విభాగము ..... రాష్ట్రం గ్రంథాలయము
విభాగ సంఖ్య ..... ఆంధ్ర ప్రదేశ్

రాజస్థానం గతం

త-3

రచయిత ..... ఆరువులు
పుస్తకము ..... భారత్ పత్రిక

నాయుడు

ఈయవలసిన తేది.

ఈయవలసిన తేది.

ఈయవలసిన తేది.

ఒంగ

వేట

తెన

రేప

గుం

మం

పెద

బెజ

తేల

నిడ

విశ

అన

హిగాబాథమ్మ వారి రైల్వే పుస్తకాల లన్నిటిలోను, ది ఓరియంట్ పబ్లిషింగ్ కంపెని, వెంకట్రామా అందు కో వార్ల బ్రాంచీలన్నిటిలోను దొరుకును. (అంధ్రదేశమంతట నీజంట్లు కావాలి. షరతులకు వ్రాయండి.)